

LØGTINGS- TIDINDI

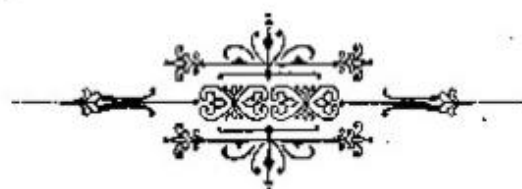
1900

BERETNING

OM

LAGTINGSSAMLINGEN

1900.

THORSHAVN.

TRYKT I FÆRØ AMTSTIDENDES BOGTRYKKERI.

1901.

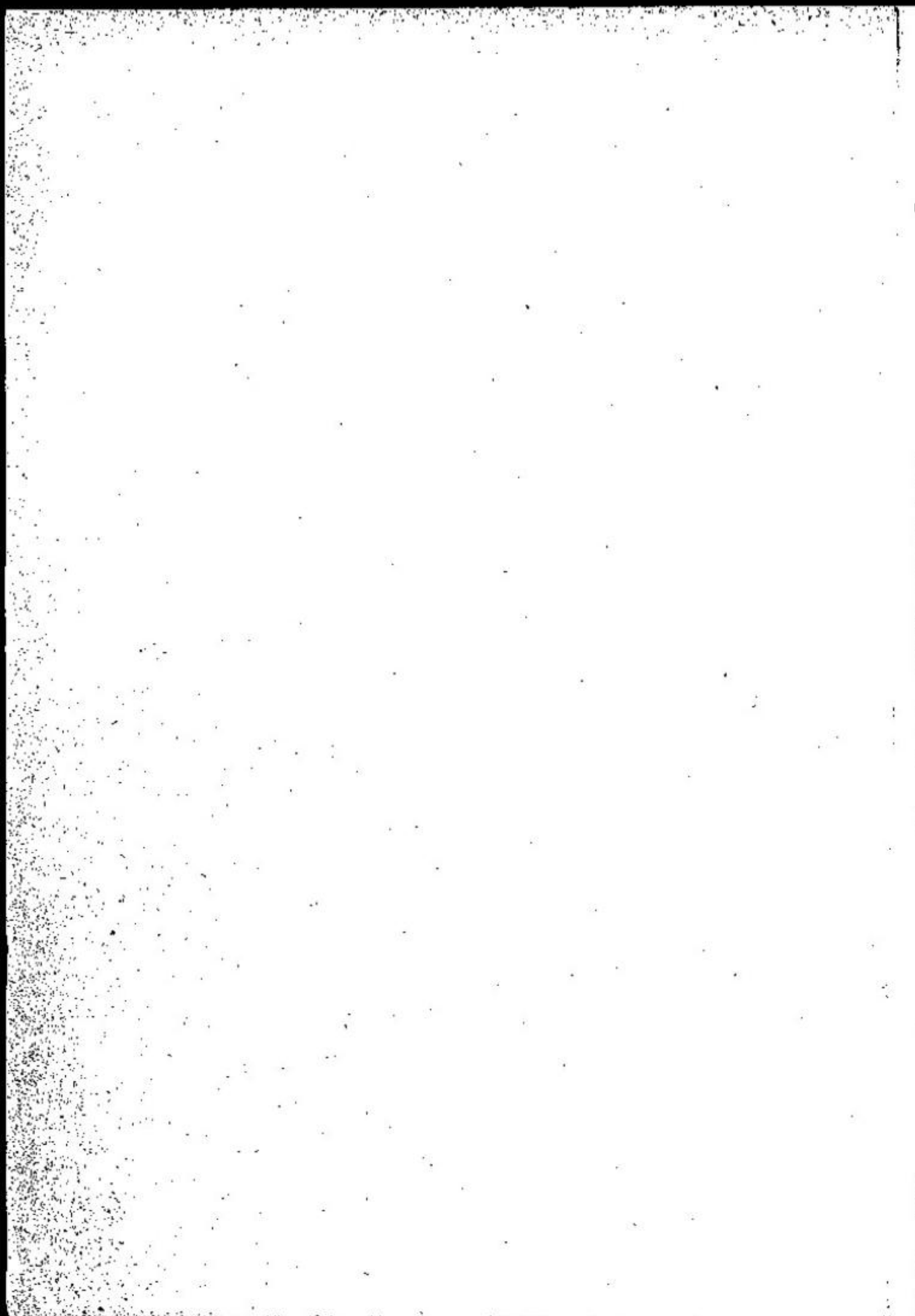
Føroya Landbókasavn

Indhold.

Lagtingets Medlemmer.	Side
I. Forslag til Lov om Fæstegodsets Overgang til Selvejendom.....	1.
II. Forslag til Forandring i Skydsloven.....	16.
III. Den lokale Dampskibsfart.....	26.
IV. Andragende om Oprettelse af et nyt Lægeembede i Thorshavn.....	31.
V. Forhandling af Sprængstoffer.....	34.
VI. Forslag til Lov om Byen Thorshavns kommunale Styrelse.....	37.
VII. Forslag til Lov om Værn i Indmarken.....	56.
VIII. Oplag af Stenolie.....	62.
IX. Ædruelighedens Fremme.....	64.
X. Andragende om Oprettelse af en Landbrugsskole.....	68.
XI. Andragende om Forandring i Tiden for Lagtingsvalgene m. v.....	72.
XII. Uldvarefabrik.....	74.
XIII. Skole paa Svinø.....	77.
XIV. De af Amtmanden ene afgjorte Sager.....	79.
XV. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender.....	80.
XVI. Andre Vedtagelser:	
1. Andragende om flere Lagtingsmænd for Suderø.....	89.
2. Andragende om Fritagelse for at være Lagtingsmand.....	89.
3. Bidrag til et færøsk Museum.....	89.
4. Vedtagelse ang. Pensionsudgifter.....	89.
5. Andragende fra Pastor Hellmann.....	90.
6. Anskaffelse af en norsk Stamhingst.....	90.
7. Grindegarnet i Vestmanhavn.....	90.
8. Den færøske Hesteraces Forbedring.....	90.
9. Andragende om Rølseunderstøttelse.....	91.
10. Ang. en trykt Lagtingsberetning.....	91.
11. Ang. det Hansenske Legats Renter.....	91.

Tillæg.

A. Love og Anordninger, udkomne mellem Lagtingssamlingerne 1899 og 1900....	92.
B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget.....	92.

Lagtinget aabnedes den 30te Juli.

Medlemmer.

Amtmand Christian Bærantsen (R.),
Provst Fredrik Petersen.

* * *

For Norderøernes Præstegæld:
Sysselmand Clement Olsen,
Kongsbonde Simon Just Sørensen.

For Østerø Præstegæld:
Kongsbonde Ole Olsen,
Skolelærer Joen Poulsen,
Købmand Magnus Poulsen,
Købmand Hans Peter Weihe.

For Nordstrømø Præstegæld:
Kongs- og Odelsbonde Ole Jacobsen,
Exam. jur. Søren Emil Müller.

For Sydstømø Præstegæld:
Købmand Enok Daniel Bærantsen*),
Landbrugskonsulent Rasmus Christoffer Effersø,
Apoteker Olaf Finsen,
Kongsbonde Just Jakobsen.

For Vaagø Præstegæld:
Sysselmand Jacob Zacharias Nielsen,
Odelsbonde Daniel Pauli Michølsen**).

For Sandø Præstegæld:
Kongsbonde Johan Michael Hentze,
Tømmiermand Johan Hendrik Poulsen.

For Suderø Præstegæld:
Sysselmand Johan Henrik Schrøter,
Sysselmand Oliver Johan Thomas Ludvig Effersø***).

Til Sekretærer valgtes: J. Poulsen og Finsen****).

*) Bærantsen mødte paa Grund af Sygdom ikke i Tinget og afgik ved Døden den 19de August.

**) Valgt i Stedet for Daniel Nielsen, der var afgaaet ved Døden.

***) Valgt den 10de August i Stedet for Pastor Petersen, der var bleven udnævnt til Provst; mødte først den 3dje September.

****) Finsen var fraværende paa Rejse fra 3dje September, og valgtes da R. C. Effersø til Sekretær i hans Sted.

I. Fæstegodsets Overgang til Selvejendom.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende Fæstegodsets Overgang til Selvejendom.*)

Ved Sagens foreløbige Behandling den 7de August vedtoges det at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: R. Effersø, Hentze, Müller, Provsten og Schrøter.

Den 8de September fremkom følgende Lovforslag med Bemærkninger fra Udvalgets Flertal (R. Effersø, Hentze, Provsten og Müller):

Forslag

til

Lov om Afhændelse af det Staten tilhørende Fæstegods paa Færøerne.

§ 1.

De Staten tilhørende Fæstegaarde skulle, for saa vidt de ikke besiddes af Embeds- eller Bestillingsmænd som en Del af deres Løn, naar Besidderen fremsætter Begæring derom, overgaa til Selvejendom paa efterfølgende Vilkaar.

§ 2.

Følgende bortlejede Arealer følge ikke i Købet med Ejendommen:

- a. Trøer og Trøparter, naar de ere indlagte af Lejeren, eller denne ved Arv eller paa anden Maade er indtraadt i Opdyrkerens Rettigheder, saa vel som naar Lejeren efter Godsbestyrelsens Skøn staar i et saadant Forhold til Trøen eller Trøparten, at han bør stilles i Klasse med de førnævnte Besiddere.
- b. Bebyggede eller ubebyggede Grundstykker.

Disse Arealer undtages kun fra Afhændelse sammen med Gaarden, for saa vidt Lejeren er villig til at købe dem. Erklærer han sig villig hertil, bliver vedkommende Trø, Trøpart eller Byggegrund forinden Gaardens Salg at afhænde til ham overensstemmende med de gældende Regler.

Lejemaalet, som ere indgaaede med Hensyn til Trøer eller Trøparter, der afhændes sammen med Gaarden, berøres ej af dennes Salg.

§ 3.

Naar en Fæster indgiver Begæring om at faa sit Fæste overdraget til Selvejendom, udstæder Amtet Bekendtgørelse herom, hvilken læses til Kirkestævne i det Sogn, hvor Fæstegaarden er beliggende, samt i de tilgrænsende Sogne.

Begæringer om at faa Byggegrunde eller Jord til Opdyrkning til Købs blive behandlede efter Lov af 13de April 1894 om Afhændelse af Trøer og Grundstykker fra Statens Fæstegods paa Færøerne, for

*) Se Beretningen for 1899, Side 1.

saa vidt de indkomme inden 9 Maaneder fra Bekendtgørelsens Dato.

Justitsministeriet kan ved Overdragelse af Fæstegaarde tage saadanne Forbehold, som for det almene Vel paakræves. Tab, som vedkommende maatte lide efter Gaardens Salg som Følge af saadanne Forbehold, erstattes med fuld Værdi. Erstatningen bestemmes ved en Synsforretning overensstemmende med Reglerne i førnævnte Lovs § 2. Omkostningerne ved Forretningen afholdes af Statskassen.

Efter at Fæsteren er blevet gjort bekendt med Betingelserne for Afhændelsen, staar det ham frit for at frafalde den indgivne Begæring.

§ 4.

Købesummen bestemmes til 35 Gange den paa Gaarden hvilende Leje; dog med følgende Undtagelser:

- a. Hvis Lejen er bleven forøget som Følge af modtagen Erstatning for Grundforbedringer overensstemmende med Lov af 12te April 1892 om Godtgørelse for udførte Grundforbedringer paa Statens Fæstegods paa Færøerne, kommer Forøgelsen af Lejen ikke i Betragtning, men Erstatningen eller den Del af samme, som ej er tilbagebetalt, lægges til Købesummen.
- b. Købesummen nedsættes under Hensyn til den Forringelse i Værdi, som Gaarden inden Salget maatte have lidt ved Forbehold, der ere tagne i Henhold til § 3.

Nedsættelsen bestemmes ved Synsforretning overensstemmende med § 3, dog saaledes, at den bestemmes i Forhold til den Købesum, der er beregnet i Henhold til nærværende §'s 1ste og 2det Stykke.

§ 5.

Fæsteren skal være berettiget til at afgøre indtil Halvdelen af Købesummen ved en 4 pCt. rentebærende Forskrivning med 1ste Prioritets Panteret i Jorden, hvilken Forskrivning skal være uopsigelig fra Statskassens Side, saa længe Køberen eller hans eventuelle Enke besidde Ejendommen.

§ 6.

Det skal staa Debitor frit for efter i det mindste 4 Ugers forudgaaende Anmeldelse til Landfogden i enhver af de lovbestemte Terminer, dog ikke med mindre Beløb end 50 Kr. ad Gangen, at gøre Afdrag paa sin Gæld.

§ 7.

Udstykning af det solgte Fæstegods maa kun finde Sted med Justitsministeriets Tilladelse, naar saadan Udstykning findes tilraadelig af Hensyn til Arveskifte, til Fremme for Oprettelse af samlede og hensigtsmæssige Brug samt Afhændelse til Opdyrkning eller Benyttelse for en eller anden særlig Næringsdrift udenfor det almindelige Landbrug. Tilladelse til at afhænde til Behyggelse skal dog kunne gives af Amtet, hvor der er Trang til Byggegrunde, og saadanne ikke paa anden Maade kunne erholdes.

I Tilfælde af Udstykning skal vedkommende Myndighed, for saa vidt Statskassen i Henhold til § 5 har Pant i Ejendommen, iagttage det fornødne med Hensyn til Statens Pantessikkerhed. Ved Afhændelse til Opdyrkning skal Sælgeren i intet Tilfælde være pligtig at indbetale i Statskassen mere end Halvdelen af Købesummen.

§ 8.

Bestemmelserne i Lov af 4de Marts 1857, hvorved Udstykning af det private Jordegods paa Færøerne søges indskrænket, §§ 6—15 skulle gælde med Hensyn til de i Henhold til nærværende Lov afhændede Fæstegaarde.

§ 9.

De i denne Lov omhandlede Ejendomme eller Dele deraf maa i de første 20 Aar efter deres Overgang til Selvejendomme kun afhændes paa den i § 7 anførte Maade. I det nævnte Tidsrum maa de ikke bortlejes ej heller pantsættes til andre end Staten, Sparekasser eller andre offentlige Pengeinstitutter samt til Kreditforeninger. Ved Arveskifte kan der dog i Ejendommen gives Pant til Medarvinger. I øvrigt kan Justitsministeriet, naar særlige Omstændigheder tale derfor, gøre Undtagelser herfra.

§ 10.

Den, som i Modstrid med denne Lows § 9 afhænder, bortlejer eller pantsætter nogen Del af de heromhandlede Ejendomme, ifalder en Bøde til Statskassen af 50—1000 Kr. Samme Straf ifalder den, som tager bemærkede Ejendomme i Besiddelse som Ljer eller Lejer, eller tager Pant i samme. Endvidere skal han erlægge en Tillægsbøde, der bestemmes under Hensyn til Forskellen mellem den af Fæsteren til Statskassen erlagte Betaling og den Værdi, som det ulovligt erhvervede af uvillige

Mænd ansættes til at have i Handel og Vandel; hvorhos han ved en efter Domstolens Skøn passende Dagmukt tvinges til at fravige Besiddelsen af det ulovlig købte eller lejede.

1 Tilfælde, hvor Byggegrunde af ikke over 50 Kroners Værdi ere afhændede, kan, naar Omstændighederne tale derfor, Straffen for Afhændelsen nedsættes til det halve af Minimumsbøden og for Køberen eller Lejetageren helt bortfalde.

§ 11.

Sager efter denne Lov behandles som offentlige Politisager.

§ 12.

Nærværende Lov træder i Kraft . . .

Bemærkninger

til

Forslag til Lov om Afhændelse af det Staten tilhørende Fæstegods paa Færøerne.

Til § 1.

Som § 1 i de af Lagtinget i 1877 og 1880 behandlede Forslag.

Til § 2.

De Trøer, Trøparter og Byggegrunde, som ere afhændede, inden Salget af Fæstegaarden finder Sted, høre ikke til Gaarden og komme følgelig ikke i Betragtning her.

Paa Fæstegaardene findes derimod en hel Del Trøer, Trøparter og Byggegrunde, som ere bortlejede og altsaa ikke skilte fra Fæstet.

For Byggegrundenes Vedkommende er det selvfølgelig, at de bør undtages fra Afhændelsen. Det vilde være aldeles uhensigtsmæssigt at lade Spørgsmaalet, om Grunden skal afhændes til Lejeren eller ej, staa hen, efter at Gaarden er solgt. Man maa kunne gaa ud fra, at alle Lejerne af Byggegrunde ville være i Stand til at købe paa de fordelagtige Vilkaar, som Loven af 13de April 1894 byder. Skulde nogen Lejer foretrække at fortsætte Lejemaalet, f. Eks. fordi han om nogle faa Aar agter at fraflytte Grunden, kan man vel ikke hindre dette, men Følgen maa blive, at Grunden ved Salget følger med Fæstegaarden, og dennes Ljer vil i

sin Tid, naar Lejemaalet ophører, indtræde i Besiddelsen af Grunden.

Hvad angaar Trøer og Trøparter, maa der skelnes mellem, om Lejeren staa i et saadant Forhold til Jorden, der berettiger ham til at faa den til Købs (jfr. Lov 13de April 1894 § 2) eller ej.

I første Tilfælde bør Lejeren overensstemmende med Loven af 1894 have Ret til at købe Jorden. Man formener, at det ogsaa i dette Tilfælde vil være rigtigt, at Lejeren erklærer sig inden Afhændelsen af Gaarden. Købevilkaarene ere saa gunstige, at man maa forudsætte, at Lejeren vil være i Stand til at købe.

Har Lejeren ikke i Henhold til Loven af 13de April 1894 Krav paa at faa Trøen eller Trøparten til Købs, skønnes der ikke at være nogen Grund til at undtage Trøen fra Salget af Fæstegaarden. I dette Tilfælde maa Fæsteren ubetinget gaa frem for Lejeren. Imidlertid vedbliver Lejemaalet at bestaa, indtil Lejetiden er udløben. Efter dette Tidspunkt vil Trøen eller Trølodden gaa over i Fæstegaardsejerens Besiddelse.

Til § 3.

Hvis Overdragelse til Selvejendom foregik uden Varsel, kunde Fæsterne tænkes at blive fri for en Del af de Forbehold, som bør tages af Hensyn til det almene Vel. Ved den her foreslaaede Bekenktgørelse og rigelige Tidsfrist vil Folk, der trænge til Opdykningsjord, faa Lejlighed til at erhverve sig saadan i Henhold til Lov af 13de April 1894, og da det uden Tvivl vil være en lang Række af Aar, inden alt Fæstegodset gaar over til Selvejendom, vil der ikke i den nærmeste Fremtid kunne blive Mangel paa Opdykningsjord. Ligeledes ville de kommunale og andre Myndigheder faa Lejlighed til at foreslaa Forbehold, som kunne være af almen Interesse uden dog at komme ind under de nugældende Ekspropriationslove. Det kan f. Eks. være af Betydning for en tilgrænsende Bygd at faa Ret til at erhverve Grund til Baadehuse eller Tørveskærsrettighed, ligesom der ogsaa kan være Anledning til at tage Forbehold for at fremme Udskiftning eller Oprettelse af samlede Brug.

§'ens 2det og 3dje Stykke er overensstemmende med Lov af 8de April 1851.

Til § 4.

For saa vidt man erkender, at Selveje er en mere samfundsgavnlig Brugsform end Fæste, vilde der være Anledning for Staten til at realisere Fæstegodset paa

Færøerne paa de samme Vilkaar, som for den øvrige Del af Kongeriget er bestemt ved Lov 8de April 1851 § 2 og Lov 19de Januar 1863 (ang. Husegaards Trøer) samt Trøloven af 13de April 1894; men paa den ene Side maa det erkendes, at Lejen paa det herværende Fæstegods i Forhold til, hvad der betales paa Odelsgodset og det beneficerede Gods, maa anses for at være meget billig, og paa den anden Side vil man ikke lade ude af Betragtning, at Statskassen har haft og i den nærmeste Fremtid kan ventes at faa forholdsvis store Udgifter til Fremhjælpning af det færøske Landbrug; derfor maa det anses for rigtigt, at Statskassen ved Afhændelsen indvinder et Overskud, som ifølge nærværende Forslag vil udgøre 134,500 Kr. Den Omstændighed, at Fæsterne, naar de købe deres Gaarde, faa større Udgifter i Form af Renter (eller Rentetab paa deres nærværende disponible Kapital), end de havde som Fæstere, vil forvolde, at mange betænke sig paa at købe. Dette vil atter forebygge den Pengekrise, som kunde opstaa, hvis alt Fæstegodset blev solgt paa en Gang.

De oprindelige Inventarbygninger have været uden nævneværdig Værdi med Vægge af Græstørv og Tag af Drivtømmer og Ilalm. Der bør derfor formentlig ikke erlægges nogen særskilt Betaling for disse Bygninger.

Til § 5.

En Fæster, som ikke kan erlægge Halvdelen af Købesummen kontant, er formentlig ikke skikket til at faa sit Fæste til Selvejendom. Bestemmelsen vil formentlig være en passende Dæmper paa Købelysten og Købecynen hos dem, der ikke ere modne til at blive Selvejere; men vil ikke være meget skadelig for de mere driftige, idet de slippe for Renter og Afdrag for den halve Købesums Vedkommende og saaledes kunne anvende en større Del af det aarlige Nettoudbytte paa Ejendommens Forbedring. I øvrigt er denne § lig med § 5 i Lov af 8de April 1851.

Til § 6.

I Lighed med Lov af 8de April 1851 og Finansministeriets Bekendtgørelse af 1ste November 1852.

Til § 7.

En altfor vidt drevne Udstykning bør forhindres. Man har ment, at Bevilling til Udstykning dog bør kunne erholdes, men det forudsættes, at den under ingen Omstændigheder gaar videre end det Minimum, som forventes fastsat efter det af Lagtinget

i 1898 vedtagne Lovforslag angaaende forskellige Landboforhold paa Færøerne.

Bestemmelsen i §'ens sidste Punktum har til Hensigt at gøre Ejerne af det afhændede Fæstegods gunstig stemte for Afhændelse til Opdyrkning af saadanne Arealer, som de ikke selv kunne overkomme at dyrke, idet de ved saadan Afhændelse kunne indvinde Driftskapital til Ejendommens Forbedring. Der kan være Grund til at vente, at Myndighederne, for at afvikle Statskassens Forhold til Ejendommen, i Reglen ville stille som en Betingelse for Udstykningstilladelsen, at hele Købesummen benyttes som Afdrag paa Ejers Gæld til Statskassen.

Til § 8.

Det maa anses for heldigt at støtte Jordejendommenes Bevarelse i Familien. Hvor Udstykning mellem Arvingerne paa Grund af Forholdene ikke kan anses tilraadelig, vil den af Arvingerne, som overtager Gaarden, naar Tidene ere ugunstige for Landbruget, let komme i trykkede Omstændigheder, hvis ikke Undtagelsesbestemmelser bringes i Anvendelse for at lette hans Forbliven ved Ejendommen.

Til § 9.

Afhændelse, Bortlejning og Pantsætelse af det solgte Fæstegods bør foreløbig være forbudt, for at private Spekulanter ikke skulde løbe af med Fortjenesten og i den Hensigt formaa saadanne Fæstere til at købe, som mangle den økonomiske Selvstændighed, der er Hovedvilkaaret for, at Selveje kan blive gavnlig saavel for den private som for Samfundet i det hele taget. Det forudsættes, at de i Henhold til §'en lovlige Panshavere kunne faa Udlæg og fri Dispositionsret.

Til § 10.

Forbud uden tilsvarende Straffebestemmelser vil formentlig være illusorisk, som Erfaring viser med Hensyn til det bestaaende Udstykningsforbud.

Den ene Kontrahent bør være Straf undergiven bl. a. for ikke at fristes til at indgaa Overenskomst i den Hensigt at forbruge Pengene og derefter ved Angiveri faa vedkommende Valuta igen. Den anden Kontrahent bør have i Vente en Tillægsbøde, for at Straffen kan staa i passende Forhold til, hvad han tilsigtede at vinde ved den ulovlige Transaktion.

Naar nogen i paatrængende Tilfælde — paa Grund af fremrykket Aarstid eller andre Omstændigheder — under forventet

Approbation paabegynder et Byggeforetagende paa en Grund, som endnu ikke er lovlig erhvervet, idet den for Autoriteterne nødvendige Korrespondance om Sagen endnu ikke er afsluttet, vilde det være haardt, om vedkommende skulde være hjemfaldne til de strænge Straffebestemmelser, som have til Hensigt at hindre Spekulanter fra at gaa af med Fordelen ved Fæstegodsets billige Afhandelse.

Naar man har undladt at fastsætte Straf for ulovlig Udstykning i Almindelighed (jfr. § 7), hidrører dette fra, at man forudsætter, at Lovgivningens almindelige Bestemmelser herom ville være at anvende.

Til § 12.

Man har anset det for rimeligt, at et Forslag, som nærværende, først ophøjes til Lov efter eller samtidig med, at en ny Lov om Udskiftning og Sammenlægning træder i Kraft, jfr. Lagtingsberetningen for 1898.

Den 10de September fremlagdes følgende

Flertalsbetænkning

i

Sagen angaaende Fæstegodsets Overgang til Selvejendom.

Angaaende ovennævnte fra forrige Aar udsatte Sag er der indhentet Erklæringer.

At Forstanderskaberne have 7 afgivet Erklæring i Sagen. Deraf have de 4, nemlig Forstanderskaberne for Vaagø Præstegælds, Ejdes Sogns, Kvalbø Sogns og Frødebø Sogns Kommuner udtalt sig til Gunst for Overgang til Selveje. Sidstnævnte mener, at Køberen bør faa samme Raadighed over Gaarden som over anden Odelsjord, dog at der sættes passende Grænser for Udstykningen. Kvalbø Sogns Forstanderskab anbefaler Salg og passende Udstykning samt Salg af det beneficerede Gods.

Forstanderskabet for Sjøv Sogns Kommune fraraader, at dette Gods, i hvert Fald for Tiden, overgaar til Selvejendom.

Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Sydstrømø vil ikke anbefale Sagen paa de foreslaaede Betingelser.

Forstanderskabet for de for-

enede Sognes Kommune i Nordstrømø finder de foreslaaede Selvejevilkår at være værre end Fæstevæsenet, idet Udgifterne blive $\frac{1}{2}$ højere; men ogsaa at det er unaturligt, at Købet ikke skal omfatte hele Fæstets Tilliggende. Udstykning ved Arv vilde bevirke, at Jordegodset inden kort Tid kom ud mellem Folk paa en tilfredsstillende Maade, hvorimod et reserveret Areal vilde falde i Vanrøgt og fordærve Sundhedstilstanden hos Haugens Faarebestand.

Sorenskriveren tilraader Nedsættelse af en Landbokommission og slutter sig til Mindretallets Anskuelse med Hensyn til, at Befolkningen er for langt tilbage i aandelig Udvikling, og at der ikke kan være Tale om at sælge for en saa lav Pris som foreslaaet.

Sysselmanden paa Sandø mener, at en Lov som foreslaaet vilde:

- 1) lægge Hindringer i Vejen for Øernes Opdyrkning;
- 2) skabe Misfornøjelse, ja Fjendskab, i Familierne;
- 3) Gaardens Besidder vil komme til at sidde i fortrykte Kaar;
- 4) afskære Adgang til Erstatning for Grundforbedringer;
- 5) skabe Hindring for Sammenlægning, og at Salgsprisen ikke er tilbørlig for andre Statsborgeres Interesser, ligesom Gaardene ogsaa bør sælges ved offentlig Auktion, for saa vidt Fæsteren ikke vil købe.

Sysselmanden paa Østerø mener, at Kongsbønderne have en vanskelig Periode at komme over, og at Tidspunktet for Fæstegodsets Overgang til Selveje derfor er yderst uheldigt valgt. Det foreliggende Forslag er uheldigt med Hensyn til Opdyrkningens Fremme; navnlig vil den foreslaaede Kommission faa en mere end vanskelig Opgave. Interessen for Opdyrkning er for Tiden ikke meget levende. — Ejeren (Køberen) bør være pligtig til at afstaa til Opdyrkning, naar Justitsministeriet forlanger det. § 5 indeholder et Løkkemiddel til at købe Gaardene, idet Køberen derved erhverver en Formue. Kontant Betaling er ingen Garanti. Gaardene ville om 20 Aar kunne komme i Hænderne paa Spekulanter. Yderst faa Fæstere ønske at blive Selvejere.

Sysselmanden paa Suderø antager, at det er betimeligt at begynde paa Fæstegodsets Overgang til Selvejendom ad Frivillighedens Vej. Det er utilraadeligt, at Staten beholder noget af Udmærken, da saadant ikke er af Almenvellet paakrævet,

idet Selvejeren maa antages at foretage Opdyrkning, for saa vidt den er fordelagtig. Det, at Køberen skal udrede Halvdelen af Købesummen, vil bidrage til at hindre for hastig Overgang. Udstykning bør tillades (jfr. § 8), men ulovlig Udstykning forhindres (jfr. § 10). Baandlæggelse (jfr. § 9) muligvis nødvendig — i hvert Fald ikke meget skadelig, da den er forbigaaende.

Landfogden anbefaler Overgang til Selveje, mener, at »kunne overgaa« bør ændres til »skulle overgaa«.

Baandlæggelse efter § 3, 1ste Stykke, er en altfor vidt gaaende Indskrænkning. Reglerne i Lov af 13de April 1894 bør blive gældende med nogen Tillæmpning. § 3's Slutning er for ubestemt. Det bør opgives, paa hvilke Omraader og i hvilket Omfang Forbehold kunne tages. Paragraffen vidtløftiggør Salgene og giver Anledning til Vilkaarlighed. § 8 er uheldig ved at give Lagtinget Indflydelse paa Udstykningsspørgsmaalenes Afgørelse i de enkelte Tilfælde. § 9 lægger urimelige Baand paa Køberne.

§ 3, 8 og 9 ville formentlig medføre, at ingen vil købe for egen Regning. 20 Aars Ventetid betyder intet for Spekulationen.

Den i § 4 omhandlede Kommission vil blive overflødig, hvis der kan tages Forbehold med Hensyn til Tørveskær o. l. Den i § 5 foreslaaede Købesum er for lav. 50 Gange Lejen vil være mere passende. Der bør ikke ses bort fra Indfæstningsafgift, Inventariebygninger og Indstød. § 6 er uheldig ved at stille Kongsfæsterne mindre gunstigt end de i Lov af 8de April 1851 omhandlede Fæstere — færøsk Kapital bindes uden Nødvendighed. § 7 bør ikke sætte Afdragene mindre end til 50 Kr.

§ 10 er forkastelig, idet den vil aabne Ejeren Adgang til den lumpne Transaktion at sælge eller pantsætte, bruge Pengene og faa Jorden tilbage ved Angiveri. Umuligt at bruge den foreslaaede Straffebestemmelse — Ordet »erhvervede« passer ikke ved Leje og Pantsættelse. Begge Kontrahenter bør mulktøres og tillige straffes ved Konfiskation.

Landbrugskonsulenten fremhæver Ulemperne ved, at de efter § 3, 1ste Stykke, baandlagte Arealer kunne henligge uden at blive Gonstand for Kultur eller Vedligeholdelse. Udstykning til Opdyrkning vil foregaa i Henhold til § 8.

Udvalget har ikke kunnet komme overens under Sagens Behandling, men har straks delt sig i et Flertal (Effersø, Hentze, Müller og Provsten), som mener, at Sagen bør fremmes, og et Mindretal (Schrøter), som anser Fæstegodsets Overgang til Selvejendom for skadelig.

Flertallet er enigt om den store Betydning, Opdyrkningens Fremme har for Samfundet i sin Helhed, men kan ikke skønne, at nærværende Forslag, saaledes som det nu foreligger, vil danne nogen Hindring; tvært imod vil det i høj Grad fremme en sund og fornuftig Opdyrkning. Den nuværende Fæster vil, naar han bliver Selvejer, faa langt større Interesse i saadanne Opdyrkningsforetagender, som kunne forøge den samlede Ejendomsverdi, hvilken Værdiforøgelse kommer alle Familien Medlemmer til gode og derfor vil udvikle Stræbsomhed hos dem alle. Overgang til Selvejendom vil derfor bidrage til Opdragelse af flere nyttige Samfundsmedlemmer. Desuden vil den nyblevne Selvejerbonde, for at vinde mere Driftskapital til Forbedring af den øvrige Del af Ejendommen, for saa vidt han har mere Opdyrkningsjord, end han og hans Familie kunne overkomme at dyrke, være glad ved at sælge deraf til Husmand, som paa denne Maade maa antages at komme til at staa i et bedre Forhold til Gaardejeren, end man kan vente, hvor Husmanden faar Jorden i Henhold til Trøloven og mod Fæsterens Vilje.

Med Hensyn til de indhentede, ovenfor omtalte Erklæringer bemærker Flertallet:

Sammes Forslag er i Overensstemmelse med Erklæringerne fra Forstanderskabene for Vaagø Præstegælds, Ejde Sogns, Kvalbø Sogns og Frodebø Sogns Kommuner.

Forstanderskabene for Sjøv Sogns Kommune og de forenede Sognes Kommune i Sydstrømø have ikke indvendt noget imod Forslaget i og for sig, men førstnævnte mener ikke, at det rigtige Tidspunkt for Afhændelsen er kommet, og sidstnævnte kan ikke tiltræde de i forrige Aars Forslag indeholdte Vilkaar for Afhændelsen. Begge disse Indvendinger anser Flertallet for at være tilstrækkelig imødegaaede ved den i forrige Lagtingsamling afgivne Betænkning.

Naar Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Nordstrømø anfører, at de foreslaaede Selvejervilkaar paa Grund af de større Udgifter ere værre end Fæste, da mener Flertallet, at Fordelene ved Selveje rigelig opvejer den omtalte

Merudgift. De af samme Forstanderskab fremsatte Betænkkeligheder ved, at en Del af Haugen kan undtages fra Salget, bortfalde ved den i hoslagte Forslag indførte Ændring.

Saavel Sysselmanden i Suderø Syssel som Landfogden anbefaler Overgang til Selveje, men tilraader Ændringer, som Flertallet i det væsentligste kan tiltræde; naar Landfogden imidlertid foreslaar yderligere Forhøjelse af Salgsprisen af Hensyn til Indfæstning, Inventariebygninger og Indstød, maa dertil bemærkes, at de sidstnævnte formentlig i Form af Inventarieleje ere medregnede i Lejeafgiften, medens Indfæstningen, 360 Kr. 36 Øre (Gennemsnit af de sidste 10 Regnskabsaar), er forsvindende i Forhold til de 134,500 Kr., Statskassen faar som Overskud ved Salget.

Lige over for de af Sysselmanden i Sandø Syssel fremsatte Bemærkninger, som gaa ud paa at paavise bestemte Fejl ved Forslaget, skal Flertallet henvise til den under Sagen fremkomne Begrundelse for Forslagets enkelte Punkter og Sagen i sin Helhed.

Naar Sysselmanden paa Østersø fremsæver, at Kongsbønderne for Tiden ere ilde stillede, da synes dette netop at tale for, at man bør stille dem under gunstigere Udviklingsbetingelser. Naar han anfører, at Interessen for Opdyrkning nu ikke er meget levende, finder Flertallet deri kun Bestyrkelse for sin ovenfor forklarede Synsmaade med Hensyn til Opdyrkningens Fremme. Naar Sysselmanden paa den ene Side fremholder, at Fæsterne efter Forslaget ville fristes til at købe, fordi de derved ville erhverve en Formue, medens han tillige paastaar, at yderst faa ønske at købe, da beror dette vistnok paa et Fejlsyn, idet Tilbøjeligheden til at erhverve Formue hos de fleste vil være fremherskende. Flertallet mener, at Fæsterne allerede ere i Besiddelse af Formue ifølge den bestaaende Lovordning; men Formuen besiddes under saadanne Vilkaar, at den saa vel for dem selv som for Samfundet i det hele er temmelig ufrugtbart. Hvis nogle af Gaardene efter 20 Aars Forløb komme i Hænderne paa Spekulanter, vil det formentlig kun være Tegn paa, at vedkommende Fæsters Familie ikke har Evner til at forvalte en Formue, som nu til Gavn for Samfundet kommer over paa mere driftige Hænder.

Naar Sørenskriveren tilraader Nedsættelse af en Landbokommission et Forslag, som ofte har været fremme, men aldrig har vundet almindelig Tilslutning

—, saa har Flertallet i og for sig ikke noget mod et saadant Forslag, men mener dog ikke, at en Kommission vil være nødvendig til Drøftelse af denne Sag. Naar Sørenskriveren paastaar, at Befolkningen staar for langt tilbage i aandelig Udvikling til, at en saa udstrakt Indførelse af Selveje kan blive gavulig, da kan der henvises til, at Færingerne paa andre Omraader, f. Eks. i Handel og Skibsfart, hvor de have faaet Lejlighed til at benytte deres Evner uden kunstige Forhindringer, have gjort forholdsvis mindst lige saa store Fremskridt som noget andet Lands Befolkning. Sørenskriveren mener, at den foreslaaede Købesum er for lav. Man kan herimod anføre, at Statskassen ved Salget efter de foreslaaede Vilkaar har umiddelbar Vinding, da det vistnok er utænkeligt, at Lejeafgiften vil blive forhøjet. Desuden vil Salget ikke alene i Fremtiden gøre Øernes Administration langt mindre besværlig og kostbar, men ogsaa, som ovenfor paavist, fremme Udviklingen i flere Retninger. Af sidstnævnte Hensyn tør det ventes, at der fra Statens Side ikke vil blive lagt alfor stor Vægt paa at have pekuniær Fordel ved den her omhandlede Foranstaltning. Der anføres, at Staterne i Nutiden ikke vise Tilbøjelighed til at sælge Domænerne, men snarere til at erhverve nye. Saa vidt Flertallet bekendt, er dette Tilfældet i Sønderjylland, i de forhenværende polske Landsdele i Rusland og det tyske Rige samt Østersøprovinserne, men er der begrundet i politiske Hensyn, som ikke gøre sig gældende paa Færøerne. Det er derimod ikke Flertallet bekendt, at Staterne af andre Hensyn ere tilbøjelige til at erhverve Landejendomme.

Der er fra flere Sider gjort gældende, at man, ligesom sket er i den øvrige Del af Kongeriget ifølge Loven af 8de April 1851, ogsaa for Færøernes Vedkommende bør paabyde tvungent (og samtidigt) Salg af alle Statens Fæstegaarde. Herimod kan indvendes, at medens Statens Fæstegods i den øvrige Del af Kongeriget har udgjort en lille Brøkdels af Landets samlede Kapitalværdi, udgør det færøske Fæstegods (i hvert Fald efter den gamle Matrikulering at dømme) over Halvdelen af Øernes Jordegods. Blev nu alt solgt samtidig og til Dels ved offentlig Auktion, vilde skubnesvangre Pengekriser ikke udeblive. Statskassen vilde næppe vinde noget betydeligt større Udbytte. Derimod vilde saavel indenlandske som udenlandske Spekulanter faa Lejlighed til

at erhverve sig Jordegods til liden Baade for Samfundet i sin Helhed.

Udvalget kom oprindelig overens om at skrive en fælles Betænkning; men Mindretallet har i Dag erklæret at ville komme med en særlig trykt Betænkning. Hvis Flertallet i Tide var blevet underrettet herom, vilde nærværende Betænkning allerede have været fremlagt i forrige Uge.

Under Henvisning til, hvad der tidligere i Sagen er fremlagt, skal Flertallet anbefale vedlagte Lovforslag til Tingets Vedtagelse.

Endelig fremlagdes den 11te September følgende

Mindretalsbetænkning.

Mindretallet Schrøter har ikke kunnet dele Mening med de øvrige Medlemmer af Udvalget. Jeg kan ikke skønne rettere, end at Salg af Fæstegodset her paa Øerne, eller dets Overgang til Selvejendom, vil blive til ubodelig Skade saavel for Fæstebondestanden i dens Helhed som for den øvrige Befolkning.

Uagtet der nu i over 20 Aar saavel i Tale som i Skrift har været arbejdet for at vække en Stemning iblandt Fæstebondestanden for at faa Gaardene til Ejendom, har der, paa ganske enkelte Undtagelser nær, ikke ytret sig nogen Trang blandt Fæstebønderne til at opnaa nogen Forandring i det bestaaende Forhold. Fæsterne føle sig lige saa fri og lige saa uafhængige paa deres Fæstegaarde som Odelsejerne paa deres Jorder, og den Staten tilhørende Fæstejord er mindst lige saa vel drevet som Odelsjorden.

Medens en Lov som det af Flertallet udarbejdede Forslag næppe vil gøre synderlig Gavn, vil den gøre følgende Skade.

Den allerstørste Del af Øerne henligger i uopdyrket Tilstand, men samtidig med Folkemængdens Forøgelse skrider Opdyrkningen jævnt og roligt fremad. Det er forholdsvis ret betydelige Arealer, der ere indlagte og opdyrkede i det nu forløbne Aarhundrede, og efter at Trøloven er emaneret, er Opdyrkningen paa Vej til at tage et endnu stærkere Opsving. Naar Opdyrkningen vil vedblive at skride fremad i samme stigende Forhold saavel i det Aarhundrede, som vi nu gaa i Møde,

som i de derpaa nærmest følgende Aarhundreder, vil den Tid komme, da Størstedelen af Øernes Areal bliver opdyrket og som Følge deraf giver Underhold til en forøget Folkemængde. Foruden Dalene vil efter al Sandsynlighed de ofte flade Jordstrækninger med frodig Græsvækst, der ligge paa Fjældafsatserne mellem Dalen og Toppen af Fjældet, blive opdyrkede. Jeg skal dog erkende, at det foreliggende Lovforslag paa dette Omraade er at foretrække for det af vedkommende Udvalg forrige Aar udarbejdede Udkast, fordi det pludselig og brutalt tilintetgør Trølovens Betydning, medens det forrige Udkast ved at stille i Udsigt, at der skulde baandlægges lidt af Haugen til fremtidig Opdyrkning, snarere kunde lokke til at gaa ind paa Sagen; men det er øjensynligt, at naar det baandlagte Areal var opdyrket, vilde den ejendomsløse Del af Befolkningen staa ganske som over for det nuværende Forslag, der, foruden at lægge en betydelig Hæmsko paa Opdyrkningen i al Almindelighed, fuldt ud tilintetgør den kun 6 Aar gamle Trølovs Betydning, forinden den ret for Alvor har kunnet komme til at virke, og derved sætter en forsvarlig Stopper for, at ubemidlede Personer kunne faa Jord til Opdyrkning. Det er en Selvfølge, at alle de Fæstere, hvis Hauger ere særdeles vel skikkede til Opdyrkning, for at beholde al Jorden i Familien, straks ville købe, og, hvis de ikke selv have Penge, rejse dem, hvilket ikke vil falde vanskeligt ved Laan fra offentlige Kasser eller fra den i § 9 bebudede Kreditforening, da Affindelsessummen er saa ringe i Forhold til Ejendommens Værdi.

For saa vidt det af Flertallet udarbejdede eller et lignende Forslag nogen Sinde faar Lovskraft, gaar Staten den modsatte Vej paa Færøerne af den, som man gaar i det øvrige Rige. Medens man dér ofrer store Summer af Statskassen hvert Aar til Erhvervelse af Jord for paa billige Vilkaar atter at bortsælge og udstykke den til ubemidlede Landboere, dels for at beholde dem i Landet, dels for at dæmpe Misfornøjelse og skabe Tilfredshed blandt de Samsundsklasser, som af Skæbnen ere slettet stillede, saa bortsælger Staten sine her paa Øerne værende udyrkede Hauger til c. 200 af de mest velstillede Familier, idet den for Fæsterne foreslaaede Affindelsessum baade for Bø og Hauge næppe er mere end Halvdelen af Indmarkens Værdi.

Gør man dette skæbnesvangre Skridt, skønner jeg ikke rettere, end at det vil

blive uomgængelig nødvendigt samtidig særlig at ofre betydeligt af offentlige Pengemidler for at fremhjelpe Udvandring fra Færøerne til fremmede Verdensdele, hvor driftige Personer, der faa Understøttelse til at sætte Bo, nok kunne bryde sig en Banc.

Men ogsaa for Fæstebondestanden vil Overgang til Selvejendom virke skadelig, idet den, naar den første eller anden Generation, efter at Købet fandt Sted, er borte, vil komme til at sidde i trange Kaar. Gaardens Besidder vil komme til at have en ganske anderledes betydelig Afgift at svare som Rente til sine Søskende af disses Arvelod i Gaarden end den, han nu svarer som Leje til Staten. Paa samme Tid vil han være afskaaret fra den Adgang, som han nu har til at faa Penge af Statskassen til billige Renter til Genneførelse af Grundforbedringer.

Om kortere eller længere Tid maa man nødvendigvis komme til at foretage en Sammenlægning i Forbindelse med en almindelig Udskiftning af Indmarken med et dertil knyttet Forbud mod ved Arv eller Salg atter at foretage en ubegrænset Søndersplittelse. Derved vil der opstaa en Del Familier, der ingen Jord kommer til at eje, og mange af disse ville trængte efter at komme i Besiddelse af en Trø. For saa vidt de paagældende Personer dertil ere kvalificerede, vil denne Trang kunne imødekommes i Henhold til Trøloven, saa længe Staten disponerer over dyrkbar Jord, men derimod ikke, naar den har overdraget den til Fæsterne til Ejendom. Derved vil der altsaa rejses en yderligere Hindring imod en almindelig Udskiftning.

Skulde man imidlertid beslutte sig til Salg af Fæstegodset, da bør Købesummen ikke være den i Forslaget proponerede, men derimod noget mere nærme sig til Jordens virkelige Værdi.

Efter Jordebogen bestaar Fæstegodsets Indmark af 704,07 Skattemarker og dets Udmark af 1200,00 Skattemarker, altsaa i alt af 1904,07 Skattemarker. Fæstegodsets Matrikuleringsværdi udgør altsaa 1,904,730 Kroner, medens den i Forslaget proponerede Købesum kun vil udgøre 470,664 Kroner eller henved en Fjerdedel af Jordens Matrikuleringsværdi.

Det synes, som om Flertallet gaar ud fra den fejlagtige Forudsætning, at den egentlige Ejer af Jorden er den nuværende Fæstebondestand, medens Staten nærmest maa betragtes som Indehaver af en mindre værdifuld Medejendomsret i Jorden; men

fordi Staten i længere Aarmaal har ladet sig nøje med en meget billig Leje, utvivlsomt fremkaldt ved de mange Klage- og Kæremaal, der jævnlig her fra Øerne kom til Regeringen over deres Beboeres store Fattigdom og fortrykte Kaar, saa er der ingen Grund til, hvis et Salg skal finde Sted, at anlægge en saadan Maalestok for Købesummens Størrelse. Det retteste vil derimod være at følge de samme Principper, som ere nedlagte i den for det øvrige Rige gældende Lov om Selvejendoms Indførelse paa det Staten tilhørende Bøndergods af 8de April 1851, hvorefter Jorden solgtes for 25 Gange det Beløb, som den da passende kunde bortlejes eller bortfæstes for, og desuden et Beløb, der svarede til Indfæstningen. Med andre Ord: en Pris der vel var lidt mindre, men dog stærkt nærmede sig den Pris, hvori Jorden stod i Handel og Vandel.

Dette har Lagtinget ogsaa haft for Øje, dengang det i 1880 med overvejende Majoritet, nemlig 13 Stemmer mod 2, vedtog Lovforslaget om Fæstegodsets Overgang til Selvejendom, nemlig til fuld Matrikuleringspris for Høgen og halv Matrikuleringspris for Indmarken, eller i alt for 1,552,695 Kr. Det er over en Million Kroner mere end den i Lovforslaget foreslaaede Købesum. For saa vidt Lovforslaget bliver vedtaget, forøger det ikke Lovgivningsmagtens gode Omdømme om Lagtinget, naar dette nu vil have Statens Jord solgt for mindre end en Tredjedel af, hvad der i 1880 ansaas for en passende Pris.

Der er ingen Tvivl om, at hvis saarlige Fæstegaarde nu bleve fæsteledige og atter skulde bortfæstes til den højstbydende, vilde de med største Lethed kunne bortfæstes for 3 pCt. af Jordens Matrikuleringsværdi eller 30 Kr. pr. Skattemark, navnlig naar det blev tilladt at dele Gaardene i noget mindre Brug. Af den Del af Præste- og Aneksgaardene her, der er bortforpagtet, svares der en Leje af mellem 1 og 5 pCt. af Jordens Matrikuleringsværdi.

Den billigste Pris, man af Hensyn til andre danske Statsborgeres og Skatteydernes Interesse bør sælge Fæstegodset for, er Halvdelen for Indmarken og to Tredjedele for Udmarken af Jordens Matrikuleringsværdi, altsaa i alt 1,152,475 Kr. eller 681,811 Kr. mere end i Forslaget foreslaaet. Som bekendt er Jordens Værdi i Handel og Vandel en Del større end Matrikuleringsværdien.

Det er et mærkeligt Fejlsyn, der gør sig gældende blandt Fæstebøndernes Talsmænd. Hvor der er Tale om Pligter, da er det altid Staten, der er Ejers af Jorden og derfor maa afholde Udgifterne; men naar der er Tale om Rettigheder, da er det Fæstebønderne, disse tilkomme, og Staten har i Grunden ikke meget at skulle have sagt, naar den bare saa nogenlunde faar de Indtægter, den hidtil har faaet af Fæstegodset. Da der skulde foretages ny Skyldsætning af Jorderne paa Fæstjerne, var det Statskassen som rette Ejers, der udelukkende burde og maatte bære de Udgifter, det tilkom Fæstegodset at svare. Naar Udgifter skulle have været afholdte for at fremme Jordbruget her, har det altid lydt, at Staten havde særlig Pligt til at ofre, fordi den var Ejers af over Halvdelen af Øernes Jordegods. Kre Faarene bortdøde, da var det Staten, der ogsaa maatte bære Tabet ved Nedsættelse i Fæsteafgiften, indtil Faarebestanden atter kom paa Fode o. s. v. Vel har Flertallet i sine Bemærkninger til § 4 anført, at Statskassen ved Afhændelsen indvinder 134,500 Kr., men det maa fradrage Indfæstningspengene kapitaliseret i Forbindelse med, hvad der vil indvindes ved Salg af Trøer og Grundstykker, hvoraf den af Staten svarede Rente til Fæsteren bortfalder ved Fæsteledighed.

Naar Flertallet i Bemærkningerne til § 4 paaberaaber sig som Norm for Salgsprisen Loven af 19de Januar 1863 angaaende Husegaardstrøerne, da er dette noget søgt, fordi deres Værdier især vare fremkomne ved Opdyrkernes Arbejde. Det ligger langt nærmere at paaberaabe sig Lov af 12te Februar 1851 om Afhændelse af Øen Lille Dimon. Denne, hvis Matrikuleringsværdi er 7220 Kr., blev ved offentlig Auktion solgt som Arvefæste for 9600 Kr. foruden 40 Kr. aarlig som Arvefæsteafgift samt Auktionsomkostningerne, uden at de tidligere Lejere fik nogen Del af Købesummen, uagtet de fleste af dem og deres Forfædre i flere Generationer havde haft den til Leje.

Men ogsaa i andre Henseender vil det være rigtigst — for saa vidt Salg skal finde Sted — ved Overdragelsen at følge den Fremgangsmaade, som Loven af 8de April 1851 bestemmer, og navnlig ikke overlade til Fæsterne, om de ville købe eller ikke, men paabyde Salg. Er det i nationaløkonomisk Henseende gavnligt, at nogle af Fæstegaardene blive solgte, da er det ogsaa gavnligt, at de alle gaa over til

Ejendom. I modsat Fald vil Loven skabe Fjendskab i Fæsternes nærmeste Familier, idet Fæstearvingen vil blive misfornøjet med sine Forældre og Søsken, hvis Faderen køber og derved paafører ham en betydelig større Afgift som Rente af den Kapital, som han vil blive skyldig til sine Søsken. Køber Fæsteren ikke, ville hans yngre Børn blive misfornøjede, fordi de ved Faderens Bestemmelse gaa Glip af at faa noget af Gaarden eller dens Værdi og derved ofte paa det nærmeste blive arveløse.

Vil Fæsteren ikke købe, bør Fæstet stilles til offentlig Auktion, og for saa vidt Fæsteren eller Fæstearvingen faar Hammerslaget, bør han være berettiget til at afgøre Købesummen paa den nedenfor anførte Maade.

At Fæsterne ved Overdragelsen altid skulle betale mindst Halvdelen af Købesummen, finder jeg ligeledes uheldigt, da det, foruden altfor meget at binde færsk Kapital, tillige paa dette Omraade vil stille den Fæster, der har Penge, som han mulig ikke selv har erhvervet, gunstigere end den, der ingen har. Den sidste kan desuagtet meget godt være en driftigere Mand end den første, selv om han f. Eks. paa Grund af Sygdom i Familien, eller fordi han har en større Familie at forsørge, ikke har haft Lejlighed til at erhverve Kapital.

Det bør derfor ved Salget stilles Fæsteren frit, om og hvilken Del af Købesummen han vil udrede ved Overdragelsen, eller om han vil udstede en 5 pCts Forskrivning til Statskassen, saaledes at der svares 4 pCt. Rente af det til enhver Tid skyldige Beløb og Resten udgør Afdrag paa Købesummen.

Da jeg, som ovenfor anført, maa fraaade Salg af Fæstegodset eller dets Overgang til Selvejendom, har jeg kun antydnet, paa hvilke Vilkaar Salg bør finde Sted, for saa vidt Sagen fremmes, men finder ikke tilstrækkelig Grund til at fremkomme med positive Forslag i saa Henseende. Jeg tillader mig derfor at indstille til Vedtagelse, at Tinget udtaler:

Lagtinget finder ikke Anledning til at tilraade, at Fæstegodset for Tiden gaar over til Selvejendom.

Den 12te og 13de September foretoges Sagens 2den Behandling. Lovforslaget behandledes paragrafvis, hvor-

efter Sagens Overgang til 3dje Behandling vedtoges med 9 Stemmer mod 2.

Den 14de September fremlagdes følgende Ændringsforslag af et Udvalgsflertal (R. Effersø, Provsten og Müller):

1. Til § 3.

2det Stykke affattes saaledes:

»Begæringer om at faa Byggegrunde eller Jord til Opdyrkning til Købs blive, for saa vidt de indkomme inden 9 Maaneder fra Bekendtgørelsens Dato, behandlede efter Lov af 13de April 1894 om Afhændelse af Trær og Grundstykker af Statens Fæstegods paa Færøerne, dog saaledes, at der ikke behøver at tages Hensyn til, hvor vidt Afhændelsen af bemeldte Arealer medfører en mere eller mindre væsentlig Forringelse af Ejendommens Værdi.»

2. Til § 3, 3dje Stykke.

I Stedet for: »saadanne Forbehold, som» sættes: »Forbehold af enhver Art, naar saadanne».

3. Til § 3, 4de Stykke.

Efter Ordet »Begæring» indskydes: »og de i nærværende §§ 2det Stykke omhandlede Arealer, hvis Afhændelse maatte være til væsentlig Skade for Fæstets Drift, ville da ikke blive skilte fra samme».

4. Til § 4, sidste Stykke.

Efter »§ 3» indskydes »3dje Stykke».

5. Til § 7.

Ordene »til Arveskifte» udgaa.

6. Til § 9.

I Stedet for Ordet: »Pengeinstitutter» sættes: »Kasser og Institutter».

7. Til § 9.

Som andet Stykke tilføjes:

»Fremmede Staters Undersaatter maa hverken i de ovenfor omhandlede 20 Aar eller senere, indtil anderledes bestemmes, købe, leje eller tage Pant i nævnte Ejendomme eller Dele deraf, medmindre de dertil have erhvervet kongelig Bevilling.»

7. Til § 10, 2det Punktum.

Efter Ordet »Ejendomme» indskydes: »eller Dele deraf».

Den 15de September foretoges Sagens 3dje Behandling.

Der fremlagdes følgende Underændringsforslag af O. Effersø til Udvalgsflertallets Ændringsforslag:

1. Til § 3.

2det Stykke affattes saaledes:

»Begæringer om at faa til Købs Byggegrunde eller Haugejord til Opdyrkning blive, for saa vidt de indkomme inden 9 Maaneder fra Bekendtgørelsens Dato, at behandle efter Lov af 13de April 1894 om Afhændelse af Trær og Grundstykker fra Statens Fæstegods paa Færøerne. Dog skal Justitsministeriet være berettiget til at afhænde Opdyrkningsjord, uanset at Afhændelsen vil medføre væsentlig Forringelse af Gaardens Værdi.»

2. Efter § 3, 2det Stykke, tilføjes som et nyt Stykke:

»Byggegrunde eller Opdyrkningsjord, som fraskilles ved Gaardens Salg, afhændes paa de i sidstnævnte Lov ommeldte Vilkaar, dog saaledes, at Opdyrkningsjord, som ej er indgærdet inden 5 Aar, tilfalder Fæstegaardens Køber.»

Endvidere fremlagdes saalydende Underændringsforslag af R. Effersø til O. Effersøes Underændringsforslag:

I Underændringsforslagets Punkt 2 indskydes efter Ordet »Køber»: »for saa vidt denne er villig til at betale til Statskassen et Beløb, svarende til den Lettelse, han ved Gaardens Salg har faaet under Hensyn til Træns Afhændelse».

Lovforslaget behandlede paragrafvis.

§ 1 vedtoges med 10 St. mod 0.

§ 2 vedtoges med 12 St. mod 0.

§ 3 med Ændrings- og Underændringsforslag.

Udvalgsflertallet tog sit Ændringsforslag Punkt 1 tilbage. O. Effersøes Underændringsforslag Punkt 1 vedtoges med 11 St. mod 0.

R. Effersøes Underændringsforslag sættes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: J. Poulsen, R. Effersø, J. Jacobsen, O. Effersø, Michelsen, Müller, C. Olsen og Formanden; — Provsten, O. Jacobsen, Nielsen, M. Poulsen, O. Olsen, J. H. Poulsen, Sørensen, Schrøter og Weihe stemte ikke, medens Finsen og Hentze vare fraværende, og Forslaget var saaledes bortfaldet.

O. Effersøes Underændringsforslag Punkt 2 forkastodes med 10 St. mod 5.

Udvalgsflertallets Ændringsforslag Punkt 2 vedtoges med 10 St. mod 0.

Samme Ændringsforslag Punkt 3 vedtoges ved Navneopraab med 10 St. mod 0 (Ia stemte: R. Effersø, Provsten, J. Jacobsen, O. Effersø, Nielsen, Müller, Sørensen, C. Olsen, Weihe og Formanden; — J. Poulsen, O. Jacobsen, Michelsen, M. Poulsen, O. Olsen, J. H. Poulsen og Schrøter stemte ikke; Finsen og Hentze vare fraværende).

§ 3 med de vedtagne Ændringer vedtoges med 11 St. mod 0.

§ 4. Ændringsforslaget (Punkt 4) vedtoges med 11 St. mod 0, hvorefter §'en saaledes ændret vedtoges med 10 St. mod 1.

§ 5 vedtoges med 10 St. mod 0.

§ 6 ligeledes.

§ 7. Ændringsforslaget (Punkt 5) vedtoges med 10 St. mod 0, og §'en, saaledes ændret, med samme Stemmeantal.

§ 8 vedtoges med 10 St. mod 0.

§ 9. Ændringsforslagene (Punkt 6—7) vedtoges med henholdsvis 11 og 12 St. mod 0, hvorefter §'en, saaledes ændret, vedtoges med 9 St. mod 1.

§ 10. Ændringsforslaget (Punkt 8) vedtoges med 10 St. mod 0, og §'en, saaledes ændret, vedtoges med 11 St. mod 0.

§ 11 vedtoges med 12 St. mod 0.

§ 12 vedtoges med 10 St. mod 0.

Lovforslaget var efter de foretagne Afstemninger saalydende:

Forslag

til

Lov om Afhændelse af det Staten tilhørende Fæstegods paa Færøerne.

§ 1.

De Staten tilhørende Fæstegaarde skulle, for saa vidt de ikke besiddes af Embeds- eller Bestillingsmænd som en Del af deres Løn, naar Besidderen fremsætter Begæring derom, overgaa til Selvejendom paa efterfølgende Vilkaar.

§ 2.

Følgende bortlejede Arealer følge ikke i Købet med Ejendommen:

- a. Trøer og Trøparter, naar de ere indlagte af Lejeren, eller, denne ved Arv eller paa anden Maade er indtraadt i Opdyrkerens Rettigheder, saa vel

som naar Lejeren efter Godsbestyrelsens Skøn staar i et saadant Forhold til Trøen eller Trøparten, at han bør stilles i Klasse med de førnævnte Besiddere.

- b. Bebyggede eller ubebyggede Grundstykker.

Disse Arealer undtages kun fra Afhændelse sammen med Gaarden, for saa vidt Lejeren er villig til at købe dem. Erklærer han sig villig hertil, bliver vedkommende Trø, Trøpart eller Byggegrund forinden Gaardens Salg at afhænde til ham overensstemmende med de gældende Regler.

Lejemaal, som ere indgaaede med Hensyn til Trøer eller Trøparter, der afhændes sammen med Gaarden, berøres ej af dennes Salg.

§ 3.

Naar en Fæster indgiver Begæring om at faa sit Fæste overdraget til Selvejendom, udsteder Amtet Bekendtgørelse herom, hvilken læses til Kirkstævne i det Sogn, hvor Fæstegaarden er beliggende, samt i de tilgrænsende Sogne.

Begæringer om at faa til Købs Byggegrunde eller Haugestykker til Opdyrkning blive, for saa vidt de indkomme inden 9 Maaneder fra Bekendtgørelsens Dato, at behandle efter Lov af 13de April 1894 om Afhændelse af Trøer og Grundstykker fra Statens Fæstegods paa Færøerne. Dog skal Justitsministeriet være berettiget til at afhænde Opdyrkningsjord, uanset at Afhændelsen vil medføre væsentlig Forringelse af Gaardens Værdi.

Justitsministeriet kan ved Overdragelse af Fæstegaarde tage Forbehold af enhver Art, naar saadanne for det almene Vel paakræves. Tab, som vedkommende maatte lide efter Gaardens Salg som Følge af saadanne Forbehold, erstattes med fuld Værdi. Erstatningen bestemmes ved en Synsforretning overensstemmende med Reglerne i førnævnte Lovs § 2. Omkostningerne ved Forretningen afholdes af Statskassen.

Efter at Fæsteren er blevet gjort bekendt med Betingelserne for Afhændelsen, staar det ham frit for at frafalde den indgivne Begæring, og de i nærværende Paragrafs 2de Stykke omhandlede Arealer, hvis Afhændelse maatte være til væsentlig Skade for Fæstets Drift, ville da ikke blive skilte fra samme.

§ 4.

Købesummen bestemmes til 35 Gange

den paa Gaarden hvilende Leje; dog med følgende Undtagelser:

a. Hvis Lejen er bleven forøget som Følge af modtagen Erstatning for Grundforbedringer overensstemmende med Lov af 12te April 1892 om Godtgørelse for udførte Grundforbedringer paa Statens Fæstegods paa Færøerne, kommer Forøgelsen af Lejen ikke i Betragtning, men Erstatningen eller den Del af samme, som ej er tilbagebetalt, lægges til Købesummen.

b. Købesummen nedsættes under Hensyn til den Forringelse i Værdi, som Gaarden inden Salget maatte have lidt ved Forbehold, der ere tagne i Henhold til § 3.

Nedsættelsen bestemmes ved Synsforretning overensstemmende med § 3, 3dje Stykke, dog saaledes at den bestemmes i Forhold til den Købesum, der er beregnet til nærværende §'s 1ste og 2det Stykke.

§ 5.

Fæsteren skal være berettiget til at afgøre indtil Halvdelen af Købesummen ved en 4 pCt. rentebærende Forskrivning med 1ste Prioritets Panteret i Jorden, hvilken Forskrivning skal være uopsigelig fra Statskassens Side, saa længe Køberen eller hans eventuelle Enke besidde Ejendommen.

§ 6.

Det skal staa Debitor frit for efter i det mindste 4 Ugers forudgaaende Anmeldelse til Landfogden i enhver af de lovbestemte Terminer, dog ikke med mindre Beløb end 50 Kr. ad Gangen, at gøre Afdrag paa sin Gæld.

§ 7.

Udstykning af det solgte Fæstegods maa kun finde Sted med Justitsministeriets Tilladelse, naar saadan Udstykning findes tilraadelig af Hensyn til Fremme for Oprettelse af samlede og hensigtsmæssige Brug samt Afhændelse til Opdyrkning eller Benyttelse for en eller anden særlig Næringsdrift udenfor det almindelige Landbrug. Tilladelse til at afhænde til Bebyggelse skal dog kunne gives af Amtet, hvor der er Trang til Byggegrunde, og saadanne ikke paa anden Maade kunne erholdes.

I Tilfælde af Udstykning skal vedkommende Myndighed, for saa vidt Statskassen i Henhold til § 5 har Pant i Ejendommen, iagttage det fornødne med Hensyn til Statens Pantesikkerhed. Ved Af-

hændelse til Opdyrkning skal Sælgeren i intel Tilfælde være pligtig at indbetale i Statskassen mere end Halvdelen af Købesummen.

§ 8.

Bestemmelserne i Lov af 4de Marts 1857, hvorved Udstykning af det private Jordegods paa Færøerne søges indskrænket, §§ 6—15 skulle gælde med Hensyn til de i Henhold til nærværende Lov afhændede Fæstegaarde.

§ 9.

De i denne Lov omhandlede Ejendomme eller Dele deraf maa i de første 20 Aar efter deres Overgang til Selvejendomme kun afhændes paa den i § 7 anførte Maade. I det nævnte Tidsrum maa de ikke bortlejes ej heller pantsættes til andre end Staten, Sparekasser eller andre offentlige Kasser og Institutter samt til Kreditforeninger. Ved Arveskifte kan der dog i Ejendommen gives Pant til Medarvinger. I øvrigt kan Justitsministeriet, naar særlige Omstændigheder tale derfor, gøre Undtagelser herfra.

Fremmede Staters Undersaatter maa hverken i de ovenfor omhandlede 20 Aar eller senere, indtil anderledes bestemmes, købe, leje eller tage Pant i nævnte Ejendomme eller Dele deraf, medmindre de dertil have erhvervet kongelig Bevilling.

§ 10.

Den, som i Modstrid med denne Lovs § 9 afhænder, bortlejer eller pantsætter nogen Del af de heromhandlede Ejendomme, ifalder en Bøde til Statskassen af 50—1000 Kr. Samme Straf ifalder den, som tager bemældte Ejendomme eller Dele deraf i Besiddelse som Ejer eller Lejer, eller tager Pant i samme. Endvidere skal han erlægge en Tillæggsbøde, der bestemmes under Hensyn til Forskellen mellem den af Fæsteren til Statskassen erlagte Betaling og den Værdi, som det ulovligt erhvervede af uvillige Mænd ansættes til at have i Handel og Vandel; hvorhos han ved en efter Domstolens Skøn passende Dagmukt tvinges til at fravige Besiddelsen af det ulovlig købte eller lejede.

I Tilfælde, hvor Byggegrunde af ikke over 50 Kroners Værdi ere afhændede, kan, naar Omstændighederne tale derfor, Straffen for Afhændelsen nedsættes til det halve af Minimumsbøden og for Køberen eller Lejelageren helt bortfalde.

§ 11.

Sagen efter denne Lov behandles som offentlige Politisager.

§ 12.

Nærværende Lov træder i Kraft . . .

Lovforslaget i dets Helhed sættes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 9 Stemmer mod 6 (Ja stemte: R. Effersø, Provsten, J. Jacobsen, O. Effersø, Nielsen, Müller, C. Olsen, Weihe og Formanden; Nej stemte: J. Poulsen, C. Jacobsen, M. Poulsen, O. Olsen, Sørensen og Schrøter; — Michelsen og J. H. Poulsen stemte ikke, medens Finsen og Hentze vare fraværende).

Derefter fremlagdes følgende af Udvalgsflertallet (R. Effersø, Provsten og Müller) stillede

Forslag til Beslutning.

Tinget beslutter, efter at det i indeværende Samling behandlede Forslag til Lov om Fæstegodsets Overgang til Selvejendom er endelig vedtaget, at indsende det til Justitsministeriet med Anmodning om, at samme i næste Samling vil forelægge Tinget Lovforslaget med de Ændringer, som maatte anses fornødne.

Forslaget sættes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 15 Stemmer mod 1 (Ja stemte: R. Effersø, Provsten, J. Jacobsen, O. Effersø, O. Jacobsen, Nielsen, Michelsen, M. Poulsen, O. Olsen, J. H. Poulsen, Müller, Sørensen, C. Olsen, Weihe og Formanden; Nej stemte: J. Poulsen; Schrøter stemte ikke, Finsen og Hentze vare fraværende).

Den 17de September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

Til
Justitsministeriet.

Som Følge af en Skrivelse af 28de Juli f. A. fra Landbrugskonsulent Effersø har Lagtinget i de to sidste Samlinger beskæftiget sig med Spørgsmaalet om Overgang til Selvejendom af Statens Fæstegods paa Færøerne.

Sagen har ofte tidligere været til For-

handling i Tinget. Efter Forhandlinger i Aarene 1876, 1877, 1879 og 1880 blev et Forslag til Lov angaaende Fæstegodsets Salg i sidstnævnte Aars Lagtingssamling endelig vedtaget; men dette Forslag har ikke nydt videre Fremme. Derefter har Sagen, indtil den, som anført, i f. A. paa ny blev fremdragen, kun været berørt et Par Gange i Tinget, uden at den er gjort til Genstand for grundig Behandling. I 1887 anbefalede Tinget at sætte Sagen angaaende Fæstegodsets Salg i Bero, indtil en ny Matrikul var traadt i Kraft. I 1891 vedtog Tinget at anmode Ministeriet om at lade udarbejde Lovforslag om Salg af Trøerne paa Statens Fæstegods, tillige indeholdende Bestemmelser om Haugejords Afstaaelse til Salg og Bebyggelse, og samtidig Lovforslag om Fæstegodsets Overgang til Selvejendom.

Under forrige Aars Samling blev nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer, der delte sig i et Flertal paa 4 Medlemmer, som afgav en Betænkning og affattede et Forslag til Lov om Fæstegodsets Salg, og et Mindretal, bestaaende af 1 Medlem, der fraraadede, at Fæstegodset for Tiden blev afhændet, og i en Betænkning motiverede dette Standpunkt.

Efter at Udkastet i Tinget var blevet behandlet paragrafvis, blev Sagen i Hænhold til Forslag fra Udvalget udsat til i Aar, hvorhos Tinget vedtog at anmode Amtmanden om at tilstille Landfogden, Sørenskriveren, Sysselmændene og Kommunalforstanderskaberne Lovudkastet til Erklæring.

I indeværende Aars Samling blev der til Sagens Behandling atter nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer. Erklæringer vare imidlertid fremkomne fra de foran nævnte Myndigheder og Forstanderskaber.

Udvalget blev heller ikke i Aar enigt, men delte sig i et Flertal paa 4 Medlemmer og et Mindretal, bestaaende af 1 Medlem.

Flertallet affattede et Lovforslag, som under Hensyn til, hvad der er fremkommet i Erklæringerne, og i det hele taget som Følge af en nærmere Overvejelse af Sagen er noget afvigende fra det i forrige Samling vedtagne Udkast. Med Hensyn hertil skal man henvise dels til Udvalgsflertallets Betænkning og dels til Lovforslaget med tilhørende Bemærkninger.

Mindretallet har i en særlig Betænkning fraraadet Fæstegodsets Salg.

Denne Betænkning, som blev affattet, efter at Mindretallet var gjort bekendt med Flertallets Lovforslag med Bemærkninger og Betænkning, gav Anledning til forskellige Udtalelser i Tinget, hvoraf skal fremhæves:

Mindretallet anfører, at Fæstegodsets

Salg vil forvolde, at man maa ofre betydeligt af offentlige Pengemidler for at fremhjælpe Udvandring fra Færøerne.

Imidlertid er det en Kendsgerning, at Folkeformerelse og Velstand har tiltaget stærkt i Odelsbygder, medens Bygder, som kun bestaa af Kongsgaarde, ikke have tiltaget i Folketal i de sidste hundrede Aar, ligesom Velstanden i saadanne Bygder heller ikke synes at være stegen.

Mindretallet fremdrager, at man, naar der har været Tale om at afholde Udgifter vedrørende Fæstegodset eller til Fremhjælpning af Jordbruget i sin Helhed, skal have hævdet, at det er Staten, som er Godsets Rjer og tillige den største Godsejer paa Øerne, saa at Staten selvfølgelig bør afholde Udgifterne, medens man med Hensyn til Rettigheder vedrørende samme skal have villet hævde, at det var Fæstebøndernes. Der er herimod fra Flertallets Side fremsat, at Staten, saa længe Statsmyndighederne ikke fremme de Udviklingsmuligheder, som ville følge af Fæstegodsets Overgang til Selvejendommen, ikke alene maa yde det færøske Landbrug saadan Støtte, som enhver Næringsvej kan tiltrænge, men ogsaa ret naturligt bør yde dette Landbrug overordentlig Bistand.

Efter at Sagen havde gennemgaaet 2den Behandling i Tinget, fremkom nogle Ændringsforslag til Udvalgsflertallets Forslag.

Disse Ændringsforslag gik navnlig ud paa yderligere at præcisere de Bestemmelser i § 3, som have Hensyn til Op-

dyrknings Fremme, saaledes at Justitsministeriet i hvert enkelt Tilfælde, naar der indkommer Begæring om at faa en Fæstegaard overdraget til Selvejendommen, kan stille som Salgsbetingelse, dels at der inden Gaardens Salg fraskilles Opdyrkningsjord, selv om saadan Fraskillelse er til Skade for Gaardens Drift, dels at der kan tages det Forbehold, at Opdyrkningsjord, naar Omstændighederne tale derfor, senere uden yderligere Lovhjemmel kan eksproprieres af vedkommende Ljendoms Udmærk.

Ved Sagens 3dje Behandling blev Udvalgets Forslag med Ændringer vedtaget med 9 Stemmer mod 6, idet 2 Medlemmer ikke stemte og 2 vare fraværende.

Efter at Lovforslaget var vedtaget, vedtog Tinget med 15 Stemmer mod 1, medens 3 vare fraværende, et Forslag til Beslutning om at indsende Lovforslaget til Ministeriet med Anmodning om, at samme i næste Samling vil forelægge Tinget Lovforslaget med de Ændringer, som maatte anses fornødne.

Idet Sagens Dokumenter fremsendes, tillader man sig i Henhold til foranstaaende at anbefale Sagen til det høje Ministeriums Velvilje.

Færøernes Lagting, den 17de September 1900.

C. Bærentsen. R. C. Effersø.

Joan Poulsen.

II. Forandring i Skydsloven og Skydsreglementet.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag om Forandring i Skydsloven.*)

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 8de August, vedtoges, efter Forslag af Nielsen, at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes i næste Møde: O. Jacobsen, Müller, Nielsen, Schrøter og Sørensen.

Den 29de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat i Anledning af den fra de to sidste Lagtingssamlinger udsatte Sag om Forandring i Skydsloven, skal, efter at have taget Sagen under fornyet Overvejelse, tillade sig at anføre:

Af de indhentede Oplysninger fremgaar, at Skydsloven i sin nuværende Form ikke længere er tidssvarende, hvorfor det er nødvendigt, at der foretages Forandringer i den. Navnlig er den personlige Skydsbyrde i enkelte Sogne trykkende derved, at den hviler for ujævnt paa Befolkningen, især ved Skydslovens Bestemmelse i dens § 2, at kun de ere skydspligtige, som i deres egen Gerning udføre det Arbejde, der forefalder ved Skyds.

Da Skydsloven i 1863 udkom, var den omhandlede Bestemmelse tidssvarende, idet det kun var ganske enkelte private Personer, som den fritog for Skydspligt; men Forholdet har i saa Henseende paa flere Steder forandret sig, idet mange Haandværkere og andre private Personer nu ere blevene fritagne for Skydspligt, uagtet de ere skikkede til at udføre Skyds. Mange, der have udført og ere vel skikkede til at udføre al Slags Skyds, blive fritagne, fordi de komme i en anden Livsstilling, hvorved det Arbejde, som forefalder ved Skyds, ikke forekommer. En Person kan derhos meget godt være skikket til at udføre den ene Del af Skydspligten, om han ikke er skikket til at udføre en anden. Han kan saaledes være skikket til at ro i en Baad, om han

ikke er skikket til at bære Byrder, og omvendt, og om han hverken er skikket til at ro eller bære Byrder, vil han, for saa vidt han ikke lider af Legemsfejl, som er til Hinder, være skikket til til Fods at besørge et i Skyds afsendt Brev.

Udvalget anser det derfor for rettest, at Skydsloven bliver forandret, og at Skydspligten fremtidig kommer til at hvile paa alle Mandspersoner i Alderen mellem 15 og 50 Aar, for saa vidt der ikke paahviler dem et offentligt Hverv, som er større end Skydspligten, eller de lide af Legemsfejl, der gør dem uskikkede til at udføre det Arbejde, som forefalder ved Skyds. Dog bør det være enhver tilladt at frigøre sig for personlig at udføre Skyds, ved i hvert enkelt Tilfælde at stille en anden dertil skikket Person i sit Sted.

Efter de til Tinget indkomne Oplysninger om Præsternes Skyds i Præstegældet, viser det sig, at denne Skyds vil medføre betydeligt forøgede Udgifter, for saa vidt den skal gaa over til Betalings-skyds. Udvalget tør derfor ikke tilraade dette. Det hyrdefulde ved Præsteskydsen fremkommer imidlertid af, at den ydes paa højst forskellig Maade, idet den nogle Steder udføres af det skydspligtige Mandskab, andre Steder af Husfædrene. Som Følge deraf maa paa de sidstnævnte Steder en Husmand, der kun har en Flok Smaa børn i Huset og ingen andre voksne Mandspersoner, yde lige saa megen Præsteskyds som en Mand, der har 3 eller 4 voksne Mandspersoner i Huset. Nogle Bygder have megen Præsteskyds, andre slet ingen. Beboerne af Bygden Trangisvaag, der have rejst denne Sag, maa saaledes yde største Delen af Præsteskydsen der i Sognet, uagtet den kun har 20 skydspligtige Personer, hvoraf Halvdelen er bortrejst med Fiskerskibene den ene Halvdelen af Aaret, medens Beboerne af Bygden Frodebo, der har 29 skydspligtige Personer og hører til samme Sogn, ere fuldstændig fritagne. Udvalget maa derfor anse det for rettest, at Loven og saa paa dette Punkt bliver forandret, og Pligten til at befordre Præsterne bliver paalagt hele det skydspligtige Mandskab, samt at der bliver givet Ministeriet for

*) Se Beretningen for 1899, Side 39.

Kirke- og Undervisningsvæsenet Bemyndigelse til, efter Lagtingets Indstilling, at fastsætte saadanne nærmere Regler for Præsteskyds, hvorved det foranpaapegede og andre lignende Misforhold blive udjævnede. Det vil være hensigtsmæssigt, at Forslag til saadanne Regler gennem Provsten fremsættes til Lagtinget af enhver af Sognepræsterne for deres Præstegælds Vedkommende.

Udvalget maa dernæst tilraade, at den i Lov af 14de Januar 1881 om Forandring i Skydsloven trufne Bestemmelse, at Udgifterne ved Befordring af Medlemmer af forskellige kommunale Institutioner skulle paahvile hele det paagældende Syssel alene, forandres derhen, at alle Skydsudgifter i kommunalt Øjemed afholdes af vedkommende Kommunes Kasse og udredes uden Lagtingets Mellemløst direkte af vedkommende kommunale Styrelse. Dette maa, foruden at anses for den mest naturlige Fremgangsmaade, formentlig ogsaa lede til nogen Besparelse.

Paa Grund af det foranførte har Udvalget udarbejdet nedenstaaende Forslag til Lov om Forandring i Lov om Skydsvæsenet paa Færøerne af 17de Marts 1865, og da man tillige tilsigter at gøre nogle Forandringer i førnævnte Lov af 14de Januar 1881, har Udvalget anset det for rettest ogsaa at optage de bibeholdte Bestemmelser af denne Lov i Forslaget. Derved opnaar man ligesom nu kun at have 2 Love om Skydsvæsenet, og at Loven af 1881 kan ophæves.

Det vil blive nødvendigt samtidig at gøre nogle Forandringer i og Tilføjelser til Skydsreglementet paa Grund af den i Lovforslagets § 1 tilsigtede Forandring, at paalægge samtlige Mandspersoner i Alderen fra 15 til 50 Aar, paa enkelte Undtagelser nær, Skydspligten.

Det bliver fornødent at udvide det Skydsskafferens i Skydsreglementets § 3 paalagte Ansvar for, at den i Skyds tilsagte er duelig til at udføre sin Pligt, naar den gaar til Lands, saaledes, at det ogsaa kommer til at hvile paa ham, naar Rejsen gaar til Søs. Blandt andet kan en Person være vel skikket til at deltage i en kort Skydstur i et ufarligt Farvand, om han ikke er skikket til at deltage i en lang Tur og i et Farvand, hvor man er omgivet af Farer.

Til Udvalget er overgivet nogle af Amtmanden, paa Foranledning af en Skrivelse fra Sørenskriveren, indhentede Erklæringer fra Sysselmændene over, hvorledes Forholdet er ordnet med Hensyn til

Formænd paa Skydsstaaende. Det fremgaar af disse Erklæringer, at Forholdet er ordnet uensartet i de forskellige Bygder. Nogle Steder blive de valgte paa Grandstævne af hele det skydspligtige Mandskab, andre Steder bestemmes det af Skydsskafferens, og atter andre Steder er der slet ingen Formand. Da der flere Steder i Skydsreglementet forudsættes, at der skal være en Formand, anser Udvalget det for rettest, at der bliver optaget en udtrykkelig Bestemmelse i Reglementet om, at Skydsskafferens bestemmer, hvem der paa en Skydstur skal være Formand, samt tilkendegiver det for den rejssende, der har begæret Skydsen.

Med Hensyn til Skydspligten for den Del af Skydsmandskabet, der om Sommeren driver Fiskeri med de her paa Øerne hjemmehørende Fiskerskibe, bliver der ogsaa fulgt en uensartet Fremgangsmaade, idet det i nogle Bygder ved Hjemkomsten kun udfører Skyds, naar dets Tur kommer i den Tid, det er hjemme; i andre Bygder bliver det forlods udsat, indtil det, for saa vidt Omstændighederne tillade det, har udført lige saa mange Ture som det Mandskab, der har været hjemme hele Aaret. Udvalget anser det for billigt, at den sidstnævnte Regel følges overalt, da de, der drive Fiskeri med Skibene om Sommeren, i Regelen have en bedre Fortjeneste end de, der blive hjemme.

Siden Skydsloven udkom, er Skydslønnen stegen fra 50 Øre til 68 Øre for 1 Mil. Det maa derfor anses for rettest, at den Skydsskafferens tillagte Godtgørelse bliver forhøjet fra 4 til 6 Øre for hver tilsagt Mand. Det er yderligere nødvendigt at foretage denne Forhøjelse paa Grund af det forøgede Ansvar, som det i Henhold til det ovenanførte er tilsigtet at paalægge Skydsskafferens.

Paa Grundlag af det foranførte har Udvalget udarbejdet nedenstaaende Forslag til Forandring i Skydsreglementet.

For at realisere det af vedkommende Udvalg i de to foregaaende Samlinger fremsatte Forslag om at træffe Akkorder med Løbeds- og Bestillingsmænd om deres Rejsendgifter, for muligt derved at opnaa Besparelser paa Skydsudgifterne, maa det anses for mest hensigtsmæssigt, at der bliver nedsat et staaende Udvalg, bestaaende af Amtmanden og 2 andre af Tingets Medlemmer, for at træffe disse Akkorder, og at man indskrænker sig til at lade dem omfatte Sørenskriverens 4 Rejser for at holde Ting paa Suderø, og Sysselmændenes aarlige Omrejser.

I Henhold til det foranførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Lagtingets Vedtagelse:

1. Tinget indgaar til Justitsministeriet med følgende

Forslag til Lov

Forandring i Lov om Skydsvæsenet paa Færøerne af 17de Marts 1865.

§ 1.

Skydspligten paahviler enhver Mandsperson imellem 15 og 50 Aars Alderen. Undtagne fra Skydspligten ere kongelige Embedsmænd og deres Fuldmægtige, Sysselmænd og deres Fuldmægtige, Læger, Apotekere og deres eksaminerede Medhjælpere, Hospitalsforstandere, Lærere ved offentlige Skoler, Fyrmestre, Pyrassistenter, Fyrpassere, Postvæsenets Ekspeditører og Brevsamlere, Medlemmer af Politikorpset, Kaldsmænd, Arrestforvarere, Medlemmer af Lagtinget, saa længe Tinget er samlet, Formanden i Thorshavns Borgerrepræsentation, Formændene i de kommunale Forstanderskaber, Formændene i Sognekommisionerne, Kirkeværger, Skydsskaffere og deres Medhjælpere, samt Personer, der paa Grund af Legemsfejl ere ude af Stand til at udføre det Arbejde, der forefalder ved Skydsen. Spørgsmaal om Skydspligt afgøres ved ordinær Rettergang.

En skydspligtig kan frigøre sig for at yde personlig Skyds ved i hvert enkelt Tilfælde at stille en anden dertil skikket Person i sit Sted.

§ 2.

Præsternes Skyds i Præstegældet, der som hidtil ydes uden Betaling, paahviler hele det i Henhold til § 1 skydspligtige Mandskab med Undtagelse af dem, der ikke høre til Folkekirken.

Nærmere Regler for Præsteskyds, om fornødent lempede efter de særlige Forhold i hvert enkelt Præstegæld, fastsættes af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet efter Lagtingets Indstilling.

§ 3.

Alle Skydsudgifter i kommunalt Øjemed, deriblandt ved Befordring af Medlemmer af de kommunale Forstanderskaber, Sognekommisioner og Valgbestrelserne for de kommunale Valg, naar de

i Anledning af deres Bestilling maa foretage Rejser, afholdes af vedkommende Kommunes Kasse.

§ 4.

Halvdelen af Udgifterne ved Sysselmændenes Skyds paa deres aarlige Omrejser i Sysselet skal paahvile Sysselet alene, saaledes at de, hvor Sysselet bestaar af flere Kommuner, udredes af disse i Forhold til deres Folketal.

§ 5.

Bestaar en Kommune af flere Sogne, bliver den Andel af Skydsudgifter, der falder paa samme, saavel af de for Kommunen og for Sysselet særlige som af de Skydsudgifter, der ere fælles for Amtet, af Kommunens Forstanderskab at fordele paa de enkelte Sogne i Forhold til deres Folketal.

§ 6.

Paa Grundlag af det Forhold, som i det nærmest foregaaende Regnskabsaar har fundet Sted mellem de Skydsudgifter, der i Henhold til § 4 skulle betragtes som særlige for hvert Sysselet, og de fælles Skydsudgifter i Sysselet, har Lagtinget at bestemme det Beløb, som hver Kommune har at paaligne til Afholdelsen af de særlige Skydsudgifter for det kommende Regnskabsaar, og ville i øvrigt Bestemmelserne i Lov af 17de Marts 1865 § 3 komme til Anvendelse med Hensyn til de heromhandlede Udgifter.

§ 7.

Denne Lov træder i Kraft den 1ste Oktober 1901, til hvilket Tidspunkt § 2 i Lov om Skydsvæsenet paa Færøerne af 17de Marts 1865 og Lov af 17de Januar 1881 om Forandring i nævnte Lov ophæves.

2. Tinget indgaar til Justitsministeriet med følgende

Forslag til Forandring

Reglement for Skydsvæsenet paa Færøerne af 3dje Juli 1879.

§ 1.

Det Skydsskafferen ved Reglement for Skydsvæsenet paa Færøerne af 3dje Juli 1879 § 3 paalagte Ansvar for, at den i Skyds tilsagte er duelig til at udføre sin Pligt i det paagældende Tilfælde, naar

Rejsen gaar til Lands, skal for Fremtiden ogsaa paaligge ham, naar Rejsen gaar til Søs.

§ 2.

Naar Rejsen gaar til Søs, skal Skyds-skafteren tage Bestemmelse om, hvem af de tilsagte der skal være Formand, og skal han altid vælge den dertil, som han anser for bedst skikket. Han skal dernæst tilkendegive den rejsende, der har begæret Skydsen, hvem der er Formand paa Turen.

§ 3.

Naar nogen eller nogle af Skydsmandskabet i en Bygd farer til Søs en Del af Aaret med Skibe, som ere hjemme-hørende paa Færøerne, skulle de paagældende, naar de atter komme hjem, forlods udsættes i Skyds, indtil de, saa vidt muligt, have udført saa mange Ture som det Mandskab, der har været hjemme.

§ 4.

Den Skydsskafferne ved § 8 i førnævnte Reglement tilstaaende Betaling af 4 Øre for hver tilsagt Mand forhøjes til 6 Øre.

3. Tinget anmoder Amtmanden om at foranledige, at samtlige Præster gennem Provsten fremkomme til Lagtinget, inden dets Sammentræden næste Aar, med Forslag til saadanne Regler for Præsteskyds i deres respektive Præstegæld, at den saa vidt muligt kommer til at hvile paa det i Lovforslagets § 1 omhandlede Mandskab ligelig, saavel i de enkelte Sogne indbyrdes som i hele Præstegælden.
4. Tinget anmoder Amtmanden om at foranledige, at Sørenskriveren og samtlige Sysselmænd fremkomme med Tilbud om, for hvilket Beløb aarlig de ville overtage Udgifterne, henholdsvis ved Sørenskriverens 4 aarlige Rejser til Suderø og Sysselmændenes aarlige Omrejser i deres Syssel, for Tidsrummet til 1ste Oktober 1905.
5. Der nedsættes et staaende Udvalg, bestaaende af Amtmanden som Formand og 2 af Tingets Medlemmer, til paa Lagtingets Vegne at underhandle og eventuelt træffe Akkord med Sørenskriveren og Sysselmændene om

de i Post 1 omhandlede Rejse- eller Skydsudgifter.

I det Udvalg, der er nedsat i Anledning af Forandring i Skydsloven, Thorshavn, den 28de August 1900.

J. H. Schrøter, J. Z. Nielsen.

Ordfører.

Ole Jacobsen. E. Müller.

S. J. Sørensen.

Den 31te August foretoges 2den Behandling. Sagen forhandlede i følgende Afdelinger:

Indstillingspunkt 1 (Forslag til Ændringer i Skydsloven) § 1; § 2; § 3; §§ 4—6; § 7.

Indstillingspunkt 2 (Forslag til Ændringer i Skydsreglementet) paragrafvis.

Indstillingspunkt 3.

Indstillingspunkterne 4 og 5.

Overgang til 3dje Behandling vedtoges med 12 St. mod 0.

Mellem 2den og 3dje Behandling fremlagdes følgende Ændringsforslag:

a. Fra J. Poulsen:

Til Indstillingspunkt 1 (Lovforslaget).

a. § 3 affattes saaledes:

Skydsudgifter ved Befordring af de valgte Medlemmer af kommunale Forstanderskaber, Sognekommisioner, Skolekommisioner og Valgforstanderskaber ved kommunale Valg udredes ikke af Skyds-kassen, men af vedkommende Kommune saaledes, at hvor denne bestaar af flere Sogne, deles Udgiften imellem disse efter Folketal.

b. § 4 affattes saaledes:

Halvdelen af Udgifterne ved Sysselmændenes Skyds paa deres aarlige Omrejser i Sysselet og hele Udgiften ved Præsternes Rejser som faste Medlemmer af Forstanderskaber og Sognekommisioner samt ved Sysselmændenes Skyds, naar disse paa Bestillings Vegne foretage Rejser i Anledning af Forstanderskabs-

eller Sognekommisions-Møder eller kommunale Valg, skulle paahvile Syssellet alene saaledes, at de, hvor dette bestaar af flere Kommuner, udredes af disse i Forhold til deres Folketal.

c. Til § 5.

Ordene »af Kommunen og« udgaa.

2. Fra Schrøter:

Til Indstillingspunkt 1 (Lovforlaget).

I Stedet for Udvalgets Forslag til § 1 indsættes følgende 3 Paragraffer:

§ 1.

I de Bygder, hvor over Halvdelen af de der hjemmehørende mandlige Personer i Alderen mellem 15 og 50 Aar ikke deltage i Udførelsen af Skyds i et Tidsrum af 4 paa hinanden følgende Maaneder, enten fordi de ikke ere skydspligtige, eller fordi de ved at fare til Søs eller paa anden Maade midlertidig ere bortrejste, skal der, naar der af nogen af det skydspligtige Mandskab fremsættes Begæring derom, træffes overordentlige Foranstaltninger for at lette Skydspligten. Saadanne overordentlige Foranstaltninger skulle bestaa i, at der enten oprettes et Skydskorps for Bygden, eller i at der ydes det skydspligtige Mandskab den i § 4. 1ste Stykke fastsatte Betaling.

Denne Bestemmelse gælder ogsaa for Byen Thorshavn.

Begæringen fremsættes skriftlig for Formanden i vedkommende kommunale Styrelse — i Thorshavn Kommunalbestyrelsen, uden for Thorshavn Kommunalforstanderskabet, — der paa Forlangende meddeler skriftlig Tilstaaelse for Modtagelsen. Formanden den kommunale Styrelse, at de førnævnte Betingelser ikke ere til Stede, vil Forholdet være at oplyse ved et Forhør, der uden for Thorshavn optages som Politiforhør af vedkommende Sysselmand, hvorefter Sagen indstilles til Amtets Afgørelse.

§ 2.

Ere de i § 1 fastsatte Betingelser til Stede, beror det paa vedkommende kommunale Styrelse, om den vil oprette et Skydskorps, eller om den foretrækker at udrede den i § 4. 1ste Stykke fastsatte Betaling til Skydsmandskabet. Høre flere Bygder til det paagældende Sogn, bestemmer Forstanderskabet, hvor vidt eller i hvilke af disse der ligeledes skal træffes i de § 1 omhandlede overordentlige Foranstaltninger.

Ere de i § 1 fastsatte Betingelser ikke til Stede, straffes den, der ved at fremsætte Begæringen har fremkaldt Forhøret, med Bøder af indtil 20 Kr. Bøderne tilfalde den paagældende Kommunes fattigkasse.

§ 3.

Hvor et Skydskorps er oprettet, paahviler det dette at drage Omsorg for, at rejsende Personer og Breve blive befordrede efter de Regler, der i øvrigt ere gældende for Skyds, jvfr. dog § 4. 2det Stykke. Nærmere Regler for Skydskorpset fastsættes af vedkommende kommunale Myndighed. En Genpart af Reglerne indsendes til Amtet.

Alle Udgifter, der foranlediges ved Oprettelse af et Skydskorps og ved at lade Skydsen udføre ved dette, afholdes af vedkommende Kommunes Kasse, hvorimod denne oppebærer den Betaling, der ifølge de gældende Bestemmelser vil være at udrede for Skydsen.

§ 4.

Er Skydskorpset ikke oprettet inden 8 Uger efter, at en derom berettiget Begæring er fremsat for vedkommende kommunale Bestyrelses Formand, skal enhver af det skydspligtige Mandskab for hver Gang, han bliver udsat i Skyds, være berettiget til at oppebære saa meget af Kommunens Kasse, at det, i Forening med det, han maatte have oppebåret for Skydsen, udgør dobbelt Skydsbetaling. Den kommunale Styrelse kan dog paa ethvert Tidspunkt frigøre Kommunen for denne Udgift ved Oprettelsen af et Skydskorps.

Indtræder det Tilfælde, at et i et Skydskorps optaget Mandskab helt eller delvis er forhindret i at udføre en Skyds, tilvejebringes det manglende Mandskab gennem vedkommende Skydsskaffer af det skydspligtige Mandskab i Bygden. Dette skal da være berettiget til af Kommunens Kasse at oppebære 3 Gange saa meget, som Skydsbetalingen for den tilbagelagte Vej udgør, hvorimod den Skydsbetaling, der maatte tilkomme det, tilfalder Kommunens Kasse.

§ 5.

Den kommunale Styrelse er berettiget til atter at ophæve de truffe overordentlige Foranstaltninger, naar den for Amtet godtgør, at de i § 1. 1ste Stykke omhandlede Forhold, der have fremtvunget Foranstaltningerne, i 2 paa hinanden følgende Aar ikke længer have været til Stede.

3. Fra Udvalget:

Til Indstillingspunkt 1 (Lovforslaget).

a. § 1 affattes saaledes:

Skydspligten paahviler enhver paa Færøerne bosat Mandsperson imellem 15 og 50 Aars Alderen, som ikke paa Grund af Lægemæssig Fejl er ude af Stand til at udføre det Arbejde, der forefalder ved Skydsen. Undtagne fra Skydspligt ere: kongelige Embedsmænd og deres Fuldmægtige, Sysselmænd og deres Fuldmægtige, Læger, Apotekere og deres eksaminerede Medhjælpere, Lærere ved offentlige Skoler, Fyrmestre, Fyrassistenter, Fyrbassere, Landbrugskonsulenter, Postekspeditører og Brevsamlere, Medlemmer af Politikorpset, Kaldsmænd, Kirkeværger, Skydsskaffere og deres Medhjælpere, samt endvidere Medlemmer af Lagtinget, saa længe Tinget er samlet, og Formændene i Thorshavns Borgerrepræsentation, de kommunale Forstanderskaber og Sognekommisionerne. Om andre Stats- eller kommunale Bestillingsmænd end de ovenfor nævnte bør undtages for Skydspligten, afgøres af vedkommende Minister; i øvrigt afgøres Spørgsmaalet om Skydspligt ved ordinær Rettergang.

En skydspligtig kan frigøre sig for at yde personlig Skyds ved i hvert enkelt Tilfælde, uden at Skydsen derved forsinkes, at stille en anden dertil skikket Person i sit Sted.

b. Til § 2, 2det Stykke:

Ordene »hvert enkelt« forandres til »de enkelte«.

c. Til § 3.

Ordene »Alle Skydsudgifter i kommunalt Ojemed, deriblandt ved Befordring af« forandres til »Skydsudgifter ved Befordring af de valgte«.

d. Til § 4.

Mellem Ordene »Syssellet« og »skal« indskydes: »samt ved Præsternes og Sysselmændenes Skyds, naar de i deres Tjenestes Medfør maa foretage Rejser i Anledning af Forstanderskabs-, Skolekommissions- eller Sognekommisions-Møder eller kommunale Valg«.

Til Indstillingspunkt 2 (Reglementsforlaget).

a. Til § 3.

Ordene »fare til Søs en Del af Aaret med Skibe, som ere hjemmehørende paa

Færøerne« forandres til: »have en Del af Aaret taget midlertidigt Ophold andensteds«.

Indstillingspunkt 3 tages tilbage.

4. Fra et Udvalgsflertal (Schrøter, O. Jacobsen, Nielsen og Sørensen):

Til Indstillingspunkt 2 (Reglementsforlaget):

Som ny § 3 indsættes:

Enhver, der tilsiges i Skyds, skal, hvis Skydsen uden hans Deltagelse kan blive udført, være berettiget til at frigøre sig for Udførelsen ved til Skydsskafferen at betale et saa stort Beløb som det, der vilde have tilkommet ham for Skydsen, hvis han udførte den, samt Betaling til Skydsskafferen for at tilsige en anden Mand i hans Sted. Det eller de derved indkomne Beløb tilfalder den eller dem, der udføre Skydsen, til lige Deling. Have saa mange frigjort sig, at Skydsen ikke til rette Tid kan blive udført, skønner Skydsskafferen, hvem af de foreløbig frigjorte der bedst har Omstændigheder til at udføre Skydsen, og tilsiger det manglende Mandskab blandt disse, der da erholde den Del af det erlagte Beløb, som er ydet for Vejløngden, tilbagebetalt. Ved Tilsigelse af Mandskab til næste Skydstur betragtes de, som paa den foran anførte Maade have frigjort sig, som om de havde udført Skydsen.

5. Fra J. H. Poulsen:

Til Indstillingspunkt 2 (Reglementsforlaget):

I Stedet for § 2, første Punktum, indsættes: »Sysselmanden har at drage Om-sorg for, at der i hver Bygd af det skydspligtige Mandskab vælges et passende Antal Skydsformænd, der have at fungere mindst 1 Aar ad Gangen. Skydsskafferen har at paase, at der tilsiges en af de saaledes valgte Formænd for hver Skyds, der udsættes til Søs.«

Den 4de September paabegyndtes Sagens 3dje Behandling. Efter sted-funden Diskussion over Indstillingspunkt 1 (Lovforslaget) § 1 udsattes den videre Behandling til den 5te September. Sidstnævnte Dag fremlagdes følgende

Underændringsforslag af O. Effer-søe til Udvalgets Ændringsforslag (Nr. 3 a.).

a. Ordene: »som ikke paa Grund af Legemsfejl er ude af Stand« udgaa, og i Stedet indsættes: »som er i Stand«.

b. Efter »Postekspeditører« tilføjes: »deres Fuldmægtige«.

c. Ordene: »og Formændene i Thors-havns Borgerrepræsentation, de kommunale Forstanderskaber og Sognekommisionerne« udgaa.

d. Mellem 1ste og 2det Stykke indskydes:

»I øvrigt skal en Person, som i Almindelighed er skydspligtig, være fritagen for at udføre Skyds i saadanne Tilfælde, hvor Skydsens Udførelse vil hindre en ham i det offentlige Tjeneste paahvilende Gerning.

Naar en Person ikke kan udføre alle de Arbejder, der foresfalde ved Skyds, skal hans Skydspligt kun omfatte det eller de Arbejder, som han er i Stand til at udføre.

Schrøter tog sit Ændringsforslag (Nr. 2) tilbage.

O. Effersøes Underændringsforslag. Punkterne a., b. og d. vedtoges henholdsvis med 13 St. mod 2, 9 St. mod 5 og 13 St. mod 0, medens Punkt c. forkastedes med 6 St. mod 6.

Udvalgets Ændringsforslag (Nr. 3 a.), saaledes ændret, vedtoges med 14 St. mod 0, hvorved Udvalgets oprindelige Forslag til § 1 bortfaldt.

§ 2. Udvalgets Ændringsforslag (Nr. 3 b.) sattes under Afstemning, men bortfaldt, da kun 5 stemte derfor.

Udvalgets oprindelige Forslag sattes derpaa under Afstemning; men da kun 7 stemte for og 1 imod, foretoges Navneopraab, ved hvilket 6 stemte for og 1 imod (Ja stemte: R. Effersø, O. Effersø, Nielsen, Sørensen, Schrøter og Weihe; nejstemte: J. Poulsen; — Provsten, J. Jacobsen, O. Jacobsen, Michelsen, M. Poulsen, O. Olsen, J. H. Poulsen, Müller, C. Olsen og Formanden stemte ikke; Finsen og Hentze vare fraværende), og Paragrafen var saaledes bortfalden.

§ 3. J. Poulsens Ændringsforslag (Nr. 1 a.) vedtoges ved Navneopraab enstemmig med 13 Stemmer (Nielsen, Sørensen, C. Olsen og Schrøter stemte ikke; Finsen og Hentze vare fraværende), hvorved Udvalgets Forslag til § 3 og sammes Ændringsforslag (Nr. 3 c.) bortfaldt.

§ 4. Udvalget tog sit Ændringsforslag (Nr. 3 d.) tilbage.

J. Poulsens Ændringsforslag (Nr. 1 b.), vedtoges med 13 St. mod 0, hvorved Udvalgets oprindelige Forslag til § 4 bortfaldt.

§ 5. Udvalgets Forslag med J. Poulsens Ændringsforslag (Nr. 1 c.) sattes samlede under Afstemning og vedtoges med 10 St. mod 0.

§ 6 vedtoges med 15 St. mod 0.

§ 7 vedtoges med 12 St. mod 1.

Afstemningen over Lovforslaget i dets Helhed udsattes til et følgende Møde.

Indstillingspunkt 2 (Reglements-forslaget).

§ 1 vedtoges med 13 St. mod 0.

§ 2. J. H. Poulsens Ændringsforslag (Nr. 5) vedtoges med 12 St. mod 0, og Paragrafen, saaledes ændret, med 14 St. mod 0.

Udvalgets Flertal tog sit Ændringsforslag (Nr. 4) tilbage.

§ 3. Udvalgets Ændringsforslag (Nr. 3 e.) vedtoges med 13 St. mod 0, og Paragrafen, saaledes ændret, med 12 St. mod 0.

§ 4 vedtoges med 12 St. mod 0.

Afstemningen over Reglements-forslaget i dets Helhed samt Forhandlingen af og Afstemningen over Indstillingspunkterne 4 og 5 udsattes til et følgende Møde.

Den 6te September fremlagdes følgende af et Udvalgsflertal (Schrøter, O. Jacobsen, Nielsen og Sørensen) stillede

Forslag til Beslutning:

I det paragraphvis vedtagne Forslag til Lov om Forandring i Skydsloven foretages følgende Ændringer:

a. I § 3 ændres Ordet »Valgforstanderskaber« til »Valgbestyrelser«.

b. I § 4 ændres Ordene: »Rejser som faste Medlemmer af« til: »Skyds i Anledning af Møder i«.

c. Paragrafallene 3, 4, 5, 6 og 7 ændres til henholdsvis 2, 3, 4, 5 og 6.

Den 7de September fremlagdes endvidere saalydende af Provsten og O. Effersø stillede

Forslag til Beslutning:

I det paragraphvis vedtagne Forslag til Lov om Forandring i Lov om Skydsvæsonet paa Færøerne af 17de Marts 1865 indsættes som

§ 2.

Præsternes Skyds i Præstegældet udføres som hidtil uden Betaling.

Justitsministeriet bemyndiges til efter

Lagtingets Indstilling for de enkelte Præ-
gæld under Hensyn til de stedlige Forhold
at fastsætte nærmere Regler for Udførelsen
og Fordelingen af nævnte Skyds. Denne
udføres, indtil saadanne nye Regler maatte
blive fastsatte, efter de paa hvert Sted
gældende Regler, dog saaledes, at i alle
Skydsdistrikter, hvor Præsteskydsen hidtil
har paahvilet det skydspligtige Mandskab,
skal den fra nærværende Lovs Ikrafttræden
bæres af Distriktets samtlige ifølge § 1
skydspligtige Personer.

Den 8de September fortsattes 3die
Behandling.

Provstens og O. Kffersøes Forslag
til Beslutning vedtoges med 14 St. mod 1.

Udvalgsflertallets Forslag til Be-
slutning Punkterne a. og b. vedtoges med
henholdsvis 13 og 14 St. mod 0, medens
Punkt c. betragtedes som bortfaldet ved
Afstemningen over Provstens og O. Effer-
søes Forslag.

Udvalgets Indstillingspunkter 4 og 5 for-
handledes.

Den 10de September fremlagdes
følgende Redaktion af de paragrafvis ved-
tagne Forslag til Forandringer i Skydsloven
og Skydsreglementet.

Forslag til Lov
om Forandring i Lov om Skyds-
væsenet paa Færøerne af
17de Marts 1865.

§ 1.

Skydspligten paahviler enhver paa
Færøerne bosat Mandsperson imellem 15
og 50 Aars Alderen, som er i Stand til
at udføre det Arbejde, der forefalder ved
Skydson. Undtagne fra Skydspligt ere:
kongelige Embedsmænd og deres Fuldmæg-
tige, Sysselmænd og deres Fuldmægtige,
Læger, Apotekere og deres eksaminerede
Medhjælpere, Lærere ved offentlige Skoler,
Fyrrestre, Fyrassistenter, Fyrpassere, Land-
brugskonsulenter, Postekspeditører, deres
Fuldmægtige og Brevsamlere, Medlemmer
af Politikorpset, Kaldsmænd, Kirkeværgere,
Skydsskaffere og deres Medhjælpere, samt
endvidere Medlemmer af Lagtinget, saa
længe Tinget er samlet, og Formændene
i Thorshavns Borgerrepræsentation, de kom-
munale Forstanderskaber og Sognekommis-
sionerne. Om andre Stats- eller kommunale
Bestillingsmænd end de ovenfor nævnte

bør undtages for Skydspligten, afgøres af
vedkommende Minister; i øvrigt afgøres
Spørgsmaalet om Skydspligt ved ordinær
Rettergang.

I øvrigt skal en Person, som i Alminde-
lighed er skydspligtig, være fritagen for
at udføre Skyds i saadanne Tilfælde, hvor
Skydsens Udførelse vil hindre en ham i
det offentlige Tjeneste paahvilende Ger-
ning.

Naar en Person ikke kan udføre alle
de Arbejder, der forefalder ved Skyds, skal
hans Skydspligt kun omfatte det eller de
Arbejder, som han er i Stand til at udføre.

En skydspligtig kan frigøre sig for at
yde personlig Skyds ved i hvert enkelt
Tilfælde, uden at Skydsen derved forsinkes,
at stille en anden dertil skikket Person i
sit Sted.

§ 2.

Præsternes Skyds i Præstegældet ud-
føres som hidtil uden Betaling.

Justitsministeriet bemyndiges til efter
Lagtingets Indstilling for de enkelte Præste-
gæld under Hensyn til de stedlige Forhold
at fastsætte nærmere Regler for Udførelsen
og Fordelingen af nævnte Skyds. Denne
udføres, indtil saadanne nye Regler maatte
blive fastsatte, efter de paa hvert Sted
gældende Regler, dog saaledes, at i alle
Skydsdistrikter, hvor Præsteskydsen hidtil
har paahvilet det skydspligtige Mandskab,
skal den fra nærværende Lovs Ikrafttræden
bæres af Distriktets samtlige ifølge § 1
skydspligtige Personer.

§ 3.

Skydsudgifter ved Befordring af de
valgte Medlemmer af kommunale Forstander-
skaber, Sognekommisioner, Skolekommis-
sioner og Valgbestyrrelser ved kommunale
Valg udredes ikke af Skydskassen, men af
vedkommende Kommune saaledes, at, hvor
denne bestaar af flere Sogne, deles Ud-
giften imellem disse efter Folketal.

§ 4.

Halvdelen af Udgifterne ved Syssel-
mændenes Skyds paa deres aarlige Om-
rejser i Sysselet, og hele Udgiften ved
Præsternes Skyds i Anledning af Møder i
Forstanderskaber og Skolekommisioner,
samt ved Sysselmændenes Skyds, naar disse
paa Bestillings Vegne foretage Rejser i
Anledning af Forstanderskabs- eller Sogne-
kommissions-Møder eller kommunale Valg,
skulle paahvile Sysselet alene, saaledes at
de, hvor dette bestaar af flere Kommuner,
udredes af disse i Forhold til deres Folketal.

§ 5.

Bestaar en Kommune af flere Sogne, bliver den Andel af Skydsudgifter, der falder paa samme, saavel af de for Syssellet særlige, som af de Skydsudgifter, der ere fælles for Amtet, af Kommunens Forstanderskab at fordele paa de enkelte Sogne i Forhold til deres Folketal.

§ 6.

Paa Grundlag af det Forhold, som i det nærmest foregaaende Regnskabsaar har fundet Sted mellem de Skydsudgifter, der i Henhold til § 4 skulle betragtes som særlige for hvert Syssel, og de fælles Skydsudgifter i Syssellet, har Lagtinget at bestemme det Beløb, som hver Kommune har at paaligne til Afholdelsen af de særlige Skydsudgifter for det kommende Regnskabsaar, og ville i øvrigt Bestemmelserne i Lov af 17de Marts 1865 § 3 komme til Anvendelse med Hensyn til de her omhandlede Udgifter.

§ 7.

Denne Lov træder i Kraft den 1ste Oktober 1881, til hvilket Tidspunkt § 2 i Lov om Skydsvæsenet paa Færøerne af 17de Marts 1865 og Lov af 14de Januar 1881 om Forandring i nævnte Lov ophæves.

Forslag
til Forandring i Reglement for
Skydsvæsenet paa Færøerne
af 3dje Juli 1879.

§ 1.

Det Skydsskafferne ved Reglement for Skydsvæsenet paa Færøerne af 3dje Juli 1879 § 3 paalagte Ansvar for, at den i Skyds tilsagte er dueilig til at udføre sin Pligt i det paagældende Tilfælde, naar Rejsen gaar til Lands, skal for Fremtiden ogsaa paaligge ham, naar Rejsen gaar til Søs.

§ 2.

Sysselmanden har at drage Omsorg for, at der i hver Bygd af det skydspligtige Mandskab vælges et passende Antal Skydsformænd, der have at fungere mindst 1 Aar ad Gangen. Skydsskafferen har at paase, at der tilsiges en af de saaledes valgte Formænd for hver Skyds, der udsættes til Søs. Han skal dernæst tilkendegive den rejsende, der har begæret Skydsen, hvem der er Formand paa Turen.

§ 3.

Naar nogen eller nogle af Skydsmandskabet i en Bygd have en Del af Aaret taget midlertidigt Ophold andensteds, skulle de paagældende, naar de atter komme hjem, forlods udsættes i Skyds, indtil de saa vidt muligt have udført saa mange Ture som det Mandskab, der har været hjemme.

§ 4.

Den Skydsskafferne ved § 8 i førnævnte Reglement tilstaaede Betaling af 4 Øre for hver tilsagt Mand forhøjes til 6 Øre.

Den 11te September tilendebragtes
3dje Behandling.

Weihe stillede følgende Forslag til
Beslutning:

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Udkast til Lov i Sagen bekendtgøres i Dimmalætting til Efterretning for Medlemmerne.

Dette Forslags Post 1 forkastedes med 7 St. mod 3, hvorefter Post 2 ansaas som bortfaldet.

Indstillingspunkt 1 (Lovforslaget) sattes samlet under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 12 Stemmer mod 2 (Ja stemte: J. Poulsen, R. Effersø, Provsten, O. Effersø, O. Jacobsen, Nielsen, Michelsen, M. Poulsen, O. Olsen, Sørensen, Schrøter og Formanden; nej stemte: J. H. Poulsen og Weihe; J. Jacobsen, Müller og C. Olsen stemte ikke; Finsen og Hentze vare fraværende).

Indstillingspunkt 2 (Reglements-forslaget) sattes ligeledes samlet under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 12 Stemmer (J. Jacobsen, J. H. Poulsen, Müller, C. Olsen og Weihe stemte ikke; Finsen og Hentze vare fraværende).

Indstillingspunkterne 4 og 5 vedtoges med henholdsvis 14 og 13 Stemmer mod 0.

Den 15de September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

Til
Justitsministeriet.

Fra nogle skydspligtige Personer i Bygderne Trangisvaag, Tveraa og Ørdevig paa Suderø indkom der i Aaret 1898 Andra-

gende tillagtinget, gaaende ud paa at faa Forandring i de gældende Bestemmelser for Skydsvæsenet. Efter at denne Sag i de to sidste Samlinger har været udsat for at indhente Oplysninger, blev der i indeværende Lagtingssamling nedsat et Udvalg i den paa 5 Medlemmer. Dette afgav under 28de f. M. sin Betænkning i Sagen tillige med 2 dertil knyttede Forslag til Forandring henholdsvis i Skydsloven og Skydsreglementet.

Efter at Sagen havde undergaaet de fastsatte Behandlinger i Tinget, og der var vedtaget nogle Ændringer i de fremsatte Forslag, bleve disse ved 3dje Behandling den 11te dennes endelig vedtagne i den Affattelse, som de vedlagt følge, Lovforslaget med 12 Stemmer imod 2, medens 2 vare fraværende og 3 undlode at stemme, og Forslaget til Forandring i Reglementet enstemmig med 12 Stemmer, medens 2 vare fraværende og 3 undlode at stemme.

Ifølge Loven af 17de Marts 1865 paahviler Skydspligten kun de Mandspersoner i Alderen mellem 15 og 50 Aar, der i deres egen Gerning ere vante til at udføre det Arbejde, som forefalder ved Skydsen. Dette har ledet til, at mange, der vel ere i Stand til at udføre Skyds, uagtet de i deres egen Gerning ikke ere vante til at udføre alt det ved Skyds forefaldende Arbejde, ere blevne fritagne, hvilket har medført, at Skydspligten i flere Bygder er kommet til at paahvile et Mindretal af den fornævnte mandlige Befolkning. Denne Ulighed i Skydspligtens Fordeling har været saa meget føleligere, som Skydsbetalingen ikke altid er tilstrækkeligt Vederlag for det paa Skyds anvendte Arbejde, og Præsternes Skyds i Præstegældet udføres uden Betaling.

Lagtinget har derfor anset det for rettest, at Skydspligten i Reglen kommer til at hvile paa alle de Mandspersoner i den nævnte Alder, som ere i Stand til at udføre det Arbejde, som forefalder ved Skyds, og at Ministeriet bemyndiges til efter Tingets Indstilling at fastsætte saadanne Regler for Præsteskyds, at den i de Præstegæld, hvor den nu ikke er lige-

lig fordelt, kan komme til at hvile mere ligelig paa Befolkningen. Som Undtagelse fra Reglen har Tinget anset det nødvendigt, at saavel Embedsmænd som de Bestillingsmænd, der ved Udførelse af Skyds ville hindres i Udførelsen af det dem paa lagte offentlige Hverv, ligesom hidtil blive fritagne for Skydspligt.

Medens Lovforslagets § 3 gaar ud paa, at Skydsudgifter ved Befordring af de valgte Medlemmer af kommunale Forstandskaber og Valgbestyrrelser samt af Skole- og Sognekommisioner ikke som hidtil skulle udredes af Syssellet, men af vedkommende Kommunes Kasse, har man i § 4 foreslaaet, at den nuværende Ordning med Hensyn til, at Præsternes og Sysselmændenes Skydsudgifter ved Rejser til disse Møder afholdes af hele det paagældende Syssel, bibeholdes. Tinget finder det nemlig ubilligt, at de Kommuner, der ligge en længere Vej borte fra Præstens og Sysselmandens Bopæl, skulle stilles ugunstigere end de Kommuner, hvor de bo.

Lagtinget tillader sig at henlede Opmærksomheden paa, at der ikke i Forslag til Forandring i Skydsreglementets § 2 findes optaget nogen Bestemmelse om, hvem der skal være Formænd paa Skydsbaade, hvis ingen af det skydspligtige Mandskab i en Bygd vil deltage i Valg af saadanne. Det maa i saa Fald anses for rettest, at vedkommende Skydsskaffer i hvert enkelt Tilfælde bestemmer, hvem af det tilsagte Mandskab der skal være Formand paa Turen.

Idet man i øvrigt henviser til den af vedkommende Udvalg afgivne Betænkning, tillader Lagtinget sig paa det bedste at anbefale denne Sag til det høje Ministeriums Velvilje.

Færøernes Lagting, Thorshavn d. 15de Septbr. 1900.

C. Bærentsen. J. H. Schrøter.
Ordfører.

Joon Poulsen.

III. Sagen angaaende Fortsættelse af den lokale Dampskibsfart.

Den 23de August fremlagdes følgende Skrivelse fra Justitsministeriet:

Justitsministeriet.

Kjøbenhavn, den 11te August 1900.

Efter Modtagelsen af Hr. Amtmandens Skrivelse af 26de Juni d. A., hvormed indsendtes det med 2 Bilag hoslagt tilbagefølgende Forslag fra Aktieselskabet J. Mortensens Eftf. med Hensyn til Besørgelsen af den lokale Dampskibstrafik mellem Færøerne indbyrdes, hvorefter Selskabet er villigt til at foretage en Ombygning af det nu til den paagældende Fart benyttede Dampskib »Smiril« mod, at Kontrakten afsluttes for 10 Aar og det aarlige Stats-tilskud forhøjes til 18000 Kr., har Justitsministeriet henvendt sig til Bestyrelsen for »Det forenede Dampskibsselskab« for at bringe i Erfaring, om dette Selskab muligvis maatte være villigt til at tage den ovennævnte Fart i Entreprise. Man har derefter fra bemeldte Selskab erholdt Meddelelse om, at det for Øjeblikket ikke ser sig i Stand til at fremkomme med noget bestemt Svar, men at saadant vil blive afgivet, saa snart Selskabet har indhentet de fornødne Oplysninger hos paagældende Agenter og Førere.

Ministeriet har derhos henvendt sig til Generaldirektoratet for Postvæsenet for at erfare, om der eventuelt vil kunne paaregnes en Forhøjelse af det af samme hidtil til oftnævnte Dampskibsfart ydede Tilskud af 3000 Kr. aarlig, hvorpaa man endnu ikke har erholdt noget Svar.

Idet man endelig, forinden Bestemmelse tages om Størrelsen af den Bevilling, som eventuelt i det her omhandlede Øjemed herfra vil blive begæret paa Forslaget til Finanslov for Finansaaret 1901—02, maa ønske fra Lagtinget at modtage et bestemt Tilsagn om Tilskud i et nærmere fastsat Antal Aar af de under Tinget sorterende Kasser, hvilket Tilskud formenes at burde udgøre mindst $\frac{1}{6}$ af den hele aarlige Subventions-

sum, hvorom der eventuelt maatte blive kontraheret, og i intet Tilfælde under 2000 Kr. aarlig, skal man herved anmode Dem om at forelægge Sagen for bemeldte Ting, samt at erhverve en bestemt Erklæring fra det ovennævnte Aktieselskab om, hvor stor en aarlig Subvention det kræver for det Tilfælde, at en Ombygning af »Smiril« ikke forlanges.

P. M. V.
A. Dybdal.

Rentzmann.

Til

Amtmanden over Færøerne.

Ved Sagens foreløbige Behandling næste Dag (24de Aug.) vedtoges, efter Forslag af J. Poulsen, at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes i næste Møde: R. Effersø, Müller, Nielsen, J. Poulsen og Schrøter.

Den 4de September fremlagdes og henvistes til Udvalget følgende Skrivelse:

Aktieselskabet
J. Mortensens Eftf.

Tingisvaag d. 31te August 1900.

I Henhold til det høje Amts meget ærede Skrivelse af 23de d. M. skal man herved meddele, at Selskabet, for det Tilfælde, at en Ombygning af Dampskibet »Smiril« ikke forlanges, kræver en aarlig Subvention paa 16500 Kr.

Ærbødigst

Aktieselskabet
J. Mortensens Eftf.
N. J. Mortensen.

Til

Færø Amt, Thorshavn.

Næste Dag (5te Septbr.) fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Da den inellem Justitsministeriet og Aktieselskabet J. Mortensens Eftf. i Trangisvaag oprettede Kontrakt angaaende en Dampskibsforbindelse mellem Færøerne indbyrdes ophører med indeværende Finansaar, har Justitsministeriet ved Skrivelse til Amtet af 11te f. M. anmodet samme om at forelægge Sagen for Lagtinget, idet der, næst at henvise til Resultatet af Ministeriets Forhandlinger med fornævnte Selskab og andre om Fortsættelse af den lokale Dampskibsforbindelse, udbedes et bestemt Tilsgagn angaaende, hvilke Tilskud Tinget af de til sammes Raadighed staaende Kasser maatte vilde binde sig til for et bestemt Aaremaal.

Undertegnede Udvalg, der har faaet denne Sag til Behandling, skal tillade sig at bemærke følgende:

Det maa vel erkendes, at de Forudsættninger, som i 1894 laa til Grund for Lagtingets Henvendelse til Bevillingsmyndighederne om Tilskud til en lokal Dampskibsforbindelse, ere blevne opfyldte, for saa vidt som Farten har bidraget til et livligere Samkvem mellem Indbyggerne og i Virkeligheden har bidraget til Udviklingen af vore Forretningsforhold.

Det vil derfor blive følt som et Savn og som et ubodeligt Tab for vore Øer, om en Indstilling af Farten skulde indtræde. Særlig vilde dette Savn være føleligt for de Forretninger, som rundt om paa Øerne ere etablerede med Vareforsyning med Kystbaaden for Øje; men hertil kan Udvalget ikke tænke sig, at det vil komme.

Efter de Betingelser, som Aktieselskabet J. Mortensens Eftf. i Skrivelser til Færø Amt af 22de Juni og 31te August d. A. stiller for en Fornyelse eller Fortsættelse af Farten, og hvori der forlanges en Subvention fra det offentlige af 16,500 Kr. eller, for saa vidt en Ombygning af »Smiril« ønskes, et Beløb af 18000 Kroner, kunde det synes, som om Kystfarten i de 5 Aar, den har været paa Selskabets Hænder, ikke havde svaret Regning. Den krævede yderligere Subvention kan nemlig ikke motiveres alene ved den for Tiden indtraadte Forhøjelse af Kulpriserne og af Folkelønnen, thi denne Forhøjelse, navnlig af Priserne paa Kul, vil antagelig kun være forbigaaende og maatte til fulde opvejes af den forøgede Indtægt,

som Fartens Fortsættelse aarlig maa antages at indbringe Rederiet.

Hvad der bedst kunde oplyse om Nødvendigheden af en forøget Subvention, var Regnskabet over »Smiril«s Indtægter og Udgifter i de forløbne Aar, men dette er Selskabet ikke fremkommet med. Konkurrence fra nogen her paa Øerne kan for Tiden ikke forventes, da »Smiril« overhovedet er det eneste Dampskib, som ejes paa Færøerne. Man er derfor ikke garanteret imod, at det Aktieselskab, der har Kystfarten, kan optræde med ubillige Krav og navnlig efter Forløbet af andre 5 Aar eller 10 Aar forlange en yderligere Forhøjelse af Tilskudet fra det offentlige. For at kunne skaffe sig tillidsstillende Oplysninger angaaende Indtægten af denne Fart vilde det derfor være heldigt, om Staten eller de færøske Kasser overtog den omend kun for et kortere Tidsrum, f. Eks. 1 Aar. Derved vilde den Uvisshed, som er til Stede, om, hvad Driften i Virkeligheden indbringer, kunne opklares.

Efter de Udtalelser, der faldt ved Sagens 1ste Behandling i Tinget, er det ikke at forudsætte, at man vil slutte sig til Tanken om for de færøske Kassers Regning, selv med et større Tilskud fra Statens Side, at etablere et Forsøg paa at holde Kystfarten gaaende. Udvalget maa ogsaa indrømme, at der stiller sig store Vanskeligheder i Vejen for Realisationen af denne Tanke. Sagens Gennemførelse maatte forudsætte en Administration, som sad inde med den fornødne Sagskundskab og Dygtighed, men allerede paa dette Omraade vil der fremkomme Vanskeligheder. Desuden er det meget tvivlsomt, om man under de nuværende, for Skibsfarten heldige Konjunkturer, kunde opnaa at leje et til Farten passende Skib for kortere Tid og paa lempelige Vilkaar. Man har derfor ment ikke at kunne fremkomme med Indstilling herom.

Derimod skønner Udvalget ikke rettere end, at det maa være muligt for Regeringen at fortsætte Kystfarten for egen Regning. De angaaende Fartens Fortsættelse af Lagtinget ansøgte Hindringer ville her ikke være til Stede.

Det maa forudsættes at være Statens Opgave paa Færøerne, lige saa godt som i det øvrige Danmark, at bidrage til Befordringsvæsenets Udvikling og at vedligeholde de nødvendige Færdselsveje, som ikke kunne bestaa uden Støtte. At denne Kystfart er nødvendig for Øernes Udvikling, er givet og er jo ogsaa fra Statens Side erkendt ved Ydelsen af det betyde-

lige Tilskud til Farten. Men naar dette er fastslaaet, saa vil der naturlig indtræde det Tidspunkt, da der bliver Spørgsmaal om, hvor vidt Staten ikke staaar sig bedre ved selv at overtage Farten fremfor at yde Tilskud til dens Fortsættelse, og at dette Tidspunkt under Hensyn til Kravet om en forøget Subvention alt er indtraadt, maa Udvalget formene.

Det tør dog muligvis forventes, at det forenede Dampskibsselskab vil gøre Tilbud om at overtage denne Fart paa lempeligere Vilkaar end krævet af Aktieselskabet J. Mortensen & Co.

For saa vidt sidstnævnte Selskab imidlertid bliver den eneste, som vil paataage sig Fartens Vedligeholdelse, og for saa vidt Kravet paa Forhøjelse af Subventionen fastholdes, maa Udvalget formene, at det vilde være holdigst, om Kontrakten kom til at omfatte saa faa Aar som muligt. Navnlig vilde man foreslaa at foretrække 5 Aar for 10 Aar.

Da »Smiril» som Passagerskib maa anses mindre heldig, maa Udvalget anbefale den i det rejsende Publikums Interesse foreslaaede Ombygning af Skibet og den som Følge deraf forøgede Subvention. Fremfor Skibet i dets nuværende Skikkelse og det mindre Tilskud, navnlig da Forskellen kun udgør 1500 Kr.

Som tidligere anført, kan Udvalget ikke tænke sig, at Kystfarten bliver nedlagt af Mangel paa Støtte fra det offentlige Side.

Det Krav, som Regeringen stiller til Færøerne, er ikke ringe, nemlig mindst $\frac{1}{6}$ af den hele aarlige Subventionssum, hvorom der maatte blive kontraheret, og mindst 2000 Kr. aarlig. I Betragtning af, at Udgifterne til det offentlige Befordringsvæsen i det forløbne Aar have andraget af Skydskassen (foruden Tilskudet til Smiril) ca. 2600 Kr. og af Amtsrepartitionsfondens 1000 Kr., vil en Forøgelse af Skattebyrden, som der her eventuelt kræves, blive ret følelig for Befolkningen, men Udvalget ser ingen anden Udvej end at foreslaa Tinget, om fornødent, at gaa ind paa disse Betingelser. Det sker da med den Udsigt for Øje, at Kystfarten — under den ogsaa her paa Øerne øjensynlig foregaaende Udvikling paa de fleste Omraader — om ikke ret mange Aar skal kunne bære sig, saaledes at Subvention overhovedet bliver overflødig.

Med Hensyn til, af hvilke Kasser Tilskudet til Kystfartens Vedligeholdelse vil være at afholde, skal Udvalget bemærke, at man skønner det rettest, at det afholdes

af Skydskassen med $\frac{2}{3}$ og af Amtsrepartitionsfondens med $\frac{1}{3}$.

For Skydskassens Vedkommende har Tinget statueret, at Udbetalingen af en Subvention som den her omhandlede ikke er uforenelig med Kassens Formaal, og paa den anden Side er det givet, at det er en af Amtsrepartitionsfondens Opgaver at bidrage til Befordringsvæsenet.

Naar man har foreslaaet en Fordeling i det Forhold som nævnt, saa er dette sket under Hensyn til de respektive Kasser Status.

I Forhold til det anførte tillader man sig at indstille til Tingets Vedtagelse:

1. Tinget indgaaer med Indstilling til Justitsministeriet om, at samme søger Kystfarten paa Færøerne etableret for Statens Regning, omend kun for en kortere Aarrække.
2. Skulde dette ikke kunne realiseres, og skulde Ministeriet ikke kunne opnaa gunstigere Kontraktvilkkaar med Det forenede Dampskibs-Selskab eller andre end de i Skrivelser fra Aktieselskabet J. Mortensen & Co. af 22de Juni og 30te August d. A. omhandlede, indstilles, at Ministeriet modtager sidstnævnte Tilbud, dog at Tinget vilde foretrække et kortere Aaremaal (eventuelt et Par Aar) for et længere Tidsrum, og at man vilde foretrække den af Selskabet i dets ovennævnte Tilbud omhandlede Ombygning af »Smiril» og den som Følge deraf forøgede Subvention, fremfor Bibeholdelse af Skibet i dets nuværende Skikkelse med et mindre Subventionsbeløb.
3. Som Tilskud til den færøske Kystfarts Vedligeholdelse med Dampskib tilsikres Justitsministeriet af de til Lagtingets Raadighed staaende Kasser et Beløb af indtil 3000 Kr. aarlig, for saa vidt denne Fart maatte iværksættes for Statens Regning. I andet Fald tilsikres Justitsministeriet paa samme Maade $\frac{1}{6}$ (en Sjattedel) af den Subventionssum, som Ministeriet i denne Anledning ved Kontrakt maatte forbinde sig til aarlig at udgive i en Aarrække af indtil 10 Aar, og mindst 2000 Kr. aarlig.
4. De aarlige Tilskud til den færøske Kystfarts Vedligeholdelse med Dampskib afholdes af Lagtingets Kasser

indtil videre med $\frac{2}{3}$ af Skydskassen og $\frac{1}{3}$ af Amtsrepartitionsfonden.

Den 6te September foretoges Sagens 2den Behandling. Efter stedfunden Diskussion overgik Sagen til 3die Behandling.

Den 7de September fremlagdes følgende.

Kontinuations-Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat til at afgive Betænkning i Sagen angaaende den lokale Dampskibsfart, tillader sig at formene, at Tinget i Aar ligesom i alle de foregaaende Aar, man har haft denne Fart, bør nedsætte et staaende Udvalg til at udarbejde Fartplan.

For de første 3 Maaneder af Aaret 1900 har Aktieselskabet J. Mortensens Eff. paataget sig at vedligeholde Farten som hidtil; for dette Tidsrum vil Udvalget selvfølgelig komme til at arbejde sammen med nævnte Aktieselskab, og skulde der til den Tid foreligge Oplysninger om, at samme Rederi fortsætter Driften, udarbejdes Planen samtidig for hele Aaret. Foreligger der til den nævnte Tid ikke saadanne Oplysninger, men Kontrakt først senere bliver oprettet enten med samme Rederi eller et andet, der har Repræsentanter her paa Øerne, kan Udvalget atter træde sammen med en eller flere af disse for at lave Fartplan for Resten af Aaret. Skulde Driften blive overtaget af Staten eller et Selskab, som ikke har Repræsentation her paa Øerne, venter man, at Amtmanden vil udvirke, at Udvalget dog faar Lejlighed til at gøre sin Indflydelse gældende ved Planens Affattelse. Maa Fartplanen for Aaret 1900 helt eller delvis affattes til en saadan Tid, at der ikke bliver Tid til at sende den til Ministeriet til Approbation, venter man, at Amtmanden ligesom hidtil bemyndiges til at approbere den.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa:

1. Tinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at Amtmanden eventuelt bemyndiges til at approbere en af et af Tinget nedsat staaende Udvalg i Forbindelse med vedkommende Rederi udarbejdet Fartplan for den lokale Dampskibsfart for Aaret 1901.
2. Tinget anmoder Amtmanden om eventuelt at foranledige, at et af Tinget nedsat staaende Udvalg faar Lejlighed

til at gøre sin Indflydelse gældende ved Affattelse af Fartplanen for den lokale Dampskibsfart for Aaret 1901.

3. Tinget nedsætter et staaende Udvalg paa 3 Medlemmer til at medvirke ved Affattelse af Fartplanen for den lokale Dampskibsfart saaledes som i Betænkningen antydet.

Samme Dags Eftermiddag (7de Septbr.) foretoges Sagens 3die Behandling. Udvalgets Forslag i den oprindelige Betænkning saties først under Afstemning og vedtoges:

- Punkt 1 med 12 St. mod 0.
 - Punkt 2 med 11 St. mod 0.
 - Punkt 3 ligeledes med 14 St. mod 0.
 - Punkt 4 ligeledes med 14 St. mod 0.
- Derefter saties Udvalgets Forslag i

Kontinuationsbetænkningen under Afstemning og vedtoges:

- Punkt 1 med 15 St. mod 0.
 - Punkt 2 med 16 St. mod 0.
 - Punkt 3 ligeledes med 16 St. mod 0.
- Endelig saties Udvalgets oprindelige Forslag, Punkt 1—4, i dets Helhed samlet under Afstemning ved Navncopraab med følgende Udfald: Ja stemte: J. Poulsen, R. Effersø, Provsten, J. Jacobsen, O. Effersø, Nielsen, Michelsen, O. Olsen, J. H. Poulsen, Müller, Sørensen, C. Olsen, Schrøter og Formanden; O. Jacobsen og Weihe stemte ikke, medens Pinsen, M. Poulsen og Hentze vare fraværende; og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 14 Stemmer.

Den 8de September oplæstes og underskeves saalydende Indstilling i Sagen:

Til
Justitsministeriet.

Det høje Ministeriums Skrivelse til Færø Amt af 11te f. M. angaaende Fortsættelse af den lokale Dampskibsfart paa Færøerne har været forelagt Lagtinget tillige med de i Skrivelsen omhandlede Tilbud fra Aktieselskabet J. Mortensens Eff. om Fartens Overtagelse.

Efter at denne Sag var overgivet til Behandling af et Udvalg paa 5 Medlemmer, fremkom samme med Betænkning af 5te

ds. Denne Betænkning har været underkastet de sædvanlige Behandlinger i Tinget, og blev i Mødet af Gaars Dato Udvalgets 4 Indstillingspunkter hvert for sig enstemmig vedtagne og endelig samlede vedtagne ved Navneopraab med 14 Stemmer, idet 2 stemte ikke og 3 vare fraværende, medens 1 Medlem er afgaaet ved Døden under Samlingen, uden at nogen anden er genvalgt.

Som det vil fremgaa af Udvalgsbetænkningen, har Lagtinget saaledes vedtaget de Betingelser, som det høje Ministerium har krævet fra Tingets Side for, at Sagen angaaende Subvention til den lokale færøske Kystfart med Dampskib atter kunde blive forelagt Bevillingsmyndighederne, idet man har vedtaget at tilsikre Ministeriet af de under Tingets Raadighed staaende Kasser $\frac{1}{6}$ af den Subventionssum, som Ministeriet i Anledning af den ommeldte Fart ved Kontrakt maatte forbinde sig til aarlig at udgive i en Aarrække af indtil 10 Aar, og mindst 2000 Kr. aarlig.

Under Hensyn til det fra Aktieselskabet J. Mortensens Eftf. stillede Krav om en forøget Subvention af i det hele 18000 Kr. aarlig, og da der ingen Udsigt er til, at noget nævneværdigt Afslag i den forlangte Subventionssum vil fremkomme, har Tinget ment, at det maatte ligge i det offentliges Interesse, at Staten selv overtog Driften, omend kun for et kortere Aaremaal, idet det navnlig derved vilde kunne blive konstateret, hvad Farten i Virkeligheden kunde indbringe, noget, som vanskeligt opnaas, naar den er paa private Hænder, og har Tinget under disse Omstændigheder af de til dets Raadighed staaende Kasser vedtaget at tilsikre Justitsministeriet et Beløb af indtil 3000 Kr. aarlig. Tinget har saaledes anbefalet Drift for Statens Regning fremfor Subvention til et privat Selskab for dets Overtagelse af Farten.

Det fremgaar af Ministeriets ovennævnte Skrivelse, at der er Mulighed til Stede for, at Det forenede Dampskibsselskab vil fremkomme med Tilbud om Overtagelse af Driften, og det er saaledes ikke udelukket, at Sagen kan gennemføres uden saa store Ofre fra det offentliges Side.

I Tilfælde af, at der nu hverken vil blive Tale om Fartens Overtagelse fra Statens Side eller af Det forenede Dampskibs-Selskab, hvorved man altsaa bliver henvist alene til Aktieselskabet J. Mortensens Eftf.s Tilbud, har Tinget vedtaget at anbefale at søge den Kontrakt, som Ministeriet saaledes vil indgaa med sidstnævnte Selskab, indskrænket til at omfatte saa faa Aar som muligt, og navnlig at søge opnaaet 5 fremfor 10 Aar. Man har nemlig ment, at der efter Forløbet af 5 Aar var Udsigt til, at Farten kunde holdes gaaende uden saa stor Subvention som nu forlangt, idet der øjensynlig paa Færøerne foregaar en Udvikling paa de fleste Omraader, der gør det sandsynligt, at Trafikken vil vokse og Farten saaledes give større aarlig Indtægt.

Aktieselskabet J. Mortensens Eftf.s Tilbud af 22de Juni d. A. er sket med en ovennævnt Ombygning af Dampskibet »Smiril« for Øje. Ved Skrivelse af 3ite f. M. har Selskabet oplyst, at det Krav, som det stiller for en Fortsættelse af Driften med Skibet i dets nuværende Skikkelse, reduceres til 16500 Kr. Da Forskellen saaledes ikke udgør 1500 Kr. aarlig, og da det maa erkendes, at »Smiril« er mindre godt indrettet til Passagerfart, har Tinget vedtaget at anbefale den i det reisende Publikums Interesse projekterede Ombygning af Skibet og den som Følge deraf forøgede Subvention fremfor det mindre Tilskud med Bibeholdelse af Skibet i dets nuværende Skikkelse.

Idet Lagtinget herved fremsender denne Sag med Bilag, skal man tillade sig at anbefale den til det høje Ministeriums gunstige Forsorg. Man skal tilføje, at Sagen er af allerhøjeste Vigtighed for Færøerne, og at man ikke kan tænke sig Kystfartens Ophør, uden at der samtidig foruden andre Ulemper sker en ret sødelig Stansning i Forretningslivet paa Færøerne.

Lagtingssalen, den 8de Septbr. 1900.

C. Bærentsen.

E. Müller.

Joan Poulsen.

IV. Sagen ang. Oprettelse af et nyt Lægeembede i Thorshavn.

Den 8de August fremlagdes følgende Andragende fra flere Lagtingsmænd:

Undertegnede Medlemmer af Færøernes Lagting tillade os herved at opfordre Tinget til at tage Sagen om Oprettelse af et nyt Lægeembede i Thorshavn under fornyet Overvejelse.

Thorshavn, den 8de August 1900.

Just Jacobsen.	R. C. Effersø.
Johan H. Poulsen.	Hans P. Weihe.
Joan Poulsen.	Finsen.

Til
Færøernes Lagting.

Ved Sagens foreløbige Behandling næste Dag (9de Aug.) vedtoges efter Forslag af R. Effersø at nedsætte et særligt Udvalg paa 3 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes den 10de August: R. Effersø, Finsen, Müller, J. H. Poulsen og J. Poulsen.

Den 27de August fremlagdes saalydende Udvalgsbetænkning med Bilag:

Undertegnede Udvalg, der er nedsat til at behandle et af flere Lagtingsmænd indgivet Andragende om, at Sagen om Oprettelse af et nyt Lægeembede i Thorshavn maa blive taget under fornyet Overvejelse, undlader ikke herved at fremsætte følgende:

Allerede i 1877 fremkom der et Andragende om Oprettelsen af et nyt Distriktslægeembede i Thorshavn. Ministeriet gav den Gang til kende, at dets Medvirkning til den nødvendige Bevilling var betinget af, at der foruden Tilvejebringelse af Bolig for den ny Distriktslæge tillige fra Færøerne skulde ydes et vedvarende årligt Tilskud af 800 à 1000 Kr. til Fysici Lønning som Vederlag for det Indtægtsstab,

hans Embede vilde lide ved Ansættelse af endnu en Læge i Thorshavn. Da der ikke fandtes Raad til at tilvejebringe de af Ministeriet krævede Pengebidrag, og der desuden ved Oprettelsen af et nyt Lægeembede i Vestmanhavn for en Tid fremkom nogen Mindskning i den herværende Læges Rejser, kom Sagen til at hvile, indtil den stigende Trang til forøget Lægehjælp paa Sygehuset og i Distriktet foranledigede, at der i 1894 fremkom et nyt Andragende fra Thorshavns Beboere om Oprettelse af et Lægeembede i Thorshavn, fordi den ene Distriktslæge, som tillige er Fysikus, ikke kunde opfylde de voksende Krav, som ved Siden af Fysikatsforretningerne stilles til ham ved Amtshospitalets og Distriktets Betjening. Lagtinget har i nævnte Aars Samling vedtaget til Opførelse af Bolig for en Distriktslæge at yde 3000 Kr. af de til Tingets Raadighed staaende Midler under Forudsætning af, at Thorshavns Kommune vilde yde Resten af det nødvendige Beløb, alt forudsat at Regeringen maatte indgaa paa at tilvejebringe den nødvendige Løn for Distriktslægen.

I Lagtingssamlingen 1896 blev fremlagt en Skrivelse fra Justitsministeriet, hvori fastholdes den tidligere stillede Førdring vedkommende Bidrag af færøske Kasser til Lønning af Fysikus. Efter at Tinget havde erklæret ikke at kunne paavise nogen Kasse paa Færøerne, hvoraf bemeldte årlige Bevilling kunde gives, kom Sagen for i Rigsdagssamlingen 1897—98, idet Regeringen foreslog en Bevilling af 2000 Kr. som Lønning til den ny Distriktslæge samt 1000 Kr. som Lønningstillæg til Fysikus. Folketingets Finansudvalg vilde ikke tiltræde den foreslaaede Bevilling, men mente at kunne tilraade Bevilling af 1000 Kr. som Bidrag til en praktiserende Læge, som vilde nedsætte sig i Thorshavn.

Efter at have gjort sig bekendt med Sagens Forhistorie mener Udvalget at kunne tilraade, at der paa Grund af forhaandenværende Omstændigheder atter andrages om Bevilling til Lønning af en fast ansat Distriktslæge i Thorshavn.

Ved den nuværende Vakance i Færøernes Fysikat er der ved Opslaget stillet som Betingelse, at den blivende Fysikus maa finde sig i Forandringer i Embedsomraudet. Belægningen paa Færø Amts Hospital har, som hoslagte Bilag udviser, været stadig stigende og vil i indeværende langt overstige tidligere Aars Belægning. Medens de for Betjening af Hospitalet i 1895 faldne Sygepenge kun beløb sig til lidt over 300 Kr., have de i det følgende Femaar beløbet sig til over 700 Kr. i Gennemsnit pr. Aar. For de næste 3 Aar kan man med samme Stigning paaregne mere end Fordobling af Sygepengene. Naar der desuden tages Hensyn til, at mange nu vægre sig ved at blive indlagte paa Hospitalet, fordi Fysikus nu ofte savner den nødvendige Bistand ved Operationer, og fordi de ikke kunne paaregne stadigt Lægetilsyn, hvilken sidste Ulempe vil bortfalde, naar Fysikus bliver særlig ansat som Sygehuslæge, saa tør man vel gaa ud fra, at Forøgelsen i Sygepengene alene rigelig vil beløbe sig til en Sum, svarende til den Erstatning for Indtægtsstab, som Ministeriet i sin Tid mente at burde tilsikre Fysikus, inden der kunde være Tale om Ansættelse af en Distriktslæge ved Siden af ham. M. H. t. Indtægterne af privat Praksis vil Fysikus blive særlig vel stillet, ikke alene fordi han paa Forhaand maa antages at være bedre kvalificeret som Læge end den anden, men fordi Folk i Byen, som er langt den folkerigeste Del af Distriktet, maa finde mere Betryggelse i at holde sig til den Læge, som ikke idelig kan blive hentet bort fra Byen og maaske blive borte i flere Dage. Befolkningen er navnlig i selve Byen i saa stærk Tiltagen og Folk ere blevne saa meget mere vant til at søge Læge, at Fysikus uden Tvivl nu vil faa mindst lige saa megen privat Praksis med en Læge ved Siden af sig, som han havde i 1877, da han var alene og havde et større Distrikt. Paa Grund af ovenfor fremstillede Omstændigheder tør man gaa ud fra, at Fysikus uden det af Ministeriet tidligere foreslaaede Lønningstillæg nu i det hele taget vil blive fuldt ud saa vel aflagt, som da det omtalte Forslag om Lønningstilskud blev fremsat. Man tør derfor ligeledes gaa ud fra, at Tiden nu er kommen, da en Fraskillelse af Distriktslægeembedet vil kunne foretages, uden at man behøver at nære Frygt for at mangle kvalificerede Ansøgere til den ansvarsfulde Post som Fysikus.

Denne Foranstaltning er ikke alene ønskelig og nødvendig for Færingerne, men

ogsaa af Betydning for andre danske Statsborgere samt for fremmede, navnlig Søfolk, som i stigende Antal blive lagte ind paa Hospitalet. For Rigets Hæders Skyld kan man ikke godt være bekendt, at engelske, franske, tyske, norske og svenske Søfolk, som ofte har været Tilfældet, ligge i flere Dage paa Hospitalet uden Lægetilsyn, medens Fysikus ligger vejrfast paa en eller anden af Distriktets fjernere Øer.

Dersom en Læge bliver ansat ved Siden af Fysikus, vil det være nødvendigt, selv om han kun er praktiserende Læge med Statstilskud, at der paalægges ham lignende Forpligtelser som de andre Distriktslægers; ellers vil han ofte foretrække den rigeligere Praksis i Byen og undlade at foretage de besværlige Rejser til Distriktets fjærintliggende Dele. Man kan ikke gøre Regning paa at faa en dærlig Læge til at paatage sig en Distriktslæges Pligter under de herværende besværlige Forhold, uden at man byder ham en Distriktslæges Løn og de øvrige Fordele, som ere forbundne med en saadan fast Ansættelse. Da man saaledes ved den foreslaaede Ordning m. H. t. en praktiserende Læge enten kan vente at faa en mindre vel kvalificeret Person og til Tider maaske slet ingen, eller blive udsat for Ulemper, som for en Del af Befolkningen gør Gavnligheden af den hele Foranstaltning illusorisk, maa man paa det indsteendigste anbefale Ansættelse af en Distriktslæge paa lignende Vilkaar og med samme Forpligtelser som de øvrige færøske Læger.

Udvalget skal efter at have indhentet vedlagte Erklæring fra Thorshavns Kommunalbestyrelse anbefale, at Tinget fornyer de Bevillinger til Opførelse af Bolig for en Distriktslæge, som bleve vedtagne i 1894 (Lagtingsberetn. 1894 Side 56); det maa tillige anbefales, at Distriktslægen forpligtes til at overtage Hospitals- og Karantænetjenesten, naar Fysikus er fraværende, ligesom sidstnævnte bør være behjælpelig med Distriktets Betjening, naar hans Nærværelse paa Hospitalet ikke er nødvendig.

I Henhold til foranstaaende tillader Udvalget sig at indstille til Tingets Vedtagelse:

1. Tinget vedtager, forudsat at der af Statskassen kan tilvejebringes den nødvendige Løn til en Distriktslæge i Thorshavn, at bidrage med 2000 Kr. af Amtsfattigkassen og 1000 Kr. af Amtsrepartitionsfonden til Opførelse af Bolig for en saadan Læge.

2. Tinget vedtager ligeledes, om fornødent gøres, af Amtsfattigkassens rentebærende Kapital at yde til Thorshavns Kommune til ovennævnte Øjemed et Laan af indtil 4000 Kr.
3. Tinget indgaar til Regeringen med en indstændig Anmodning om, at der maa oprettes et særligt Distriktslægeembede i Thorshavn og i det Øjemed søges tilvejebragt af Statskassen de til Lønning af Lægen nødvendige Midler.

Færøernes Lagting, d. 23de August 1900.

R. C. Effersø, Finsen,
Ordfører,
Müller, J. H. Poulsen,
J. Poulsen.

Oversigt over

Belægningen paa Færø Amts Hospital.
(Meddelt af Færø Amt).

Tidsrum	Aantal Patienter	Aantal Sygedage	Gennem- snitlig daglig Belægning.
1895	38	1571	4.3
1896	70	2346	6.4
1897	102	2893	7.9
1898	98	3334	9.1
1899	133	3794	10.4
1/1-31/12 1900	70	2174	14.1

Den 29de August foretoges Sagens 2den Behandling. Den overgik til 3dje Behandling.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 3dje September, sattes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Punkt 1. Ja stemte: J. Poulsen, Provsten, J. Jacobsen, R. Effersø, O. Jacobsen, Nielsen, Michelsen, M. Poulsen, O. Olsen, J. H. Poulsen, Müller, Schrøter, Weihe og Formanden; O. Effersø, Sørensen og C. Olsen stemte ikke, medens Finsen og Hentze vare fraværende.

Punkt 2. Ja stemte: J. Poulsen, R. Effersø, Provsten, J. Jacobsen, O. Jacobsen,

Nielsen, Michelsen, M. Poulsen, O. Olsen, J. H. Poulsen, Müller, Sørensen, C. Olsen, Schrøter, Weihe og Formanden; O. Effersø stemte ikke, medens Finsen og Hentze vare fraværende.

Punkt 3. Ja stemte: J. Poulsen, R. Effersø, Provsten, J. Jacobsen, O. Effersø, O. Jacobsen, Nielsen, Michelsen, M. Poulsen, O. Olsen, J. H. Poulsen, Müller, Sørensen, C. Olsen, Schrøter, Weihe og Formanden; Finsen og Hentze vare fraværende;

og vare Forslagets 3 Punkter saaledes enstemmig vedtagne med henholdsvis 14, 16 og 17 Stemmer.

Den 17de September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

Til

Justitsministeriet.

I Anledning af et Andragende fra flere Lagtingsmænd har Tinget i indeværende Samling taget Sagen om Oprettelse af et særligt Distriktslægeembede i Thorshavn under fornyet Overvejelse.

Udvalgsbetænkning blev afgivet den 25de August, og efter at Sagen havde gennemgaaet 3 Behandlinger, vedtoges den 3die September de af Udvalget fremsatte Indstillingspunkter. Punkt 1 (om Bevilling af 2000 Kr. af Amtsrepartitionsfonden og 1000 Kr. af Amtsfattigkassen som Bidrag til Opførelse af en Lægebolig) gav Anledning til Dissens angaaende, hvilke Kasser Beløbene rettest burde tages af, men vedtoges dog enstemmig med 14 Stemmer. Punkt 2 (om Bevilling af 4000 Kr. som Laan til Thorshavns Kommune i samme Øjemed) vedtoges enstemmig med 16 Stemmer. Punkt 3 (om Henvendelse til Regeringen) vedtoges enstemmig med 17 Stemmer.

Under Henvisning til Sagens medfølgende Akter tillader man sig at fremkomme med en indstændig Begæring om, at der maa blive oprettet et særligt Distriktslægeembede i Thorshavn, og at Regeringen i det Øjemed vil søge at tilvejebringe den nødvendige Bevilling.

Færøernes Lagting d. 17de Septbr. 1900.

C. Barentsen. R. C. Effersø.

Joon Poulsen.

V. Sagen ang. Udvidelse til Færøerne af Lov af 7de April 1899 om Sprængstoffer.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende Udvidelse til Færøerne af Lov af 7de April 1899 om Sprængstoffer. (Se Beretningen for 1899, Side 14—15).

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 6te August, vedtoges efter Forslag af Finsen at henvise den til Udvalget for forskelligartede Sager.

Den 12te September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Nærværende Sag er fremkommen som Følge af en Skrivelse af 10de August f. A. fra Landfogden til Amtet med tilhørende Udkast til Ændringer i Lov Nr. 74 af 7de April 1899 angaaende Sprængstoffer og er af Amtet forelagt Tinget. Den blev i sidste Samling henvist til Udvalget for forskelligartede Sager, som afgav en Betænkning, hvori paapegedes Ønskeligheden af nogle Ændringer i Landfogdens Forslag. Sagen blev efter Udvalgets Forslag udsat til indeværende Samling. Den er i Aar henvist til samme Udvalg, der efter at have overvejet Sagen skal foreslaa til Vedtagelse:

Lagtinget anbefaler, at Lov Nr. 74 af 7de April 1899 angaaende Sprængstoffer udvides til at gælde for Færøerne med følgende Ændringer.

1.
§ 1 affattes saaledes:

Tilvirkning af Sprængstoffer maa kun udøves af Personer, der have Justitsministeriets Tilladelse til at tilvirke disse Stoffer. Justitsministeriet kan foreskrive de til Forebyggelse af Ulykkestilfælde fornødne Regler i Henseende til Virksomhedens Indretning og Drift.

Til Forhandling af Sprængstoffer udkræves Amtets Samtykke, hvorhos paa-gældende maa fyldestgøre de i Næringslovgivningen foreskrevne Betingelser.

2.
§ 2 udgaar.

3.
§ 3 affattes saaledes:

Enhver, som er i Besiddelse af Sprængstof, er pligtig til at drage Omsorg for, at det omhyggelig opbevares paa saadan Maade, at det ikke kommer ud af hans Værge.

4.
Ordet »dettes« i § 4 ombyttes med »Landfogdens«.

5.
I § 5 ombyttes Ordene: »her i Landet« med »til Færøerne«, og »af Toldvæsenet ikke udleveres« erstattes med »ikke bringes i Land«.

6.
I § 6 udgaa Ordene: »Opbevaring eller«. Efter Ordet »Bygninger« i 2det Punktum indskydes »uden Amtets Tilladelse og ikke i Bygninger«.

7.
Ordene i § 6, andet Stykke: »Tilladelse ere bestemte til Opbevaring eller Tilvirkning« udgaa og i Stedet indsættes: »henholdsvis Amtets Tilladelse ere bestemte til Tilvirkning eller Opbevaring«.

8.
Til § 6 2det Stykke tilføjes: »I Thorshavn og i andre tæt sammenbyggede Bygder skal i Thorshavn Bygningskommissionen og udenfor samme vedkommende Sysselmand kunne med Amtets Approbation hen-vise Forraad af Sprængstoffer paa 10 Pund og derunder til Steder, der ligge i passende Afstand fra de tæt bebyggede Kvarterer«.

9.
§ 7 affattes saaledes:

For saa vidt der ikke for Havnene maatte blive fastsat særlige Bestemmelser,

ere Skibe, hvis Ladning for nogen Del bestaar af Sprængstoffer, pligtige at underkaste sig de Forskrifter, som Politiet foreskriver med Hensyn til de Forsigtighedsregler, som blive at tagttage om Bord. De skulle, for saa vidt de henligge paa dansk Søterritorium i større Nærhed af Kysten end 2000 Alen, hejse Krudtflag.

10.

Til § 11. I Stedet for » §§ 2 eller 5 « sættes » § 5 «.

11.

§ 13 affattes saaledes:

Denne Lov træder i Kraft.

Vedrørende foransførte Forslag bemærkes, idet man henviser til Udvalgsbetænkningen i sidste Samling.

a. Til Post 1.

Det vil medføre uforholdsmæssig Tids-spilde og Omsvøb, naar man skal søge Justitsministeriets Tilladelse til Forhandling af Sprængstoffer. Dette Hensyn gør sig ikke gældende vedrørende Tilvirkning af saadanne Sprængstoffer.

Bestemmelserne i §§ 7—8 gælde ikke de udelukkende af Salpeter, Kul og Svovl sammensatte Krudtsorter; Patroner indeholdende røgfrit Krudt, naar de ere forarbejdede til Brug for Haandvaaben, samt Knald- og Tændsatser, der ere forarbejdede til Knaldhætter eller lignende Antændelsesmidler eller til Fyrstøjer og andre Brugs-genstande. Angaaende det omhandlede Krudt og de nævnte Genstande kan tages Bestemmelse ved Anordning; jfr. Lovens § 9.

b. Til Post 2.

Bestemmelserne i § 2 ville formentlig betydelig hæmme Brugen af vedkommende Sprængstoffer og maa af den Grund fraaades.

c. Til Post 3.

§ 3 er ændret under Hensyn til Forslaget angaaende § 2.

d. Til Post 4.

Der skønnes ikke at være nogen Grund til at ulejliges vedkommende med at indsende de omhandlede Bøger til Landfogden til Autorisation. Denne bør, som for Skibsdagbøger fastsat, foretages af Sysselmanden.

e. Til Post 5.

Paa Færøerne findes intet egentligt Toldvæsen.

f. Til Post 6.

Jfr. Bemærkningerne til § 1.

g. Til Post 7.

Jfr. Bemærkningerne til § 1.

h. Til Post 8.

De Bestemmelser, som findes i Paragrafens andet Stykke, sidste og næstsidste Punktum, ere ikke tilstrækkelig betryggende, hvor der findes fast bebyggede Bydele, der bestaa af brandfarlige Bygninger, som Tiliældet er flere Steder her paa Øerne for Tiden.

i. Til Post 9.

Der findes vel ikke for Tiden Havne-reglementer paa Færøerne, men saadanne ville antagelig om ikke lang Tid blive fastsatte.

j. Til Post 10.

§ 2 bortfalder ifølge Udvalgets Forslag.

k. Til Post 11.

Man anser det for ønskeligt, at der sættes en passende, ikke for kort, Frist, fra Lovens Vedtagelse til dens Ikrafttræden.

l. I øvrigt bemærkes m. H. t. Landfogdens Forslag:

Der skønnes ikke at være tilstrækkelig Anledning til at udskyde § 8. Der kan allerede nu være Brug for almindelige Bestemmelser om Forsigtighedsregler ved Transport af Sprængstoffer over Land samt ved Bjærgning, og det er jo ikke absolut udelukket, at man i Fremtiden kan faa Brug for saadanne Bestemmelser for Transport af Sprængstoffer ad Kanaler og andre indenlandske Vandveje.

Den 13de September foretoges Sagens 2den Behandling. Forslaget behandledes paragrafvis, hvorefter Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling sættes under Afstemning og vedtoges med 12 St. mod 0.

Ved Sagens 3dje Behandling, den

14de September, sattes Lovens enkelte Paragraffer med de fra Udvalget fremkomne Forslag til Ændringer under Afstemning og vedtoges:

§ 1	med	14	St. mod	0.
§ 2	—	14	—	0.
§ 3	—	13	—	0.
§ 4	—	12	—	0.
§ 5	—	13	—	0.
§ 6	—	14	—	0.
§ 7	—	14	—	0.
§ 8	—	14	—	0.
§ 9	—	13	—	0.
§ 10	—	14	—	0.
§ 11	—	15	—	0.
§ 12	—	15	—	0.

Afstemningen over Lovforslaget i dets Helhed udsattes til et følgende Møde.

Den 15de September fortsattes Sagens 3die Behandling. Lovforslaget i dets Helhed sattes samlet under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: R. Effersø, Provsten, O. Effersø, Nielsen, Michelsen, J. H. Poulsen, Sørensen, C. Olsen, Weihe og Formanden: — J. Poulsen, J. Jacobsen, O. Jacobsen, O. Olsen og Müller stemte ikke, medens Finzen, M. Poulsen, Hentze og Schrøter vare fraværende, og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 10 Stemmer.

Den 17de September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

Til
Justitsministeriet.

I forrige Aars Samling blev af Amtmanden forelagt Lagtinget en Skrivelse af 10de August s. A. fra Landfogden tiligemed et Udkast til Ændringer i Lov Nr. 74 af 7de April 1899 angaaende Sprængstoffer, hvilke Aktstykker følge hermed.

Sagen blev i forrige Samling henvist til et Udvalg, men efter dets Forslag, jfr. hoslagte Udvalgsbetænkning, som følge af, at den fremkom sent i Samlingen, udsat til i Aar.

Det Udvalg, hvortil Sagen i Aar blev henvist, har afgivet en Betænkning, der følger hermed, og i Henhold til hvilken Tinget har vedtaget hoslagte Forslag til Lov for Færøerne angaaende Sprængstoffer. Forslaget blev i Tinget endelig vedtaget enstemmig med 10 Stemmer. Med Hensyn til Lovforslaget skal man tillade sig at udtale:

Loven af 7de April 1899 har formentlig til Mænsigt dels at forebygge saadanne Forbrydelser, som gaa ud paa ved Brugen af Sprængstoffer at omstyrte den bestaaende Samfundsordning, og dels at forebygge den Fare, der kan følge med en uforsigtig Brug af disse Stoffer.

Man gaar ud fra, at der ikke er Grund til at fastsætte Bestemmelser for Færøerne til Forebyggelse af de ommeldte Forbrydelser, saa meget mere som disse Bestemmelser paa Grund af de lokale Forhold vilde lægge væsentlige Hindringer i Vejen for Sprængstoffernes Anvendelse i nyttige Øjemed. Man har derfor helt udeladt Lovens § 2. Derimod har man ikke fundet Anledning til at udelade Straffebestemmelserne i Lovens § 10, 1ste Stykke (Forslagets § 9, 1ste Stykke).

Lovforslaget indeholder de Bestemmelser til Forebyggelse af Fare ved uforsigtig Brug af de ommeldte Straffer, der findes i Loven af 7de April 1899, tillæmpet efter Øernes særlige Forkold. Med Hensyn hertil skal man henvisse til de førnævnte Udvalgsbetænkninger.

Tinget tillader sig herved at fremsende denne Sag, idet man anbefaler den til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Færøernes Lagting d. 17de Septbr. 1900.

C. Bærentsen. R. C. Effersø.

Joen Poulsen.

VI. Forslag til Lov om Byen Thorshavns kommunale Styrelse.

Den 8de August fremlagdes følgende Skrivelse og Lovudkast:

Færø Amt.

Thorshavn, den 7de August 1900.

Efter at et af mig udarbejdet foreløbigt Udkast til »Lov om Byen Thorshavns kommunale Styrelse« har været behandlet af Thorshavns Kommunalbestyrelse og af denne er blevet vedtaget, skal jeg herved tillade mig at forelægge nævnte Udkast for det højtærede Lagting, dog med følgende, efter Kommunalbestyrelsens Forslag foretagne Ændringer:

Til § 14.

Som nyt (3die) Stykke tilføjes:

»I alle Spørgsmaal vedrørende Undervisningen i Skolen, saasom om Skolegangsordenen, om Ferier, om Læse- og Timeplanen, om Anskaffelse af ny Læremidler, om Oprykning til en højere Klasse, skal Skolekommissionen, forinden den for sit Vedkommeende tager Bestemmelse, give Førstelæreren Lejlighed til over for Kommissionen mundtlig eller skriftlig, om han maatte ønske det, at fremsætte og begrundede sine Ansøkelser om Sagen. For saa vidt Erklæringen afgives skriftlig, vil

den ved eventuel Forelæggelse for Byraadet eller overordnede Skolemyndigheder af Sagen være at vedlægge denne.«

Til § 22.

4de Punktum affattes saaledes:

»De ordentlige Valg til Ligningskommissionen foretages en af de nærmeste Dage efter Nytaar og gælde for 3 Aar.«

Til § 36.

4de Stykke affattes saaledes:

»Valg til Ligningskommissionen foretages i Oktober Maaned 1901, gældende for Tiden indtil Udgangen af Aaret 1901, dog saaledes at den større Del af Kommissionens Medlemmer vælges for Tiden indtil Udgangen af Aaret 1905.«

Idet jeg i øvrigt henviser til de Udkastet ledsagende Bemærkninger og til de i Genpart medfølgende Skrivelser fra Kommunalbestyrelsen, skal jeg anbefale Udkastet til Lagtingets videre Forsorg.

C. Bærentsen.

Til »

Færøernes Lagting.

Foreløbigt Udkast

til

Lov om Byen Thorshavns kommunale Styrelse.

§ 1.

(Lov om Købstadkommunernes Styrelse af 26de Maj 1868 §§ 1-2; Fr. om Bestyrelsen af Købstaden Reykjaviks kommunale Anliggender af 20de April 1872 § 1; Lov om Bestyrelsen af Købstaden Akureyris kommunale Anliggender af 8de Oktober

1883 § 1; Lov om Bestyrelsen af Købstaden Isafjords kommunale Anliggender af s. D. § 2; Lov om Bestyrelsen af Købstaden Seydisfjords kommunale Anliggender af 8de Maj 1894 § 2; Udkast 1877 § 2.)

Byen Thorshavn udgør som hidtil en særskilt Kommune. Kommunens Anlig-

ligeunder styres af et Byraad, som bestaar af valgte Medlemmer og Landfogden som Formand.

§ 2.

(Lov 1868 § 4; Fr. 1872 § 2; Lov 1883 A. § 2, I. § 3; Lov 1894 § 3; Udkast 1877 § 3.)

Udførelsen af Byraadets Beslutninger og den øvrige udøvende Myndighed i Kommunens Anliggender paahviler Byraadets Formand.

§ 3.

(Lov 1868 § 5; Fr. 1872 § 3; Lov 1883 A. § 2, I. § 3; Lov 1894 § 3; Udkast 1877 § 4.)

Det kan i Vedtægten (§ 35) bestemmes, at den umiddelbare Forvaltning af enkelte Grene af de kommunale Anliggender bør overdrages til staaende Udvalg, om hvis Sammensætning og Myndighed der da ligeledes i Vedtægten bliver at optage nærmere Regler.

Naar Byraadet i enkelte Tilfælde maatte finde saadant hensigtsmæssigt, kan det beskikke et eller flere af sine Medlemmer eller saadanne Indvaanere udenfor sin Midte, som dertil ere villige, til at udføre visse særlige kommunale Hverv, i Overensstemmelse med de nærmere Regler, som i Vedtægten herom bør fastsættes. Ethvert Medlem af Byraadet er pligtigt til at udføre de særlige kommunale Hverv, som det maatte beslutte at overdrage ham.

§ 4.

(Lov 1868 § 6, 1ste Stykke; Fr. 1872 § 4; Lov 1883 A. § 3, I. § 4; Lov 1894 § 4; Udkast 1877 § 2.)

Antallet af Byraadets valgte Medlemmer bestemmes i Kommunens Vedtægt; det skal altid være ulige, ikke under 7 og ikke over 11.

§ 5.

(Lov 1868 § 6, 2det Stykke; Fr. 1872 § 5, jfr. Lov 2den Oktober 1895; Lov 1883 A. § 4, I. § 5; Lov 1894 § 5; Udkast 1877 § 5. Jfr. Lov 16de Februar 1866 §§ 3—5; Lov om de fær. Landk. Styr. 28de Februar 1872 § 4.)

Med Hensyn til Valget deles Antallet af Medlemmerne i 2 Dele, af hvilke den ene Del er i større end den anden. Den større Del vælges af sautlige de Indvaanere i Kommunen, som ere i Besiddelse af de for Valgbarhed til Folketinget foreskrevne Betingelser, naar de i det forud for Valget gaaende Kalenderaar have været bosatte i og svarer direkte Skat til Kommunen. Den mindre Del vælges af den Femtedel af Kommunens fornævnte valgberettigede Indvaanere, som i det forud for Valget gaaende Kalenderaar har udredt det største direkte Skattebeløb til Kommunen, for saa vidt denne Femtedel tilsammen har svarer i det mindste $\frac{2}{3}$ af Kommunens samtlige Skatter; i modsat Fald medtages saa mange af de højstbeskattede blandt de øvrige 4 Femtedele, at dette Skattebeløb naas. Er der i det paagældende Kalenderaar udredt et lige Bidrag af flere, og det bliver nødvendigt at medtage nogen af disse for at naa den ovennævnte Femtedel af Valgerne eller de ovennævnte $\frac{2}{3}$ af Skattebeløbet, blive de alle at medtage.

Valgbar til Byraadet er enhver, der er valgberettiget ved Valgene af den større Del af Byraadets Medlemmer. Beskæftede i op- og nedstigende Linie maa ikke paa samme Tid have Sæde i Raadet.

§ 6.

(Lov 1868 § 7; Fr. 1872 § 6; Lov 1883 A. § 5, I. § 6; Lov 1894 § 6; Udkast 1877 § 6; Lov 1866 § 6.)

De ordentlige Valg til Byraadet foretages en af de nærmeste Dage efter Nytaar og gælde for et Tidsrum af 6 Aar. Hvert tredje Aar foretages afvekslende Valg af den større eller den mindre Del af Raadets Medlemmer.

Udtræder nogen af Raadet inden Udløbet af de 6 Aar, for hvilke han er valgt, og der i hans Sted skal vælges et nyt Medlem, sker Valget kun for den tilbagestaaende Del af de 6 Aar.

§ 7.

(Lov 1868 § 8, 1ste og 2det Stk.; Fr. 1872 § 7; Lov 1883 A. § 6, I. § 7; Lov 1894 § 7; Udkast 1877 § 7. Jfr. Lov 1866 § 7.)

Valgene ledes af en Valgbestyrrelse, bestaaende af Raadets Formand og 2 af Raadet af dets egen Midte valgte Medlemmer.

Valgene forberedes ved Lister over Vælgerne, hvorved Skattelisterne for det forud for Valget gaaende Aar lægges til Grund. Valglisterne skulle fremligge til offentligt Eftersyn 14 Dage forinden Valgdagen. Klage over, at en uberettiget er optaget paa Listerne, eller en berettiget deraf udeladt, maa mindst 3 Dage forinden Valgdagen indgives til Valgbestyrelsen, som i fornødent Fald anstiller nærmere Undersøgelse, for at Sagen forinden Valget kan afgøres af den.

§ 8.

(Lov 1868 § 8, 3dje og 4de Stk.; Fr. 1872 § 8; Lov 1883 A. § 7, I. § 8; Lov 1894 § 8; Udkast 1877 § 7. Jfr. Lov 1866 § 8; Lov 28de Februar 1872 § 7.)

Valgene foretages offentlig paa det Sted, paa den Dag og til det Klokkeslet, som dertil af Valgbestyrelsen berammes, og som i det mindste 8 Dage forud bekendtgøres paa den for offentlige Kundgørelser i Kommunen sædvanlige Maade. Den Vælger, der vil udøve sin Valgret, møder personlig og erklærer, hvem han vil vælge, enten mundtlig eller ved at udfylde en Seddel, som han selv kan medbringe eller fordrø udleveret af Valgbestyrelsen. De afgivne Stemmesedler opbevares af Valgbestyrelsens Formand til Valghandlingens Slutning; mundtlig afgivne Stemmer optegnes straks paa 2 Lister af Valgbestyrelsens 2 andre Medlemmer. Stemmerne afgives paa en Gang paa saa mange Mænd, som der skal vælges; den Stemmeseddel, der indholder flere Navne, er ugyldig. Forhandling om Valget maa ikke finde Sted. Naar ingen mere begærer at deltage i Valget, sluttet Afstemningen, dog ikke før 2 Timer efter, at Valghandlingen er begyndt. Efter at Valgbestyrelsens Formand derpaa har talt Stemmesedlerne, aabner han dem hver for sig og oplæser Navnene, der optegnes paa de ovennævnte 2 Lister af de 2 andre Medlemmer. Naar alle Stemmesedlerne ere oplæste, og de muligvis indløbne Fejl i Optællingen ere berigtigede, erklæres de Mænd for valgte, der have erholdt de fleste Stemmer; hvor det i Tilfælde af Stemmelighed behøves, afgøres Valget ved Lodtrækning, der foretages af Valgbestyrelsens Formand.

Skal der paa samme Tid vælges Medlemmer til Byraadet af den almindelige og af de højstbeskattedes Vælgerklasse, blive de almindelige Valg først at foretage, og

derefter med mindst 8 Dages Frist Valget af den anden Del.

§ 9.

(Lov 1868 § 9; Fr. 1872 § 9; Lov 1883 A. §§ 8—9, I. §§ 9—10; Lov 1894 §§ 9—10; Udkast 1877 § 8; Lov 1866 § 9. Jfr. Lov 28de Februar 1872 § 9.)

Enhver, der er valgbar til Byraadet, er pligtig til at modtage Valg til samme, medmindre han har opnaaet en Alder af 60 Aar eller ifølge sin Helbredstilstand, Forretninger eller deslige maatte have anden skellig Grund til at ønske sig fritagen for Valget, hvilket afgøres af Valgbestyrelsen eller, for saa vidt han maatte være utilfreds med dennes Afgørelse, af Byraadet. Den, som i mindst 3 Aar uafbrudt har været Medlem af Byraadet, skal dog ikke være pligtig at modtage Valg før efter Udløbet af et lige saa langt Tidsrum som det, hvori han har været Medlem af Raadet.

Den, som har noget at anke over ved den foregaaende Valghandling eller i Anledning af de under samme afsagte Kendelser, maa, for at hans Anke kan komme i Betragtning, indgive sin Besværing skriftlig til Byraadet inden 8 Dage efter, at Valghandlingen har fundet Sted. Inden 14 Dage efter Besværingens Indgivelse afgør Byraadet da Sagen, efter at Valgbestyrelsen har haft Lejlighed til at afgive sin Erklæring derover. Byraadets Kendelse kan inden 14 Dage efter dens Afgivelse indankes til Justitsministeren. — Naar ordentlige Valg ere foretagne (hvert 3die Aar), fratræde de ældre Medlemmer af Byraadet først, efter at de mulig indkomne Klager over de nye Valg paa ovennævnte Maade ere afgjorte af Byraadet.

Naar en Vægning ved at modtage Valg erkendes berettiget eller et Valg erklæres ugyldigt, foretages med Benyttelse af de sidst berigtigede Valglister nyt Valg, saa snart ske kan.

§ 10.

(Lov 1868 § 10; Fr. 1872 § 10; Lov 1883 A. § 10, I. § 11; Lov 1894 § 11; Udkast 1877 § 9. Lov 1866 § 5. Jfr. Lov 28de Februar 1872 § 10.)

Dersom nogen i Løbet af den Tid, for hvilken han er valgt, skulde begære at træde af Byraadet, afgør dette, hvor vidt saadan Begæring kan tages til Følge. Byraadet bestemmer frendeles, hvor vidt

noget Medlem skal udtræde eller midlertidig udelukkes af Raadet paa Grund af Omstændigheder, som vilde betage ham Valgbarheden. Det samme gælder, hvis et Medlem af Byraadet har gjort sig skyldigt i en anden Overtrædelse af eller Vægring ved at opfylde sine Pligter i bemeldte hans Egenskab, som gør hans Udtrædelse nødvendig. Dog staar det den, der imod sin Vilje udelukkes af Raadet, frit for at indanke dettes Beslutning for Justitsministeren, ved hvis Bestemmelse det da har sit Forblivende. — Naar et enkelt af Byraadets valgte Medlemmer udtræder, foretages nyt Valg, medmindre de tilbageblivende Medlemmer med Enstemmighed vedtage, at Besættelsen af den ledige Plads kan udsættes til næste ordentlige Valg. Afgaa to eller flere Medlemmer i Tidsrummet, forinden ordentligt Valg skal foretages, blive nye Valg i de afgangnes Sted ubetinget at foretage, saa snart ske kan, efter paany berigtigede Valglistes.

§ 11.

(Lov 1868 § 11; Fr. 1872 § 11; Love 1883 A. § 11, I. § 12; Lov 1894 § 12; Udkast 1877 § 10. Lov 1866 § 11. Jfr. Lov 1872 § 14.)

Byraadets Formand leder Forhandlingerne i Raadets Møder og paaser, at Beslutningerne rettelig indføres i Forhandlingsbogen.

Byraadet kan tage gyldig Beslutning, naar, foruden Formanden, mindst Halvdelen af dets Medlemmer er til Stede. Alle Beslutninger tages efter Stemmemajoritet. Falder der ved en Afstemning lige mange Stemmer for og imod, er Afstemningspunktet forkastet. I Tilfælde af Stemmelighed ved Valg gør Lodtrækning Udsagnet. Byraadets Møder ere offentlige; enkelte Sager kunne dog forhandles for lukkede Døre, naar saadant af Raadet vedtages.

Ved hvert Aars Begyndelse kundgøres det for Byens Indvaanere, naar og hvor de offentlige Møder afholdes. Overordentlige Møder afholdes, naar Formanden finder det fornødent, eller mindst Halvdelen af Medlemmerne forlanger det. Formanden bestemmer da Tiden for Mødets Afholdelse og sammenkalder Medlemmerne.

Forinden Møderne underretter Formanden, saa vidt muligt, Medlemmerne om, hvilke Genstande der vil komme til Forhandling. Forhandlingsbogen underskrives ved hvert Mødes Slutning af alle tilstedeværende Medlemmer; ethvert af disse

er berettiget til deri at faa sin afvigende Mening kortelig indført. — Iøvrigt vedtager Byraadet selv sin Forretningsorden, der stadfæstes af Justitsministeren.

§ 12.

(Lov 1868 § 12; Fr. 1872 § 12; Love 1883 A. § 12, I. § 13; Lov 1894 § 13. Jfr. Lov 1872 § 35.)

Finder Landsfogden, at en tagen Beslutning overskrider den Byraadet tilkomme Myndighed eller i andre Henseender er stridende mod Lovgivningen, eller at den gaar ud paa at træffe en for Kommunen fordærlig Foranstaltning eller at nægte Opfyldelsen af en Kommunen paa hvilende Pligt, kan han ved sin Erklæring til Forhandlingsbogen midlertidig sætte Beslutningen ud af Kraft. Herom gør han snarest mulig Indberetning til Justitsministeren, der da afgør Sagen. En Genpart af Indberetningen tilstilles samtidig Byraadet.

§ 13.

(Lov 1868 § 13; Fr. 1872 § 13; Udkast 1877 § 12. Lov 1866 § 14. Jfr. Lov 1872 § 17.)

Thorshavns Fattigforstanderskab ophæves.

Bestyrelsen af den i Lov om Fattigvæsenet paa Færøerne af 10de April 1895 §§ 13—16 omhandlede kommunale Understøttelseskasse overgaar til et særligt Raad, bestaaende af Sognepresten og 2 andre Medlemmer, af hvilke Byraadet vælger det ene af sin egen Midte, medens det andet Medlem vælges af samtlige valgberettigede Beboere i Kommunen paa den for Valg af Medlemmer af Byraadet foreskrevne Maade. Valgene gælde for 3 Aar. Iøvrigt har det sit Forblivende ved de i fornævnte Lovbestemmelser indeholdte Forskrifter.

Fattigforstanderskabets øvrige Forretninger henlægges under Byraadet. De nærmere Regler for Fattigvæsenets Bestyrelse fastsættes i Kommunens Vedtægt.

§ 14.

(Lov 1868 § 14; Fr. 1872 § 14; Udkast 1877 § 13. Lov 1866 §§ 1 og 14. Bekendtg. 25de Juni 1896 § 10. Jfr. Lov 1872 § 16.)

Bestyrelsen af Skolevæsenets Indtægter

og Udgifter samt overhovedet dets Kasse- og Regnskabsvæsen overgaar til Byraadet. Indtil en endelig Adskillelse af Skolefondens Kapitaler finder Sted, faar Byens Skolevæsen af bemeldte Fond et aarligt Tilskud af 640 Kr. Det tilkommer Byraadet at gøre Forslag til Lærerembeders Besættelse og at bringe den anordnede Skoletvang til Anvendelse. Derimod udføres det nærmere Tilsyn med Skoleundervisningen og Lærernes Embedsførelse af en Skolekommission, bestaaende af Sognepræsten og 2 af Byraadet for et Tidsrum af 3 Aar valgte Medlemmer, af hvilke i det mindste det ene skal vælges af Raadets egen Midte. Kommissionen vælger selv sin Formand og sammentræder, naar nogen af Medlemmerne anser det nødvendigt.

Kommunens Lærere kunne ikke vælges til Medlemmer af Skolekommissionen.

§ 15.

(Lov 1868 § 16, jfr. § 5, 2det Punktum; Udkast 1877 § 14, jfr. § 4, 2det Punktum; Fr. 1872 § 15; Lov 1883 A. § 15, I. § 16; Lov 1894 § 16.)

Bestyrelsen af Havnevarsenet henlægges under Byraadet. Bestemmes det i Vedtægten, at dets umiddelbare Forvaltning skal overdrages til et staaende Udvalg paa Byraadets Vegne, kan Raadet beskikke enkelte ulønnede Mænd uden for sin egen Midte, naar de dertil ere villige, til Medlemmer af dette Udvalg.

Justitsministeren kan paabyde, at Havnens Indtægter og Udgifter skulle holdes adskilte fra Kommunens almindelige Kasse, og at dens Midler kun skulle kunne anvendes til Bedste for den selv. Han kan paalægge Byraadet for Havnekassens Regning at træffe saadanne Foranstaltninger, som maatte være fornødne for at sikre Indsejlingen til Havnen eller Skibes Henliggen i denne.

Ministeren kan bestemme, at Byraadet aarlig inden en af ham fastsat Frist skal indsende til ham et Overslag over Havnens Indtægter og Udgifter for det kommende Kalenderaar. Finder Ministeren da, at der bør foretages andre eller større Arbejder ved Havnen, end i Byraadets Overslag foreslaaet, og der i Havnekassen havs Midler til saadanne Arbejders Udførelse, eller saadanne Midler dog kunne tilvejebringes uden særskilt Tilskud fra Kommunen, kan han, efter at have indhentet Byraadets nærmere Erklæring, bestemme, at saadanne Arbejder skulle udføres, og at Overslaget derefter forandres. Afgivelse fra det af Ministeren

billigede eller fastsatte Overslag tilstedes kun med Ministerens Samtykke; uden dette kan ej heller nogen Gæld stiftes for Havnen eller nogen den tilhørende fast Ejendom afhændes. Ministeren kan fordre, at der for ham aflægges særskilt Regnskab over Havnens Indtægter og Udgifter.

§ 16.

(Jfr. de ved § 15 anførte Bestemmelser.)

Justitsministeren er bemyndiget til, efter at have indhentet Byraadets Betænkning, at fastsætte et Reglement for Havneforvaltningen samt Takster, gældende for et Tidsrum af 5 Aar, for Benyttelsen af Havnen og af den tilhørende, i Havnen eller paa Reden beliggende, Fortøjningsredskaber o. lign. Forandring af Taksterne kan derefter i bemeldte Tidsrum kun foretages af Ministeren med Byraadets Samtykke; dog skal han være berettiget til at tilstaa Lempelser og Undtagelser, saasom en passende Moderation i Afgifterne, for Dampskibe, der passere i regelmæssig Postfart.

Endelig er Ministeren bemyndiget til at stadfæste reglementariske Bestemmelser for Benyttelsen af Havnen og Reden i Overensstemmelse med Lov af 30te Januar 1875.

§ 17.

(Lov 1868 § 17; Fr. 1872 § 16; Lov 1883 A. § 14, I. § 15; Lov 1894 § 15; Udkast 1877 § 15. Lov 1866 § 14, jfr. Lov 28de Januar 1856 § 1.)

Bygningskommissionen skal fremtidig bestaa af Landfogden som Formand og 4 af Byraadet for et Tidsrum af 3 Aar valgte Mænd. To af disse udvælges blandt Byraadets Medlemmer.

Det Medlem af Valgforstanderskabet for Sydstrøms Præstegæld, som ifølge Lov af 7de April 1899 vælges af Borgerrepræsentationen, vælges fremtidig af Byraadet blandt dets Medlemmer.

§ 18.

(Lov 1868 § 18; Fr. 1872 § 17; Lov 1883 A. § 17, jfr. § 16; I. § 18, jfr. § 17; Lov 1894 § 18, jfr. § 17. Udkast 1877 § 17. Lov 1866 § 15.)

Byraadet udnævner og afskediger de kommunale Embeds- og Bestillingsmænd.

Politibetjente og Vagtere beskikkes af Byraadet efter Landfogdens Indstilling, men kunne afskediges af denne uden Byraadets Samtykke.

§ 19.

(Lov 1868 § 19; Fr. 1872 § 18; Lov 1883 A. § 18, I. § 19; Lov 1891 § 19; Udkast 1877 § 18. Lov 1866 §§ 16, 17 og 20.)

Kommunens Regnskabsaar er Kalenderaaet.

Inden hvert Aars 1ste Oktober affattes, efter et af Justitsministeren foreskrevet Skema, et Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter for det næste Aar. Dette Overslag foretages derefter til to Behandlinger i Byraadet med mindst 8 Dages Mellemrum imellem hver Behandling. Ved 2den Behandling undergives det Post for Post Byraadets Drøftelse og Beslutning og afgiver da i den Form, hvori det af Byraadet ved denne Behandling vedtages, den bindende Regel for Størrelsen af næste Aars kommunale Skatteudskrivning og overhovedet for næste Aars kommunale Forvaltning, uden at højere Stadfæstelse, med de i § 20 angivne Undtagelser, udfordres. Overslaget fremlægges inden 1ste November til offentligt Eftersyn i 1. Dage.

Bliwer der senere Spørgsmaal om nogen Udgift, der enten ligger udenfor Overslaget eller ikke kan afholdes af det paa vedkommende Konto i Overslaget anslaaede Beløb, kan Beslutning herom kun tages af Byraadet, efter at Sagen har foreligget til Overvejelse for sammes Medlemmer 8 Dage forinden det Møde, hvori Beslutning tages, medmindre Udgiften er ligefrem paabudt ved Lov, eller det i Overslaget opførte Beløb klarlig kun var kalkulatorisk. Ere de forhaandenværende Midler ikke tilstrækkelige til at dække de forøgede Udgifter, tager Byraadet Bestemmelse om, hvor vidt det manglende skal tilvejebringes ved Laan eller ved en forholdsvis Forhøjelse af de i Hoved- og Tillægsligningen opførte Beløb. Justitsministerens Samtykke hertil udfordres kun, for saa vidt de i efterfølgende § 20 foreskrevne Grænser for Byraadets Myndighed vilde blive overskredne ved Optagelsen af saadant Laan eller ved den forøgede Skatteudskrivning.

§ 20.

(Lov 1868 § 20; Fr. 1872 § 19; Lov 1883 A. §§ 18 og 28, I. §§ 19 og 29; Lov 1894 §§ 19 og 29; Udkast 1877 § 19. Lov 1866 § 24. Lov 28de Februar 1872 § 27.)

Uden Justitsministerens Samtykke kan Byraadet ikke noget Aar udskrive et højere samlet Skattebeløb end Gennemsnittet af det samlede Beløb af kommunale Skatter i de 3 nærmest foregaaende Aar, med Tillæg af en Femtedel, saaledes at det Beløb, som herudover med Justitsministerens Samtykke i noget Aar udskrives, ikke medtages ved paafølgende Beregninger over de sidste 3 Aars Gennemsnitsbeløb. Ej heller kan Byraadet uden Justitsministerens Samtykke forbruge af Kommunens Kapitalformue, afhænde eller pantsætte Kommunens faste Ejendomme eller erhverve nye faste Ejendomme, for saa vidt Købesummen for saadanne i Regnskabsaaet tilsammen overstiger 100 Kr., optage Laan af større Beløb eller paa længere Tid, end at de kunne tilbagebetales af det følgende Aars Indtægter, eller forny saadanne Laan eller vedtage en Forlængelse af den Tid, hvori de skulle afbetales. Kræver Sagen en hurtig Afgørelse, kan denne træffes af Amtmanden, som uopholdelig foretager Indberetning derom til Justitsministeren.

Frømdes udfordres Justitsministerens Samtykke til Stiftelsen af nyt Fællesskab imellem Kommunen og andre Kommuner i Henseende til Benyttelsen af Ting- og Arresthuse, Sygehuse og lignende Indretninger saavel som til Ophævelsen af bestaaende Fællesskab i disse Henseender.

§ 21.

(Lov 1866 § 17. Udkast 1877 § 20.)

Af Udgifterne til Kommunens Forødenheder, for saa vidt de ikke dækkes af andre Indtægtskilder, lignes Udgifterne til Skolevæsenet, Fattigvæsenet og Skydvæsenet paa Kommunens Beboere efter Formue og Lejlighed. Paa samme Maade paalignes $\frac{1}{5}$ af de øvrige Udgifter, medens $\frac{2}{5}$ af disse lignes paa Bygningerne i Kommunen.

Forandringer i disse Bestemmelser kunne efter Byraadets Indstilling bifaldes af Justitsministeren.

§ 22.

(Lov 1868 § 22; Fr. 1872 § 20; Lov 1883 A. § 20, I. § 21; Lov 1894 § 21. Udkast 1877 § 21. Lov 1866 § 18.)

Ligningen paa Formue og Lejlighed — samt, indtil anderledes bestemmes ifølge § 21, sidste Punktum, paa Bygninger — foretages af en Ligningskommission,

bestaaende af et ulige, i Kommunens Vedtægt nærmere bestemt Antal Medlemmer, ikke under 5 og ikke over 9. Med Hensyn til Valget doles Antallet af Medlemmerne i to Dele, af hvilke den ene Del er 1 større end den anden. Den større Del vælges af samtlige valgberettigede Beboere i Kommunen, den mindre Del af de højst-beskattede Beboere, der ere berettigede til at deltage i Valget af den mindre Del af Byraadets Medlemmer. De ordentlige Valg til Ligningskommissionen foretages i August Maaned og gælde for 3 Aar. Skiftevis afgaar den ene eller den anden Del af Kommissionens Medlemmer. I Hensende til Valgbarhed, Fremgangsmaaden ved Valgene m. v. gælde de samme Regler som med Hensyn til Valg af Byraadets Medlemmer.

Ligningskommissionen vælger selv sin Formand af sin egen Midte. Med Hensyn til dens Beslutninger og Afstemninger forholdes efter de i § 11 indeholdte Bestemmelser.

§ 23.

(Lov 1868 § 23; Fr. 1872 § 21; Lov 1883 A. § 20, I. § 21; Lov 1894 § 21. Udkast 1877 § 21.)

Med Undtagelse af Medlemmerne af Byrådet kan ingen, som er pligtig at modtage Valg til dette, undslaa sig for at modtage Valg som Medlem af Ligningskommissionen, medmindre han i mindst 3 Aar efter hinanden har opfyldt dette Hverv. Han er da fritagen for samme i lige saa langt et Tidsrum som det, hvori han har opfyldt Hvervet.

§ 24.

(Jfr. Lov 1868 § 24. Udkast 1877 § 22.)

Blandt Byraadets Medlemmer eller andre til Byrådet valgbare Indvaanere udnævnes for 3 Aar ad Gangen en Overligningskommission, bestaaende af en af Justitsministeren valgt Formand og 2 af Lagtinget valgte Medlemmer samt henholdsvis 1 og 2 af de nævnte Myndigheder valgte Suppleanter, der i de paagældende Overligningskommissærers midlertidige Forfald træde i deres Sted. Om Forpligtelsen til at modtage Udnævnelse hertil gælder det samme, som i § 9 bestemt om Forpligtelsen til at modtage Valg som Medlem af Byrådet. Udnævnes noget Medlem af Ligningskommissionen til Overligningskommissær,

udtræder han af bemeldte Kommission. Ej heller maa nogen, som allerede er Overligningskommissær, vælges til Medlem af Ligningskommissionen.

§ 25.

(Lov 1868 § 25. Udkast 1877 § 23.)

Ved Ligningen paa Formue og Lejlighed skal i Ligningslisten anføres det Beløb, hvortil hver Skatteydere Indtægt i det forudgaaende Kalenderaar af Ligningskommissionen er anslaaet.

§ 26.

(Lov 1868 § 26; Fr. 1872 § 22; Udkast 1877 § 24; Lov 1883 A. § 19, I. § 20; Lov 1894 § 20. Lov 1872 § 23.)

Under Ligningen paa Formue og Lejlighed inddrages enhver, som har fast Ophold i Kommunen. Han ansættes der til fuldt Bidrag efter sin hele økonomiske Stilling, medmindre han tillige i Skatteaaret har fast Ophold i en eller flere andre Kommuner i Riget, hvilket Tilfælde han i hver af Kommunerne kun kan ansættes til forholdsmaessigt Bidrag, der navnlig bliver at fordele efter den Tid, han har personligt Ophold i hver af Kommunerne. Fast Ophold af kortere Varighed end 4 Maaneder kommer ikke i Betragtning.

Vedkommende Minister afgør, hvor vidt Udlændinge, der, uden at drive borgerligt Erhverv, tage Ophold i Kommunen, ere skattepligtige.

§ 27.

(Lov 1868 § 27; Fr. 1872 § 23; Lov 1883 A. § 21, I. § 22; Lov 1894 § 22; Udkast 1877 §§ 25—27. Lov 1866 §§ 18—19. Jfr. Lov 1872 § 22.)

Den aarlige Skatteligning foretages i November Maaned. Den derefter forfattede Ligningsliste, hvortil tillige skal føjes en Fortegnelse over, hvad Skatteyderne i øvrigt, hver især, have at svare i Afgifter til Kommunen, skal fremligges til Eftersyn paa et let tilgængeligt offentligt Sted efter forudgaaende offentlig Bekendtgørelse i den første Halvdel af December Maaned. Byrådet kan bestemme, at der i den sidste Halvdel af hvert Aars Juni Maaned skal foretages en Tillægsligning paa de Personer, som efter Hovedligningens Affattelse ere tilflyttede Kommunen, og som ere

skattepligtige i Henhold til § 26. Saadan Tillægsbetingelse skal fremlægges til offentligt Eftersyn, som ovenanført, i den første Halvdel af Juli Maaned.

Indsigelser imod den fremlagte Ligning paa Formue og Lejlighed — samt, indtil ændrede Bestemmelser ifølge § 21 i Slutningen træffes, tillige paa Bygninger — indgives skriftligt til Ligningskommissionen inden 14 Dage efter Udløbet af den Tid, i hvilken Ligningen har fremligget til Eftersyn. Inden andre 14 Dage har Ligningskommissionen derefter skriftligt at tilkondgive de klagende, om nogen og da hvilken Forandring der indrømmes i Ligningen. Den af Ligningskommissionen heromtagne Beslutning kan inden yderligere 14 Dage paaankes for Overligningskommissionen, der da inden en Maanedes Forløb afgør Sagen endeligt (jfr. dog § 28). Indsigelser, der indkomme efter Udløbet af ovennævnte Frister, ere uden Betydning.

Det staar enhver, som er ansat til Skat i Ligningen, frit for at klage, ikke blot over sin egen Beskatning, men ogsaa over enhver andens, som er optagen i Ligningen, saavel som over, at nogen er forbigaaet i samme. Forinden nogen Klage over en andens Beskatning eller Forbigaaelse i Ligningen afgøres af Ligningskommissionen eller Overligningskommissionen, skal der gives den, der er Genstand for Klagen, Lejlighed til at udtale sig over samme.

Ingen kan hos Overligningskommissionen erholde Nedsættelse i sit eller Forhøjelse af en andens Skattebidrag, medmindre dette findes at være sat mindst 10 pCt. henholdsvis for højt eller for lavt. Ikke heller kan Overligningskommissionen optage i Ligningen nogen i samme forbigaaet Person, hvis Skattebidrag ikke kan ansættes i det mindste til det laveste Beløb, hvortil nogen anden allerede er ansat i Ligningen.

Ingen kan ved at indanke sin Skatteansættelse for Overligningskommissionen unddrage sig Forpligtelsen til at udrede den til Betaling forfaldne Del af Skatten. Naar Ligningskommissionens Ansættelse forandres, berigtiges det Beløb, som vedkommende Skatteyder forinden Forandringen har betalt, ved Tillæg til eller Fradrag i den næste Skattetermin og, om fornødent, ved Tilbagebetaling af det erlagte eller en Del deraf.

§ 28.

(Lov 1868 § 28; Fr. 1872 § 24; Lov 1883 A. § 22, I. § 23; Lov 1894 § 23; Udkast 1877 § 28. Lov 1872 § 24.)

Opstaar der Spørgsmaal mellem Thorshavn og en anden Kommune om Fordeelingen af en Persons Skattebidrag, afgøres dette af vedkommende Minister.

Answer nogen, der er sat i Skat i Thorshavns Kommune, sig ikke skattepligtig til denne, kan han bringe dette Spørgsmaal under Domstolens Paakendelse.

§ 29.

(Lov 1868 § 29; Fr. 1872 § 25; Lov 1883 A. § 23, I. § 24; Lov 1894 § 24; Udkast 1877 § 29. Lov 1872 § 26.)

De ifølge Ligningen udskrævede kommunale Bidrag opkræves halvårsvis eller fjerdingaarsvis i den Maaned af hvert Halvaar eller hvert Fjerdingaar, som i Vedtægten bestemmes. Hvad der ikke er betalt inden Udgangen af den paafølgende Maaned, bliver efter lovlig Omgang at foranstaltet inddrevet ved Udpantning.

En afgiftspligtig, som ikke har fast Ophold i Kommunen, skal for Byraadet opgive en i Kommunen bosiddende Mand, der indbetaler hans Bidrag.

Er en afgiftspligtig fraflyttet Kommunen inden Aarets Begyndelse, bortfalder hele den ham paalignede personlige Skat. Den, der fraflytter Kommunen i Aarets Løb, er kun pligtig til at udrede Skatten indtil Udgangen af det Fjerdingaar, i hvilket han flytter. Den, der optages paa Tillægsbetingelse, er kun pligtig at udrede Skat fra 1ste Juli.

§ 30.

(Lov 1868 § 30; Fr. 1872 § 26; Lov 1883 A. § 24, I. § 25; Lov 1894 § 25. Udkast 1877 § 30. Lov 1866 § 22.)

Det paaligger Byraadet, og særlig Landfogden, at føre nøje Tilsyn med Kommunens Kassevæsen, følgelig at paase, at dens Skatter og andre Indtægter rettelig og betimelig opkræves og i fornødent Fald inddrives samt, indtil Beløbet udkræves til Bestridelse af Kommunens Udgifter, forvares og efter Omstændighederne frugtbargøres paa behørig Maade.

Byraadet er ansvarligt for de Kapitaler, Aktiver og andre Ejendomme, der tilhøre Kommunen.

§ 31.

(Lov 1868 § 31; Fr. 1872 § 27; Lov 1883 A. § 26, I. § 27; Lov 1894 § 27. Udkast 1877 § 31. Lov 1872 § 33.)

For offentlige Licitationer, som Kommunen lader afholde over Udførelsen af Vejarbejder, Reparationer af Skoler og Fattighuse, Anskaffelse af Naturalydelse til Kommunens Brug og deslige, betales ikke Gebyr eller Afgifter.

§ 32.

(Lov 1868 § 32; Fr. 1872 § 28; Lov 1883 A. § 27, L. § 28; Lov 1891 § 28. Udkast 1877 § 32. Lov 1872 § 31.)

Byraadet er pligtigt at tilvejebringe og meddele Regeringen de Oplysninger, der af samme maatte forlanges om Folketal, Kvæghold og andre Forhold i Kommunen.

§ 33.

(Lov 1868 § 33; Fr. 1872 § 29; Lov 1883 A. § 29, L. § 30; Lov 1894 § 30; Udkast 1877 § 33. Lov 1866 § 25. Jfr. Lov 1872 § 29.)

Kommunens aarlige Regnskab, der affattes i størst mulig Overensstemmelse med det for Overslaget foreskrevne Skema og aflægges inden Udgangen af April Maaned i det paafølgende Regnskabsaar, bliver at henlægge til Eftersyn for Kommunens Indvaanere i 14 Dage paa et dertil bekvemt offentligt Sted. Regnskabet bør derefter med de til samme hørende Bilag nøje gennemgaaes af 2 Revisorer. Disse vælges paa 6 Aar af samtlige valgberettigede Beboere i Kommunen paa den for Valg af Medlemmer af Byraadet foreskrevne Maade. Byraadet er forpligtet til at meddele Revisorerne de Oplysninger, som maatte udfordres til Bedømmelse af Regnskabets Indtægts- og Udgiftsposter. Efter at Revisorerne Bemærkninger have været meddelte Regnskabsføreren til Besvarelse og videre regnskabsmæssig Omgang, paakende Byraadets valgte Medlemmer i et Møde under en dertil særlig valgt Formands Ledelse de fremkomne Udsættelser og meddele Kvittering til vedkommende; dog kan ingen deltage i Paakendelsen af en Regnskabsudsættelse, som vedkommer den Forvaltning, i hvilken han som Medlem af et staaende Udvalg eller ifølge et særligt ham overdraget kommunalt Hverv har haft Andel. Erkender Regnskabsføreren eller nogen anden vedkommende ikke Rigtigheden af den afgivne Kendelse, for saa vidt denne gaar ud paa Pengeansvar for ham, kan

han forlange Spørgsmaalet herom afgjort af Domstolene.

Samtlige Kommunen vedkommende Regnskaber eller dog et tilstrækkeligt Uddrag af samme blive, efter at de ere paakendte, at offentliggøre ved Trykken.

§ 34.

(Lov 1868 § 34; Fr. 1872 § 30; Lov 1883 A. § 30, L. § 31; Lov 1891 § 31. Udkast 1877 § 34. Jfr. Lov 1872 § 34.)

Inden hvert Aars 30te September indsendes til Justitsministeren Regnskabet for det foregaaende Regnskabsaar med Revisionsbemærkninger og derpaa afgivne Kendelser. Kommer Ministeren ved Regnskabets Gennemsyn eller paa anden Maade til Kundskab om, at Byraadet har foretaget ulovhjemlede Udgifter eller nægtet at afholde Udgifter, som lovligt paahvile Kommunen, eller i anden Maade overskredet sin Myndighed, træffer Ministeren i den Anledning de nødvendige Foranstaltninger og kan, i fornødent Fald ved Domstolene, gøre personligt Ansvar gældende mod dem af Byraadets Medlemmer, der have deltaget i de paagældende Beslutninger.

§ 35.

(Lov 1868 § 35; Fr. 1872 § 31. Udkast 1877 § 35.)

Forslag til den i §§ 3, 4, 13 og 22 ommeldte Vedtægt for Kommunen vedtages af den nuværende Kommunalbestyrelse og indsendes til Justitsministerens Billigelse inden 1ste September 1901.

Foruden det i bemeldte Paragrafer foreskrevne optages i Vedtægten dels Bestemmelse om de kommunale Embeds- og Bestillingsmænds Antal, Ansættelse, Afskedigelse, Lønningsvilkaar og Forretninger, dels nærmere Regler om Affattelsen af det aarlige Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter, om Ordningen af Kommunens Kasse- og Regnskabsvæsen, om Revisionsarbejdets Udførelse og om Udsættelsernes Paakendelse.

Fremdeles kan i Vedtægten gives nærmere Regler for Udførelsen af Skatteligningen samt overhovedet om ethvert Forhold i den kommunale Styrelse, som det maatte findes ønskeligt nærmere at ordne paa Grundlag af de i denne Lov indeholdte Bestemmelser.

Vedtagten, saaledes som den endeligt er billiget af Justitsministeren, trykkes og offentliggøres. Den kan senere forandres eller forøges efter Forslag af Byraadet, som billiges af Justitsministeren.

§ 36.

(Fr. 1872 § 32; Lov 1883 A. § 31, I. § 32; Udkast 1877 § 36; Lov, hvorved Esbjerg Kommune oprettes til Købstad, af 19de Marts 1898 §§ 7 og følg.)

Denne Lov bliver at iværksætte saaledes, at den kan træde i fuld Kraft den 1ste Januar 1902, fra hvilken Dag Lov af 16de Februar 1866 om Byen Thorshavns økonomiske Bestyrelse saavel som alle Bestemmelser, der ere i Strid med nærværende Lov, ophæves.

Ved Lovens Iværksættelse iagttages i øvrigt følgende Regler:

Til Nytaar 1902 fratræde samtlige Medlemmer af Borgerrepræsentationen; det af dennes Medlemmer, hvis Funktions-tid udløber Olaidag 1901, vedbliver at fungere indtil Aarets Udgang. Inden den 1ste December 1901 foretages efter de i nærværende Lov indeholdte Bestemmelser Valg af Medlemmer til Byraadet, gældende for Tiden indtil Udgangen af Aaret 1907, dog saaledes at den større Del af Raadets Medlemmer kun vælges for Tiden indtil Udgangen af Aaret 1904. Samtidig med sidstnævnte Valg vælges et Medlem af det § 13 omhandlede Raad samt 2 Revisorer (§ 33), af hvilke den ene, efter Overenskomst eller i Mangel deraf efter Lodtrækning, fratræder efter 3 Aars Forløb.

Valg til Ligningskommissionen foretages i August Maaned 1901, gældende

for et Tidsrum af 3 Aar, dog saaledes at den større Del af Kommissionens Medlemmer vælges for et Tidsrum af 4 Aar.

De omhandlede Valg forberedes og ledes af den i Lov af 16de Februar 1866 § 7 nævnte Valgbestyrelse. Klager i Anledning af Valgene afgøres paa den i anførte Lovs § 8 foreskrevne Maade.

Antallet af Ligningskommissionens Medlemmer samt, om fornødent, af Byraadets valgte Medlemmer fastsættes forløbig af Justitsministeren efter Indstilling af Kommunalbestyrelsen.

Regnskabsaarets Forandring (§ 19) indtræder den 1ste Januar 1902, saaledes at der derefter aflægges Regnskab for Tiden fra 1ste Oktober 1900 til 31te December 1901. Med dette Regnskabs Fremlæggelse, Revision og Decision m. v. forholdes efter §§ 33—34.

Inden den 1ste Oktober 1901 affatter Kommunalbestyrelsen et Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter for Aaret 1902. Med Behandlingen af Overslaget forholdes i øvrigt efter de hidtil gældende Regler.

Skatteligningen for det nævnte Aar foretages af Ligningskommissionen i November Maaned 1901. Med Ligningslistens Affattelse og Fremlæggelse, Indsigelsers Fremsættelse og Afgørelse forholdes efter §§ 27—28.

Den nuværende Skolekommission og Bygningskommission afgaa, saa snart Byraadet har valgt Medlemmer af de tilsvarende nye Kommissioner, hvilket skal ske i et af Raadets første Møder. I et af sine første Møder vælger Byraadet ligeledes et Medlem af Raadet for den kommunale Understøttelseskasse; indtil da varetages de denne vedkommende Forretninger af det hidtilværende Fattigforstanderskab.

Bemærkninger

til foranstaaende Udkast.

Loven af 16de Februar 1866 om Byen Thorshavns økonomiske Bestyrelse var udarbejdet paa Grundlag af den før Grundloven gældende Kommunalforfatning for Købstæderne, der indeholdes i Fr. 24de Oktober 1837, idet som nærmeste Forbillede var benyttet Anordning af 29de August

1862 om Bestyrelsen af Akureyris kommunale Anliggender. Ved Lovens Udarbejdelse vare derhos de efter Grundlovens Udstedelse indførte Ændringer i Købstædernes Bestyrelse, jfr. Lovene af 31te Marts 1860 og 29de Januar 1862, ikke medoptagne. Medens Loven — som det

første Skridt til at give Kommunens Borgere afgørende Myndighed med Hensyn til dens Anliggender — formentlig maa anses for at have været velgrundet efter sin Tids Forhold, turde der imidlertid nu, efter at Loven har virket i henved 34 Aar, og efter at baade Købstæder, Sogne- og Amtskommuner saavel i det øvrige Kongerige som paa Island samt Landkommunerne paa Færøerne have faaet en Organisation, hvorved der i væsentlig større Omfang er tillagt valgte Raad Beslutningsmyndighed i kommunale Forhold, være Grund til at søge Loven af 1866 ændret i lignende Retning. Herpaa er der ogsaa i tidligere Tid gjort Forsøg, idet Borgerrepræsentationen i 1877 vedtog et Lovudkast, væsentlig i Lighed med Loven af 26de Maj 1868 om Købstadkommunernes Styrelse, ligesom der i 1884 af en Del Indbyggere indsendtes et Andragende til Lagtinget om Ændring af den gældende Bestyrelsesform (jfr. Lagtingsberetning for 1884 Side 91—92); men intet af disse Forsøg førte til noget Resultat.

Som en af de mest fremtrædende Ulemper ved den nugældende Ordning kan nævnes, at Kommunalbestyrelsens Forhandlinger ikke ere tilgængelige for Offentligheden. I denne Henseende indtager Thorshavns Kommune indenfor samtlige Byer i Riget en exceptionel Stilling (jfr. allerede Lov 23de Januar 1862). Det er vel saa, at Borgerrepræsentationen ifølge Kommunalloven er berettiget til at bestemme, at dens Møder regelmæssig skulle være offentlige; men denne Ret er, saa vidt vides, ingensinde bleven benyttet, og i alt Fald paabyder Loven af 1866 ikke offentlige Møder af den samlede Kommunalbestyrelse. Det behøver formentlig ikke nærmere Motivering, at en saadan Ordning er højst uheldig og stridende imod Grundsætningerne for Afgørelsen af kommunale Anliggender, ligesom den i væsentlig Grad maa bidrage til at svække Borgernes Interesse for disse. En Ændring paa dette Punkt synes under alle Omstændigheder paastrængende nødvendig.

Den gældende Ordning tillægger endvidere Statsmyndighederne en Tilsyns- og Beslutningsret i Kommunens Anliggender, som synes at gaa videre end principielt rigtigt (jfr. bl. a. Lov 1866 §§ 12 og 17 og i Modsætning dertil allerede Lov 23de Januar 1862). Den hjemler fremdeles en spredt Administration (Landfoged, Borgerrepræsentation, Skolekommission, Fattigforstanderskab), hvorved Overblikket over Kommunens økonomiske Anliggender svæk-

kes og Ansvar for Bestyrelsen fordeles mere end heldigt, medens Ordningen paa andre Punkter samler Hverv, som efter rigtige Grundsætninger burde være adskilte (Skatteligningens Henlæggelse til Borgerrepræsentationen i Stedet for til en særlig Kommission). I Modsætning til, hvad der er gældende iigestillede Kommuner i det øvrige Kongerige, lader Loven af 1866 endelig Ordningen af mange kommunale Anliggender bero paa Beslutninger, som træffes for det enkelte Tilfælde, i Stedet for paa faste, vedvarende Regler.

Ikke desto mindre er det nu vistnok er saa, at adskillige af de Ulemper, som ere forbundne med den nugældende kommunale Ordning, ikke have haft positivt uheldige Virkninger for Kommunens Bestyrelse, er det dog formentlig usægteligt, at Reformer paa forskellige Punkter ere særdeles ønskelige. Der kan i denne Henseende gaas to Veje. Man kan indskrænke sig til, idet det væsentlige af den bestaaende Ordning bibeholdes, at foretage Ændringer paa enkelte Punkter. Som et Eksempel paa en saadan Fremgangsmaade kan henvises til Regulativerne af 29de Marts 1867 og 18de Oktober 1878 for Handelspladsen Marstal. Der kan sikkert paa denne Maade ogsaa for Thorshavns Kommune skabes en Kommunalordning, som i betydelig Grad har Fortrin for den nugældende. Efter Amtets Formening er der imidlertid, naar Spørgsmaalet om en Reform af Kommunalbestyrelsen skal tages op til Drøftelse, Grund til at gaa videre end til en Overførelse af de hidtil om de saakaldte Handelspladser i det øvrige Kongerige gældende Regler. De i disse Kommuner gjorte Erfaringer have formentlig ført til en ret almindelig Erkendelse af, at den for dem givne Ordning ikke længere er tilsvarende, jfr. ogsaa at ved Lov af 7de April 1899 de 3 af dem (Løgstor, Nørresundby og Silkeborg) fra 1ste Januar 1900 ere oprettede til Købstæder. Medens der nu ikke kan være Spørgsmaal om Thorshavns Oprettelse til Købstad, da det Indbegreb af Regler, som i det øvrige Kongerige gælde for Købstæderne med Hensyn til Næringsvæsen, Beskatning, Bygnings- og Brandvæsen m. v., dels ikke kunne indpasses i den særlige færøske Lovgivning, dels ikke — i alt Fald ikke umiddelbart — egne sig til Anvendelse paa de særegne stedlige Forhold, er der formentlig ingen afgørende Hindring for at lade Byen overgaa til i kommunal Henseende at styres efter samme Grundsætninger, som i det øvrige Kongerige ere bragte til Anvendelse paa Købstæderne. Efter den Forøgelse, som Byens

Folkemængde siden 1866 har haft (1870: 918 Indvaanere, 1880: 981, 1890: 1308, 1899: c. 1550), staar den i Klasse med adskillige mindre Købstæder, og der kan næppe være Tvivl om, at Byen vil kunne yde de fornødne personlige Kræfter til en forsvarlig Bestyrelse af de kommunale Anliggender. Overførelsen af de for Købstæderne — fremfor de for Handelspladserne — gældende Regler vil navnlig frembyde den efter Amtets Formening overvejende Fordel, at den kommunale Administration (og som Følge deraf Ansaret derfor saavel overfor de tilsynsførende Statsmyndigheder som overfor Vælgerne) derved vil blive samlet paa ét Punkt, nemlig i Byraadet, hvad der tillige vil betinge en simplere Forretningsgang. I denne Henseende turde det ogsaa være et Moment af nogen Betydning, at Kommunen i alt væsentligt er stillet selvstændig med Hensyn til sine Udgifter og henvist til at dække dem ved egne Indtægtskilder, særlig ved Skattepaaligning, hvad navnlig ogsaa gælder de hidtil under særlig Forvaltning henlagte Grene af Kommunalbestyrelsen, nemlig Skolevæsenet og Fattigvæsenet, og saaledes har en fra andre Kommuner og Institutioner afsondret Økonomi. Undtagelse herfra danner (idet Forholdet til Færøernes Skolefond er lovbestemt, jfr. Lov 16de Februar 1866 § 1, 2det Stykke, sidste Punktum) Fællesskabet med Amtskommunen i Henseende til Amtsrepartitionsfonden og Amtsfattiggassen samt Skydskassen, der henhøre under Lagtingets Bestyrelse. Dette Fællesskab, om hvis Ophævelse der i alt Fald for Tiden ikke kan være Spørgsmaal, medfører garske vist, at Kommunen ikke vil kunne faa en saa selvstændig og særskilt Økonomi som Købstæderne i det øvrige Kongerige; men da Fællesskabet dog kun er af forholdsvis mindre økonomisk Betydning for Kommunen, vil det næppe være at tage i væsentlig Betragtning ved Overvejelsen af, hvilken Styrelsesform der rettelig bør gives Kommunen. Et vist Fællesskab imellem Amtskommune og Købstad er heller ikke i det øvrige Kongerige aldeles ukendt (Bornholm; i alle Amter Vejevæsenet).

Idet man i Henhold til det anførte mener at burde foreslaa Kommunen organiseret som en Købstadkommune, har man, da de særegne stedlige Forhold nødvendiggøre nogle Modifikationer i den andensteds gældende Ordning, anset det for rettest at sammenarbejde de Bestemmelser i Loven af 26de Maj 1868, som uforandrede kunne komme til Anvendelse, med dem, der kræve nogen Ændring, saaledes at Lovudkastet

fremtræder som en samlet Helhed, hvad formentlig anbefaler sig af praktiske Hensyn. Som Grundlag ved Lovudkastets Udbejdelse er tillige benyttet Forordning af 4de Maj 1872 (jfr. Lov af 2den Oktober 1895), tvende Love af 8de Oktober 1883 og Lov af 8de Maj 1894 om Bestyrelsen af de islandske Købstæder Reykjaviks, Akureyris, Isafjords og Seydisfjords kommunale Anliggender, hvorhos der paa enkelte Punkter er optaget Bestemmelser fra Loven af 16de Februar 1866 og fra Borgerrepræsentationens ovennævnte Lovudkast af 1877. Medens der i øvrigt henvises til de ved de enkelte Paragrafer gjorte Henvisninger til parallelle Lovbestemmelser og til den nedenfor givne Motivering af de enkelte Paragrafer, skal man her endnu fremsætte nogle Bemærkninger om Punkter af mere almindelig Betydning.

Som det første og væsentligste Punkt skal fremhæves Ordningen af Valgretten til Byraadet og Ligningskommissionen. Udkastet har her fulgt Loven af 1868, hvorefter der tillægges en Afdeling af Vælgerne (de saakaldte højstbeskattede) fortrinlig Valgret. En lignende Valgretsordning er gældende i Amts- og Sognekommunerne i det øvrige Kongerige samt i Reykjavik, hvorimod den ikke kendes i de mindre islandske Købstæder og, som bekendt, heller ikke hidtil har været gældende i de færøske Kommuner (Loven af 15de April 1854, 16de Februar 1866 og 28de Februar 1872). Da Udkastet saaledes indfører en paa Færøerne hidtil ukendt Ordning, kan det Spørgsmaal rejses, om der er tilstrækkelig Grund dertil, eller om ikke den hidtil i Kommunen gældende Regel (Lov 1866 §§ 3 og 5) maatte kunne bibeholdes. Til Slutte for den sidstnævnte Mening kan sikkert anføres, at den nugældende Ordning ikke vides at have givet Anledning til Klage, og at de sociale Forhold i Kommunen ikke frembyde saa store Forskelligheder imellem Borgerne, som der kendes andensteds. Tillige kan henvises til, at den ifølge Loven af 1866 § 6 gældende Regel, hvorefter der aarlig kun afgaar 1 Medlem af Borgerrepræsentationen, yder Betryggelse imod pludselige Forandringer i Styrelsen. Paa den anden Side maa det imidlertid ikke overses, at Valgrettens Betydning efter Udkastet vil blive en ganske anden og væsentligere, end den nu er, idet der tillægges de af Borgerne valgte Repræsentanter en besluttende Myndighed, medens de hidtil i det væsentlige, i alt Fald formelt, kun have haft medbestemmende Myndighed (Lov 1866 § 12). Denne Omstændighed

medfører Nødvendigheden af at søge visse Garantier imod, at et muligvis kun lidet overvejende Flertal af Vælgerne faar Adgang til at besætte alle Pladser og saaledes afskære Mindretallet fra at blive repræsenteret. Den i den nugældende Lov fastsatte Afgang af Medlem aarlig yder i saa lienseende ikke nogen virkelig Garanti, idet den vel hindrer pludselige Ændringer i Repræsentationens Sammensætning, men ikke i Længden frembyder nogen Betryggelse; tilmed er Regelen i en anden Hensende uheldig derved, at den kan føre til en større Konservatisme i Styrelsen end i og for sig hensigtsmæssigt. Den i Loven af 1868 fastsatte Ordning kan vistnok ogsaa gøres til Genstand for Kritik; det maa sikkert erkendes, at den noget vel ensidig lægger Vægten paa det (i kommunale Spørgsmaal ganske vist altid væsenlige) økonomiske Forhold. Men selv om den ikke kan erkendes for aldeles fyldestgørende, saa maa det dog fastholdes, at det ikke kan være Op-gaven, i en Lov for en enkelt Kommune at søge gennemført betydelige Afvigelser fra, hvad Kongerigets almindelige kommunale Lovgivning foreskriver; og da saaledes en Overførelse af den i Købstæderne gældende kommunale Styrelse maa antages at forudsætte Overførelsen ogsaa af den der gældende Valgretsordning, har Udkastet fulgt denne. I øvrigt skal bemærkes, at Grænsen for de »højstbeskattede« Vælgere i Thorshavns Kommune formentlig for Tiden vil falde omtrent ved en Skatteindtægt af 1200 Kr.

Som en anden væsenligere Ændring i den hidtil bestaaende Ordning skal nævnes Tidspunktet for Valgene til Byraadet. Efter Loven af 1866 § 7 foregaa Valgene til Borgerrepræsentationen »en af de første Søndage efter Olsdag«. Dette er en meget uhensigtsmæssig Regel, idet en ikke ringe Del af Vælgerne paa den Tid af Aaret er fraværende paa fiskeri eller paa Rejse. Det synes ubetinget at maatte foretrækkes at følge den i Loven af 1868 foreskrevne Ordning, hvorefter Valgene foregaa en af de nærmeste Dage efter Nytaar, idet paa denne Tid det langt overvejende Antal af Vælgerne kan antages at være hjemme.

Valgene til Ligningskommissionen har Udkastet foreslaaet afholdte i August Maaned. Motivet hertil har væsenlig været det: ikke uden tvingende Grunde at foretage Afvigelser fra Loven af 1868. Det erkendes imidlertid, at der imod den anførte Valgtid kan rejses lignende

Indvendinger som de nys anførte, og man skal ganske henstille, om det mulig maatte foretrækkes ogsaa at henlægge disse Valg til Tiden efter Nytaar.

Endelig skal man nævne Reglerne om Regnskabsaaret. Udkastet foreslaar dette ændret — i Lighed med Loven af 1868 — til Kalenderaaret. Derved vil Thorshavns Kommunes Regnskabsaar komme i Overensstemmelse med det i de øvrige kongerigske Kommuner (med Undtagelse af Amtskommunerne og Frederiksberg [1ste April — 31ste Marts]) gældende Regnskabsaar, men i Modstrid med det hidtil i Thorshavns Kommune og i de færreste Landkommuner gældende [1ste Oktober — 30te September]. Grunden til den foreslaaede Forandring er dels, at man har ønsket at følge Loven af 1868 saa vidt som muligt, dels, og navnlig, at Regnskabsaarets Begyndelse ikke formentlig at kunne sættes tidligere end den 1ste Januar, naar der skal ydes en passende Tid for Byraadet til at fastsætte Overslaget og for Ligningskommissionen til at foretage Ligningen, samt endvidere tilstrækkelig Tid til dennes Fremlæggelse. Kommunens Overslag vil nemlig ikke med Nøjagtighed kunne fastslaaes, forinden Lagtinget har taget Bestemmelse om dens Bidrag til Amtsrepartitionsfonden og Skydskassen og om Amtsfattiggassens Tilskud til Kommunen, hvilket i Reglen først vil blive bekendt i Midten af September Maaned. Naar derefter Overslaget skal behandles med den grundige og nøje Overvejelse, som dets Karakter af bindende Regel for Kommunens Økonomi i næste Regnskabsaar kræver, og naar Ligningen skal (som det formentlig efter rigtige Grundsætninger bør ske, jfr. derimod Lov 1866 § 18) være foretaget og fremlagt inden Regnskabsaarets (Skatteaarets) Begyndelse, kan denne ikke sættes tidligere end Nytaar.

Den Forskel, der herved vil opstaa imellem Kommunens Regnskabsaar og Fattigforsørgelsesaaret (Lov 10de April 1895 §§ 4—5) samt Skydsafgiftsaaret (Lov 17de Marts 1865 § 3, jfr. Lov 14de Januar 1881), antages ikke at medføre nogen Vanskelighed af praktisk Betydning (jfr. ogsaa at allerede nu Amtsrepartitionsfonds-Afgiftsaaret er forskelligt fra Kommunens Regnskabsaar). Der antages ikke at være nogen Nødvendighed for at ændre der: ved Lov 10de April 1895 § 4 fastsatte Periode for Thorshavns Kommunes Vedkommende.

Med Hensyn til Udkastets enkelte Paragraffer bemærkes følgende:

ad § 1.

Det er ikke anset fornødent at gentage den i Lov af 1866 § 1 indeholdte udtrykkelige Bestemmelse af Kommunens Grænser, idet disse formentlig maa anses optagne i det ogsaa i nævnte Lovbestemmelse brugte Udtryk »Byen Thorshavn«. Heller ikke er der fundet Grund til ved denne Lejlighed at foreslaa truffet Bestemmelse om, under hvilke Betingelser og paa hvilken Maade eventuelt Dele af andre Kommuner maatte kunne optages i Thorshavns Kommune. Man skal kun henlede Opmærksomheden paa, at det mulig er tvivlsomt, hvor vidt der haves Hjemmel til ad administrativ Vej at bestemme saadan Optagelse, eller hertil udkræves ny Lov. Spørgsmaalet vil navnlig kunne faa Betydning dels med Hensyn til Dele af Thorshavns udenbys Sogn, om hvis Indlemmelse, helt eller delvis, i Thorshavns Kommune der foreligger Andragende, dels (i Tilfælde af Bygden Arges Indlemmelse) med Hensyn til Nyopdyrkninger ved denne Bygd. Da det omhandlede Indlemmelses-spørgsmaal næppe har umiddelbar Interesse, har man ikke anset det nødvendigt, at der allerede nu træffes Bestemmelser desangaaende.

I øvrigt er Paragraffen væsentlig enslydende med Loven af 1868 § 2; kun er i Lighed med de for de islandske Købstæder gældende Regler — Posten som Formand i Byrådet foreslaaet knyttet til Landfoged-Embedet som saadant, medens Loven af 1868 foreskriver særskilt kongelig Beskikkelse af en Borgmester. Denne Afvigelse er til Dels begrundet i, at Borgmester-Stillingen i det øvrige Kongerige formentlig historisk er nøje knyttet til Købstads-Begrebet, der ifølge det ovenanførte ikke i egentlig Forstand vil kunne finde Anvendelse paa Thorshavn; og i øvrigt synes den foreslaaede Regel at stemme ret vel med de særegne stedlige Forhold.

ad § 2.

Enslydende med Lov 1868 § 1, kun med Udeladelse af dennes Bestemmelser om borgerlige Raadmænd, der ikke skønnes at finde Anvendelse paa Kommunen.

ad § 3.

Enslydende med Lov 1868 § 5 med den Afvigelse, at dennes 2det Punktum angaaende Forvaltningen af Havnevesenet

er foreslaaet flyttet til § 15, hvor det formentlig mere naturligt hører hjemme, og at der i 1ste Linie efter »Vedtagten« er foreslaaet tilføjet for Tydeligheds Skyld: »(§ 35)«.

ad §§ 4—5.

Disse §§ ere væsentlig enslydende med respektive 1ste og 2det—3dje Stykke i Lov 1868 § 6. Kun er i § 4 Maksimum af Byrådets Medlemsantal foreslaaet sat til 11, hvilket Tal formentlig i en overskuelig Fremtid maa anses tilstrækkeligt. Udtrykket »Købstadskommunen« er ombyttet med »Kommunen«.

ad § 6.

Overgangsbestemmelserne i Lov 1868 § 7, 1ste Stykke, 3dje Punktum, og 3dje Stykke, ere udeladte, idet Overgangsbestemmelser i det hele ere henviste til § 36. I øvrigt er Paragraffen enslydende med Lov 1868 § 7.

ad § 7.

Enslydende med Lov 1868 § 8, 1ste og 2det Stykke. For at Paragraf-tallene i det følgende skulle stemme med Loven af 1868, er dennes § 8 delt i to, §§ 7 og 8.

ad § 8.

I Lov 1868 § 8, 3dje og 4de Stykke er dels foretaget en Redaktionsændring (»Kommunen« i Stedet for »Købstaden«), dels er der foreslaaet den Afvigelse fra den der foreskrevne Valgmaade, at der gives Adgang til at stemme mundtlig eller skriftlig efter vedkommende Vælgers eget Behag. Grunden hertil er, at et Paabud om skriftlig Afstemning (som i Loven af 1868) mulig vilde kunne medføre enkelte praktiske Vanskeligheder, medens paa den anden Side Tilladelse til at stemme skriftlig synes at burde indrømmes de Vælgere, der maatte foretrække det, jfr. ogsaa de citerede islandske Love.

ad § 9.

Paragraffen er enslydende med Lov 1868 § 9 med en Redaktionsændring (»Justitsministeren« i Stedet for »Indenrigsministeren« i Slutningen af 3te Punktum).

ad § 10.

Til Lov 1868 § 10 (med en Redaktionsændring: »Justitsministeren« i Stedet for »Indenrigsministeren« i 4de Punktum) er foreslaaet føjet et nyt (3dje) Punktum, der har sit Forbillede i de citerede islandske Bestemmelser og i Loven af 1866 § 5, sidste Punktum.

ad § 11.

Fra Lov 1868 § 11 er kun gjort et Par redaktionelle Afvigelser i 1ste og 2det Punktum, hvorhos 3dje Stykke, som ikke stemmende med Kommunens Forhold, er udeladt. I Paragraffens Slutning er det, i Lighed med de anførte islandske Bestemmelser, foreslaaet, at Byraadets Forretningsorden stadfæstes af Justitsministeren; dette Forslag skal i øvrigt ganske henstilles.

ad § 12.

Enslydende med Lov 1868 § 12 med 2 Redaktionsændringer (»Landfogden« i Stedet for »Borgmesteren«, »Justitsministeren« i Stedet for »Indenrigsministeren«).

ad § 13.

Medens det følger af Købstadsorganisationen, at det nuværende Fattigforstanderskabs almindelige Forretninger overgaa til Byraadet, synes det naturligt (jfr. ogsaa Lov af 8de Marts 1856 om Tilvejebringelse af Midler til fri Fattigunderstøttelse m. v.), at Bestyrelsen af den kommunale Understøttelseskasse holdes udenfor Byraadets Omraade. Da de denne Kasse vedkommende Forretninger imidlertid ikke ere saa omfattende, at der til deres Bestridelse udkræves et Kollegium paa 5 Medlemmer, er Fattigforstanderskabet foreslaaet helt ophevet og Bestyrelsen af den paagældende Kasse henlagt til et særlig Raad paa 3 Medlemmer (jfr. den anførte Lov af 1856). Det er anset naturligt og tillige stemmende med Oprindelsen til en Del af Kassens Indtægter (jfr. ogsaa Fattiglov 10de April 1895 § 14), at der gives Sognepræsten Sæde i dette Raad; af dets 2 andre Pladser foreslaas den ene besat med en af og blandt Byraadets Medlemmer valgt Mand, den anden ved Valg af Borgerne paa nærmere angiven Maade. Der vil saaledes formentlig blive givet alle berettigede Interesser Adgang til Repræsentation i Raadet.

Med Hensyn til Paragraffens øvrige Forskrifter skal kun bemærkes, at den i Lov 1868 § 13, 2det Stykke, indeholdte Bestemmelse om Fattigforstandere er udeladt som overflødig, jfr. Fattiglovens § 4, 2det-5te Punktum.

ad § 14.

Paragraffen er i alt væsenligt overensstemmende med Lov 1868 § 14. Kun er det, da Loven af 1866 i nærværende Ud-kasts § 36 foreslaas ophævet i dens Helhed, anset rettest i denne Paragraf at optage den nævnte Lovs § 1, 1ste Stykke, sidste Punktum om Tilskudet fra Skolefonden til

Byens Skolevæsen. Overgangsbestemmel-sen i Lov 1868 § 14, 3dje Stykke, foreslaas flyttet til § 36.

ad §§ 15—16.

Paragrafferne ere udarbejdede paa Grundlag af Lov 1868 § 16, jfr. § 5, 2det Punktum, idet § 16 derhos er delt i 2 §§ for at bringe de følgende Paragrafter til at stemme med Loven af 1868.

Medens Bestemmelserne i Lov 1868 § 16 ikke skønnes at egne sig til for Tiden at finde umiddelbar Anvendelse i Thors-havn, idet der navnlig ikke for Øjeblikket her kendes en saadan Adskillelse imellem Havnens Kasse og Kommunens almindelige Kasse, som Loven af 1868 forudsætter, synes der at være Grund til at aabne Ad-gang til en saadan Sondring. Det kan ikke nægtes, at der er Trang til Forbedring af Besejlingsforholdene ved Thorshavn; men denne Trang vil ikke vel kunne af-hjælpes i nogen væsenligere Grad, saa længe Havnens Økonomi, der har til Dels andre Formaal end de almindelige kommu-nale Formaal, er forenet med Kommunens Økonomi. Forudsættningen for Anvendelsen af betydeligere Udgifter paa Forbedring af Forholdene vil være, at Midler dertil tilvejebringes ad anden Vej end ved Skatte-paaligning, og da navnlig igennem Betaling for Benyttelsen af Havnen og Fortøjnings-redskaber eller lignende. Fastsættelsen af Takster for saadan Benyttelse vil udkræve ministeriel Approbation, og heraf — saavel som af Havnevæsenets Interesse for en større Kreds end den enkelte Kommune — følger som en naturlig Konsekvens, at ved-kommende Ministerium maa kunne fordrø at have Indseende med, hvorledes Havne-væsenet i det hele bestyres.

I Henhold til det anførte gaa Para-graffernes Bestemmelser ud paa at aabne Adgang til en Udsondring af Havnens Kasse- og Regnskabsvæsen fra Kommunens og til Udøvelsen af et særligt ministerielt Tilsyn med Havnevæsenets Bestyrelse (§ 15) samt til Fastsættelse af fornødne Regle-menter og Takster (§ 16). — De foreslaaede Bestemmelser ere — naar undtages deres fakultative Karakter — i øvrigt holdte saa nær op til Lov 1868 § 16 som muligt.

I Slutningen af § 16 er, omend formentlig til Overflødighed, for en Sikkerheds Skyld foreslaaet optaget Bemyndigelse for Justitsministeren til Stadfæstelse af regle-mentariske Bestemmelser for Benyttelsen af Havnen og Reden i Overensstemmelse med Loven af 30te Januar 1875.

ad § 17.

Bestemmelserne om Bygningskommissionens Sammensætning stemme overens med det i Købstæderne sædvanlige, jfr. Fr. 6te April 1832 § 13 og Lov 1868 § 17, 2det Punktum, og synes at burde foretrækkes for de nugældende (Lov 28de Januar 1856 § 1, Lov 1866 § 14), der dels tillægge Amtmanden en Beskikkelsesret, der ikke længer skønnes begrundet, dels ingen Regel indeholde om Medlemmernes Funktionstid.

Bestemmelsen om Ændring af Lov 7de April 1899 tiltrænger formentlig ikke nærmere Begrundelse.

Det er ikke fundet nødvendigt at optage Bestemmelse om, at Byrådet vælger Medlemmer af Sundhedskommissionen, idet det formentlig er en Selvfølge, at den »Kommunalbestyrelsen« ved Bekendtgørelse 23de Maj 1882 i saa Henseende tillagte Myndighed overgaar til Byrådet.

ad § 18.

I Paragraffen er optaget de Bestemmelser i Lov 1868 § 18, som efter de stedlige Forhold kunne finde Anvendelse.

ad § 19.

Fra Lov 1868 § 19 er foretaget et Par Afvigelsesredaktioner i Natur. Paragraffens sidste Punktum er, som en for Thorshavns Kommune ny Bestemmelse, sat i Spidsen som 1ste Stykke; i Begyndelsen af 3dje Stykke (Lov 1868, 2det Stykke) er en rent sproglig Ændring foretaget; og endelig er Ordet »Indenrigsminister« ombyttet med »Justitsminister«.

Fra de citerede islandske Bestemmelser er foreslaaet optaget i Slutningen af 2det Stykke en Minimumsfrist for Overslagets Fremlæggelse af 1 1/2 Dage, en Bestemmelse, som skønnes hensigtsmæssig og ogsaa stemmer med Lov om de færøske Landkommuners Styrelse af 28de Februar 1872 § 25, jfr. § 22, 2det Punktum.

ad § 20.

Foruden et Par redaktionelle Afvigelser fra Lov 1868 § 20 (»Justitsministeren« i Stedet for »Indenrigsministeren«) afviger Paragraffen derfra ved, at der er foreslaaet givet Byrådet Myndighed til, uden Ministerens Samtykke, at erhverve faste Ejendomme, for saa vidt Købesummerne for saadanne i Regnskabsaaret tilsammen ikke overstige 100 Kr. Denne Ændring er motiveret ved, at der ikke sjælden vil kunne være Anledning til smaa Grundeerhvervelser af Hensyn til Gaderegulering eller lignende, og der skønnes ikke at være

Grund til i saadanne ubetydelige Tilfælde at paalægge Byrådet at indhente Ministerens Samtykke. En anden Afvigelse bestaar i, at der — i Lighed med Loven af 1866 § 21, sidste Punktum — i paatrængende Tilfælde af de i 1ste og 2det Punktum omhandlede Arter gives Amtmanden Bemyndigelse til at træffe Afgørelse paa Ministerens Vegne. Endelig er det 2det Stykke i Lov 1868 § 20 noget omredigeret af Hensyn til de særegne stedlige Forhold, paa hvilke Lovens Bestemmelser ikke uforandrede vilde kunne passe.

ad § 21.

Paragraffens Bestemmelser ere uforandrede optagne fra Loven af 1866 § 17. Disse Bestemmelser ere imidlertid næppe aldeles tilfredsstillende og heller ikke ganske stemmende med, hvad andensteds er gældende. Det er en Selvfølge, at de Skatter, som det til Dækning af Kommunens Udgifter er nødvendigt at paalægge, maa være dels personlige, dels Ejendoms-Skatter. Hvad den personlige Skat angaar, er det ligeledes stemmende med almindelig gældende Regler, at den lignede efter Fornue og Lejlighed. Men derimod kan der formentlig fremsættes gyldig Indvending dels imod den Maade, paa hvilken det Forhold, hvori personlig og reel Skat skal paalægges, er fastslaaet i selve Loven (jfr. i Modsætning hertil f. Eks. Lov om de færøske Landkommuners Styrelse af 28de Februar 1872 § 22, 1ste Stykke), dels imod den Maade, paa hvilken Genstanden for den reelle Beskatning er bestemt. I sidstnævnte Henseende synes Lovens Ordning, hvorefter kun Bygninger beskattes, lidet rationel og er ogsaa i Modstrid med, hvad der er gældende i Købstæderne, hvor baade Grund og Bygninger beskattes (Grundskat og Huskat, se Lov om den kommunale Beskatning i Købstæderne af 11te Februar 1863). Den nugældende Ordning har sin væsentlige Fordel deri, at den er let gennemførlig; og efter de Forhold, som fandtes, dengang Loven af 1866 udkom, kunde der sikkert ogsaa med stor Sandsynlighed gaaes ud fra, at en Bygningsskat i Virkeligheden ramte Grundejerne nogenlunde i samme Forhold, som en Skat baade paa Bygninger og Grunde eller Jorder vilde have ramt. Forholdene turde i denne Henseende have forandret sig noget siden 1866; og hertil kommer, at der i den forløbne Tid er foretaget Skyldsætning af Grundene udenfor den sammenbyggede By, saant at Byen er bleven kortlagt. En Matrikulering frembyder derfor ikke nu saadanne Vanskelig-

heder som tidligere, og i alt Fald synes der ikke at være særlige Hindringer for en Udvidelse af Skattegenstandene f. Eks. saaledes, at faste Ejendomme inden for en nærmere bestemt Grænse beskattes efter Værdien af derpaa opførte Bygninger (Hus-skat) og udenfor Grænsen efter Jordværdi (Grundskat).

Endelig bemærkes, at de gældende Regler med Hensyn til Beskatning af Bygninger ere ufuldstændige, idet de ikke indeholde Bestemmelser om Fremgangsmaaden ved Taksationen, Klagers Frem-sættelse og Afgørelse m. v.

Af Hensyn til det anførte synes det rettest, ikke at slaa det hidtil gældende fast som bindende Lovregel, hvorfor det i Paragraffens Slutning er foreslaaet, at Bestemmelserne skulle kunne forandres af Justitsministeren efter Byraadets Indstilling (jfr. som lignende Regler Lov 1868 § 21, 1ste Stykke; Fr. 1872 [Reykjavik] § 19 i Slutningen). Af lignende Hensyn er ved § 22, 1ste Punktum, Ligningen paa Bygninger foreslaaet midlertidig henlagt til Ligningskommissionen (jfr. som Ana-logi Lov 1868 § 22, 1ste Punktum, med Hensyn til Næringsskat); og ved § 27, 2det Stykke, 1ste Punktum, er Afgørelsen af Indsigelser imod nævnte Ligning fore-slaaet midlertidig overdragen Lignings- og Overligningskommissionen (jfr. ogsaa her som Analogi Lov 1868 § 27, 2det Stykke, 1ste Punktum). Endelig er det i § 35, 3dje Stykke, foreslaaet, at der ved Kom-munens Vedtægt skal kunne gives nær-mere Regler for Udførelsen af »Skatte-ligningen« (o: ogsaa Ligningen paa faste Ejendomme), medens den tilsvarende Be-stemmelse i Loven af 1868 kun omhandler »Ligningen paa Formue og Løjlighed«.

ad § 22.

I 1ste Punktum er optaget den nys-omtalte midlertidige Bestemmelse angaa-ende Ligningen paa Bygninger, hvorhos Maksimum af Ligningskommissionens Med-lemstal foreslaas sat til 9. Lov 1868 § 22, 5te Punktums 1ste Del er udeladt som uanvendelig. Som nyt (næstsidsste) Punk-tum er for Tydeligheds Skyld, i Lighed med de citerede islandske Love, tilføjet en Bestemmelse om Valg af Formand for Ligningskommissionen. I øvrigt er Para-graffen enslydende med Lov 1868 § 22.

ad § 23.

Paragraffen er enslydende med Lov 1868 § 23.

ad § 24.

Det har nogen Vanskelighed at orga-nisere en Paaankeinstans, der kan træde i Stedet for den ved Lov 1868 § 24 be-stemte, ikke i Thorshavns Kommune an-vendelige, Overligningskommission. Naar de islandske Love have henlagt Afgørelsen i øverste Instans af Skatteklager til Byraadet, og naar Borgerrepræsentationens Lovudkast af 1877 § 22 har henlagt Af-gørelsen til en af og blandt Byraadets Medlemmer valgt Overligningskommission, synes en saadan Ordning ikke ganske at tilfredsstille Kravet paa en uafhængig og — haade virkeligt og tilsyneladende — upartisk Myndighed. Som et Forsøg paa at skabe en saadan har nærværende Ud-kast foreslaaet det Hverv, at udnævne Overligningskommissionen, henlagt til Ju-stitsministeren og Lagtinget. Der kunde i øvrigt være Spørgsmaal om at søge endnu videre gaaende Garantier for Upar-tiskhed deri, at f. Eks. de 2 af Lagtinget valgte Medlemmer (og Suppleanter) ikke maatte være bosiddende i Thorshavn (men selvfølgelig opfylde Betingelserne for Valg-barhed til Folketinget); men man har givet Afkald derpaa, navnlig for at undgaa Rejsedgifter.

ad §§ 25—26.

Enslydende med Lov 1868 §§ 25—26, med en Redaktionsændring i § 26, 2det Stykke (»vedkommende Minister« i Stedet for »Indevrigsministeren«).

ad § 27.

Enslydende med Lov 1868 § 27, kun med 1) en Redaktionsændring i 2det Punk-tum (»et let tilgængeligt offentligt Sted« i Stedet for »Raadstuen eller et andet be-kvemt offentligt Sted«); 2) Ombytning af Bestemmelsen i 2det Stykke, 1ste Punk-tum om Indsigelser imod Ligningen paa Næring (der ikke finder Anvendelse i Thorshavns Kommune) med en midler-tidig Bestemmelse om Indsigelser imod Ligningen paa Bygninger (se herom Be-mærkningerne til § 21); samt 3) Udeladelse af næstsidsste Stykke angaaende Omkost-ninger ved Overligningskommissionen, hvil-ken Bestemmelse staar i Forbindelse med Lov 1868 § 21, sidste Stykke, der efter nærværende Udkasts § 24 bliver uanven-delig.

ad § 28.

Overensstemmende med Lov 1868 § 28 med, formentlig fornødne, Redaktions-ændringer.

ad §§ 29—32.

Enslydende med de tilsvarende §§ i Lov 1868 med et Par Redaktionsændringer i § 30 (»Landfogden« i Stedet for »Borgmesteren«) og § 31 (Udeladelse af Ordene »Underholdning af Distrikts- og Foderheste og« samt Tilføjelse af Ordene »og deslige«).

ad § 33.

Fra Lov 1868 § 33 er kun gjort dels redaktionelle Afvigelser (»Købstadens« ændret til »Kommunens«, »Raadstuen eller et andet dertil bekvemt offentligt Sted« ændret til »et dertil bekvemt offentligt Sted«), dels en uvæsenlig Afvigelse i 3dje Punktum, motiveret ved, at der ikke skønnes i Kommunen at være Anvendelse for faste Revisorer.

ad § 34.

Enslydende med Lov 1868 § 34, med Redaktionsafvigelser (»Justitsministeren« i Stedet for »Indenrigsministeren«, »Kommunen« i Stedet for »Købstaden«).

ad § 35.

Overensstemmende med Lov 1868 § 35, med Redaktionsafvigelser (Ændring af Paragraftal i 1ste Punktum, »Justitsministeren« i Stedet for »Indenrigsministeren«) og med den Ændring, at Fristen for Vedtægts Indsendelse til Ministeren foreslaas sat til 1ste September paa Grund af den vanskelige Postgang, samt endelig med den i

Bemærkningerne til § 21 omtalte Ændring i 3dje Stykke.

ad § 36.

Det vil mulig foretrækkes — i Stedet for, som i Udkastet foreslaaet, at optage Overgangsbestemmelserne i selve Loven — at overlade Iværksættelsen af Loven til Justitsministeren, i hvilket Tilfælde Paragraffen kunde indskrænkes til at lyde om trent saaledes: »Denne Lov bliver efter nærmere Foranstaltning af Justitsministeren at iværksætte saaledes, at den kan. . . . nærværende Lov, ophæves«.

Med Hensyn til Indholdet af Paragraffen, der til Dels er udarbejdet paa Grundlag af Overgangsbestemmelserne i Lov af 19de Marts 1898 angaaende Esbjerg, skal i øvrigt kun bemærkes, at man, da Borgerrepræsentanterne ville faa væsenlig forøget Arbejde paa Grund af den nye Ordnings Forberedelse, har anset det hensigtsmæssigt, at Ligningen for Aaret 1902 foretages af den nye Ligningskommission, der derfor foreslaas valgt i August 1901, medens Overslaget for nævnte Aar formentlig bør fastsættes efter de hidtil gældende Regler. Det er anset unødvendigt at bemærke, at Medlemmerne af Overligningskommissionen ville være at vælge inden Foretagelsen af Ligningen for Aaret 1902, altsaa for Lagtingets Vedkommende i dets ordentlige Samling 1901.

Færø Amt, den 17de Januar 1900.

C. Barentsen.

Thorshavns Kommunalbestyrelse,
den 19de Juli 1900.

Efter at det med Hr. Amtmandens behagelige Skrivelse af 17de Januar d. A. modtagne »foreløbige Udkast til Lov om Byen Thorshavns kommunale Styrelse« har cirkuleret mellem Kommunalbestyrelsens Medlemmer og derefter været Genstand for Forhandling paa et Vællesmøde, har man enstemmig idet en Borgerrepræsentant var fraværende — vedtaget at tiltræde Forslaget, dog at man maa

ønske § 22 ændret saaledes, at Ligningskommissionsvalget afholdes i Januar i Stedet for i August, i hvilken Maaned en Del af Vælgerne er fraværende. Endvidere maa man anse det for ønskeligt, at der i Lovens § 11 optages en til Skoleloven af 24de Marts 1899 § 30 svarende Bestemmelse om Forstellers Adgang til at deltage i Skolekommissionens Forhandling.

Med Hensyn til den paatænkte Reforms Betydning for Thorshavns Kommune har Borgerrepræsentationen udtalt

sig i hofølgende særlige Skrivelse af 7de Juni d. A. Undertegnede Landfoged skal bemærke, at mit væsenligste Motiv til at tiltræde det foreliggende Forslag er, at dette slutter sig til den for de danske Købstæder gældende Ordning, under hvilken disse have gennemgaaet en rig Udvikling. I den forholdsvis korte Tid, jeg har opholdt mig her i Thorshavn, har jeg ikke kunnet danne mig nogen bestemt Mening om, hvor vidt denne Styrelsesform her vil vise sig at opfylde de Forventninger, man nærer til den.

Den vil rimeligvis medføre Vanskeligheder og Skuffelser; men da den hviler paa rigtige Principper, tør det haabes, at den i Tidens Løb vil vise sig tjenlig til Fremme for et sundt kommunalt Liv i Thorshavn.

P. B. V.
Engelstoft. J. P. Evensen.

Til
Færø Amt.

Efter at det af Hr. Amtmand Bærentsen udarbejdede Udkast til en Byraadsløve for Byen Thorshavn er blevet endelig vedtaget i et den 28de f. M. afholdt Kommunalbestyrelsesmøde, skal Repræsentationen, idet den udtaler sin Tak til Hr. Amtmanden for det hafte Arbejde ved Udarbejdelsen af Udkastet, tillade sig at udtale, at man nærer det Haab, at en saadan Reform af den kommunale Styrelse her i Byen vil vække Borgernes Interesse for de kommunale Anliggender, paa samme Tid som den vil afgive en større Garanti for, at de Sager, som bringes til Forhandling i Byraadets offentlige Møder, faa en hurtigere Afgørelse, end den nuværende Ordning giver.

Thorshavns Borgerrepræsentation, den
7de Juni 1900.

P. B. V.
J. P. Evensen.

Velbaarne

Hr. Landfoged Engelstoft.

Den 9de August kom Sagen til foreløbig Behandling i Tinget. Fin-

sen foreslog at nedsætte et Udvalg paa 3 Medlemmer. Schrøter foreslog at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer. Efter at Finzen havde taget sit Forslag tilbage, vedtoges Schrøters Forslag med 14 Stemmer mod 0.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: R. Effersø, Finzen, J. Jakobsen, Müller og Schrøter.

Den 13de September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Ved Skrivelse fra Færø Amt af 7de f. M. er der forelagt Lagtinget et af Amtmanden udarbejdet Udkast til Lov om Byen Thorshavns kommunale Styrelse, og undertegnede Udvalg, til hvis Behandling Sagen er overgivet, skal derfor tillade sig at anføre følgende:

Det foreliggende Udkast er behandlet og vedtaget af Thorshavns Kommunalbestyrelse med nogle mindre, i Amlsskrivelsen anførte Ændringer.

Udvalget er enigt i, at det foreliggende Udkast meget vel egner sig til Grundlag for Lov om Byen Thorshavns kommunale Styrelse.

Sagens Gennemførelse vil have en indgribende Betydning for Byens Borgere, og der maatte derfor være et almindeligt Ønske hos Indbyggerne til Stede, for at en saadan Omordning af Byens Administrationsforhold kunde indføres allerede nu.

Efter hvad Udvalget har bragt i Erfaring, er der imidlertid blandt Byen Thorshavns Indbyggere kun et ringe Kendskab til Sagen, ja den er end ikke i sine Enkeltheder omtalt i Byens Avis.

Under disse Omstændigheder mener Udvalget, at det vilde være noget ubetimeligt i indeværende Samling at anbefale Tinget at indstille Forslaget til Vedtagelse. Man mener derfor at burde foreslaa, at Forslaget bliver trykt og et Antal Særtryk omdeles blandt Byens Borgere. Der vil herved opnaas Kendskab hos rette vedkommende til Sagen og til de Forandringer, som paatænkes i Byens Administrationsforhold, og en Drøftelse

herom vil derved ventelig fremkomme i Byens Avis.

Udvalget tillader sig derfor at indstille:

At Sagen udsættes til næste Aar, og at Lovforslaget med de Ændringer, som ere vedtagne af Thorshavns Kommunalbestyrelse, foranstaltes trykt, og at Særtryk foranstaltes omdelte til Byen Thorshavns Borgere.

I Udvalget angaaende Forslag til Lov

om Byen Thorshavns kommunale Styrelse, den 11te September 1900.

E. Müller, R. C. Effersø.

Ordfører.

Just Jakobsen. J. H. Schrøter.*)

Ved Sagens 2den Behandling, den 14de September, vedtoges Udvalgets Forslag med 15 St. mod 0.

*) Finsen var fraværende ved Betænkningens Afgivelse.

Rettelser.

Side 39, Spalte 2, Linie 23 f. n. Afgivelse læs: Afsigelse

— 40. — 1. — 18 f. n. udsættes — opstilles

— — 1. — 12 f. n. offentlige — ordentlige

— 41. — 1. — 5 f. n. særskilt — særligt

— 43. — 2. — 22 f. n. hvilket — i hvilket

VII. Forslag til Lov om Værn i Indmarken.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende Værn i Indmarken. (Se Beretningen for 1899, Side 11—12.)

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 6te August, foreslog Schrøter Sagen udsat indtil videre, hvorimod Formanden foreslog at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer. Efter at Schrøter havde taget sit Forslag tilbage, vedtoges Formandens Forslag med 13 St. mod 0.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Hentze, O. Jacobsen, Müller, J. H. Poulsen og Provsten.

Den 5te September fremlagdes følgende Betænkning og Lovforslag:

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat til Behandling af det i forrige Samling udsatte Forslag til Lov for Færgerne om Værn i Indmarken, skal tillade sig at anføre følgende:

Som det fremgaar af de i forrige Aar indhentede Erklæringer over Sagen fra de kommunale Myndigheder og Sysselmændene paa Færgerne, er det et almindeligt Ønske, at der fremskaffes betryggende

Forskrifter imod den overhaandtagende og ubundne Færdse i Indmarken af Menne-
sker og Dyr, Forskrifter, der kunne be-
trygge Jordbrugeren mod Odelæggelse af
Frugten af hans Arbejde i Marken. At
denne Trang overhovedet er til Stede,
indrømmes af alle. Derimod er der frem-
kommet Indvendinger imod Betimeligheden
af en Lov som den foreslaaede, idet man
har anført, at den ikke kan affattes saa-
ledes, at den kommer til at virke tilfreds-
stillende, saa længe ikke Udskiftning af
Jorderne paa Færrerne har fundet Sted.
Udvalget maa indrømme, at det bereder
Loven en Vanskelighed, at almindelig Ud-
skiftning ikke har fundet Sted, og at som
Følge deraf Gærdepligt ikke har kunnet
paabydes. Man ser ikke heri nogen ab-
solut Hindring for Tilvejebringelsen af
nogenlunde betryggende Regler, ogsaa
under de nuværende Forhold. I hvert
Fald er der jo en Del Ejendomme (Trøer),
som udgøre et særskilt Brug, og med
Hensyn til hvilke det vil ligge i Ejernes
eller Besiddernes Magt at gøre sig de
foreslaaede Beskyttelsesregler anvendelige.

I Norge er Udskiftning for en stor
Del effektueret, men der findes endnu lig-
nende Brug med Teigebytte som paa Fær-
erne, og Udvalgets Opmærksomhed har
derfor særlig været henvendt paa at søge
de foreslaaede Regler afpassede efter de
for Norge i Lov om Jords Fredning af
16de Maj 1860 indeholdte Bestemmelser.
I Erklæring over Sagen fra Sysselmanden
paa Suderø har Udvalget derhos haft et
udmærket Bidrag til Belysning af Sagen.

Med foranførte for Øje og paa Grund-
lag af det gamle Forslag^{*)} har Udvalget
tilladt sig at udarbejde et nyt Forslag til
Lov for Færrerne om Værn i Indmarken.

Til Forslagets enkelte §§ skal man
man knytte følgende Bemærkninger:

ad § 1.

Er foreslaaet uforandret som det
trykte, af Lagtinget i 1898 vedtagne Lov-
forslag^{**)}; dog er Udtrykket »denne Lovs
Forskrifter« i 2det Stykke ombyttet med
»nævnte Lovs Forskrifter«, ligesom
Ordene »for de Tilfælde« i §ens tredje
Stykke ere forandrede til »paa de Til-
fælde«.

ad § 2.

De i det trykte Lovforslag^{***)} om-
handlede Tidsfrister, inden hvilke Skaden

skal være vurderet, afkrævet og eventuelt
paatalt, har man af praktiske Grunde ment
at burde foreslaa hævede, da de satte Fri-
ster anses for korte, og navnlig ogsaa for
at undgaa det store Maskineri med An-
sættelse af Vurderingsmænd i § 13 og § 14,
som er en nødvendig Følge af §ens ufor-
andrede Bibeholdelse.

Man har ment, at tilfredsstillende Er-
statning for Skade, forvoldt af Anden-
mands Husdyr, kan opnaas ved sædvanlig
Rettergang, idet man dog har anset det
rettest, at Fordring paa saadan Skades-
erstatning skal være paatalt inden 3 Maa-
neder fra den Tid, Skaden blev tilføjet.

ad § 3^{*)}.

Denne § er omtrent uforandret. Kun
har Udvalget troet at burde foreslaa Op-
tagelsesretten for de Ejendommens Ved-
kommende, som ligge i Fællig indenfor
et fælles lovligt Gærde, udstrakt til en-
hver i Ejendommen lodtagen, saaledes at
enhver Ejer kan foretage Optagelsen, selv
om Dyret befinder sig paa en andens Jord-
lod, dog at det ikke optages paa dens
Jordlod, som ejer det.

ad §§ 4—6^{**)}.

I Stedet for den i det trykte Forslags
§ 5 foreslaaede Anmeldelse for Syssel-
manden, Landfogden eller Sognekommis-
sionen har Udvalget foreslaaet, at Opta-
geren selv skal bekendtgøre Optagelsen,
jfr. Lov for Norge om Jords Fredning af
16de Maj 1860 § 28.

Paa samme Maade har man, i Stedet
for de foreskrevne Regler med Hensyn
til Forauktionering af optagne Husdyr i
§ 6 i det trykte Forslag, foreslaaet, at
Optageren selv skal foranstalte Dyret
solgt efter de om tvungne Auktioner gæl-
dende Forskrifter.

Man har nemlig ment, at Optageren
i de foreskrevne Behov for Fodring og
Røgt vil have tilstrækkelig Erstatning
herfor, og at det derfor ikke var af saa
stor Vigtighed for ham, at Forauktioner-
ingen fandt Sted med saa kort Varsel
som foreslaaet i § 6 i det trykte Forslag.
Derfor har man ogsaa kunnet forlade
sidstnævnte Forslags Bestemmelser om,
at Formanden i Sognekommisjonen eller
i Thorshavn Landfogden skulde afholde
Auktionen, hvorimod man har ment at
burde indskrænke sig til at foreslaa, at

^{*)} Se Lagtingsberetningen for 1897, Side 83—87.

^{**)} Sammesteds Side 83.

^{***)} Sammesteds Side 84.

^{*)} Se Beretningen for 1897, Side 84.

^{**)} Sammesteds Side 84—85.

der gaves Sysselmændene Autorisation til at afholde ogsaa de nævnte Auktioner.

Optagelsespengene i Forslagets § 4 og som Følge deraf tillige Erstatningen for Foder og Pasning har man foreslaaet nedsat til det halve.

ad § 7 *).

Retten til for Jordbrugeren, paa hvilken Maade han bedst veed og kan, at fjerne Kreaturer fra sin Grund har Udvalget ment at burde indskrænke til ulovlige omstøjsende Hunde og til Fjerkreaturer, der under Gæs. For Svin, Faar og Lams Vedkommende har man ikke turdet foreslaa disse Regler bibeholdte af Hensyn til deres forholdsvise større Værdi.

ad § 8 *).

Til denne Paragraf har man foreslaaet den Tilføjning, at al Færdsel, der foranlediges af Jordens Dyrkning og af Indhøstningen, for saa vidt det sker i ikke udskiftet og lovlig indgærdet Mark, skal anses som nødvendig Gang.

Man har derhos foreslaaet Straf for den, der ikke tillukker anden Mands Laage, eller Laage, som lukker for offentlig Vej, som han har aabnet.

ad § 9.

I en ny Paragraf har Udvalget foreslaaet Straf for den, som beskadiger eller nedriver anden Mands Gærd eller Laager samt Erstatning herfor til den forurettede.

ad § 10 og 11.

Disse Paragraffer foreslaas uforandrede som §§ 9 og 10 i det trykte Forslag *).

ad § 12.

Til det trykte Forslags § 11 **) foreslaas tilføjet efter »paa altar Vej« en Bestemmelse om, at ingen maa tøjre sine Kreaturer saa nær ved offentlig Vej eller Gade, at de komme ind paa denne.

ad § 13.

I denne Paragraf, som svarer til det trykte Forslags § 12 **), er optaget Bestemmelse om, at Sagerne efter denne Lov behandles og paakendes af Sysselmanen for hvert Syssel.

Af praktiske Grunde har man anset denne Forholdsregel heldig fremfor at belejre Sørenskriveren med en Mængde Sager af Ubetydelighed.

ad det trykte Udkasts § 13--14 *).

Disse Paragraffer bortfalde som en Følge af Forandringen i § 2.

ad § 14.

Det er tidligere Udvalgsbetænkninger angaaende denne Sag fremhævet, at en Lov om Værn i Indmarken vilde være uden Virkning, naar der savnedes Lovbestemmelser om Hegn. Erkendende det berettigede heri, har Udvalget tilladt sig at fremkomme med Forslag om, hvad der herefter paa Færgerne skal anses for lovligt Gærde. Som Maksimumshøjde for lovligt Gærde har man foreslaaet 2½ Alen, og denne Højde er valgt under Hensyn til indvunden praktisk Erfaring paa enkelte Steder her paa Øerne. Samtidig har man dog ment, at Synsmændene paa Steder, hvor Terræforholdene gøre det nødvendigt, kan fastslaa, at Gærde skal være af over 2½ Alens Højde.

Paa Grund af de Erfaringer, der ere indvundne, navnlig i Norge, angaaende Pigtraads Skadelighed som Gærde, har man foreslaaet, at saadan ikke maa anvendes til Gærde mod offentlig Vej eller Naboejendom.

ad § 15.

Til at afgive Syn, som begæres angaaende Gærders Lovlighed, har man foreslaaet 3 Synsmænd valgte for hvert Grandstævnedistrikt. Disse Mænd, og i deres Sted Suppleanter, foreslaas valgte for 3 Aar ad Gangen, og Hvervet foreslaas paalagt som Ombud, uden Godtgørelse.

ad § 16.

En Tilføjning til Paragraffen (§ 15) af en almindelig Bestemmelse om Ophævelse af, hvad der strider imod denne Lov, har Udvalget anset rettest at foreslaa tilføjet.

Med disse Bemærkninger skal Udvalget tillade sig at indstille Forslag til Lov for Færgerne om Værn i Indmarken til Tingets Vedtagelse.

I Udvalget angaaende Forslag til Lov for Færgerne om Værn i Indmarken, Thorshavn den 28de August 1900.

E. Müller.
Ordfører.

J. M. Hentze.

O. Jacobsen.

Fr. Petersen.

J. H. Poulsen.

*) Se Beretningen for 1897, Side 85.

**) Sammensteds Side 86.

*) Se Beretningen for 1897 Side 86.

Forslag

til

Lov for Færerne om Værn i Indmarken.

§ 1.

Enhver er pligtig til paa alle Aarets Tider at holde sine Husdyr paa sit eget. Komme de ind paa anden Mands Grund, bør Ejeren erstatte den Skade, de tilføje, være sig paa Afgrøde i Mark, Eng, Græsgang og Have eller paa Hegn, Plantninger, Grøfter, Veje, Broer og deslige eller paa andre Husdyr.

Disse Bestemmelser finde dog ikke Anvendelse paa Haugernes Besætning af Faar, Kvæg og Heste. For saa vidt disse trænge ind paa Indmarken paa de Tider, da denne, efter Loven om Ordningen af de til Haugevæsenet paa Færerne hørende Forhold af 23de Februar 1866, er fredet, eller trænge ind, hvor Vinterfredning er indført, ville de kun være at behandle efter nærværende Lovs Forskrifter, naar det bevisliggøres, at de have trængt over eller igennem lovligt Hegn. Ligeledes er Loven uden Anvendelse paa de Tilfælde, hvor der angaaende Græsning af Kreaturer, derunder Græs, i Indmarken og angaaende andre Fjerkreaturer er oprettet Vedtægter, naar disse ere skete i Henhold til Lov om Grandestævne paa Færerne af 1ste April 1891, og naar der for de sidstnævnte Vedtægters Vedkommende foreligger Approbation fra Amtmanden.

Endvidere undtages fra denne Lov Hunde, som efter Haugeloven ere samtykkede.

§ 2.

Paastand paa Erstatning for den Skade, som ifølge § 1 er forvoldt af anden Mands Husdyr, afgøres, for saa vidt det passerende ikke er Genstand for offentlig Paatale, ved sædvanlig Rettergang.

Saadan Fordring maa være paatalet inden 3 Maanedre fra den Tid, Skaden blev tilføjet.

§ 3.

Enhver Jorbruger er berettiget til selv eller ved sine Folk eller ved hvem han dertil maatte bemyndige, at optage anden Mands Husdyr paa sin Grund, naar de imod Bestemmelsen i § 1 antræffes paa samme. For de Ejendommers Vedkommende, som ligge indenfor et fælles lovligt Gærde, kan Optagelsen ske af enhver i

Ejendommen lodtagen, dog maa Dyret ikke optages paa dens Jordlod, som ejer det. Tager nogen egenmægtig det optagne Dyr tilbage, anses han med Bøder.

For de private Vejes Vedkommende, til hvis Afbenyttelse flere ere udelukkende berettigede, kan Optagelsesretten udøves af enhver af de i Vejens Vedligeholdelse lodtagne. Husdyr, der føres bundne eller under Bevogtning, kunne dog ikke optages paa privat Vej, medmindre det ved Opslag eller paa anden Maade er tilkendegivet, at Vejen er privat.

§ 4.

Naar nogen optager anden Mands Husdyr og han veed, hvem det tilhører, skal han inden 12 Timer efter, at Optagelsen har fundet Sted, derom tilstille Ejeren eller dennes befuldmægtigede Underretning. Bliver han ikke inden 3 Døgn bekendt med, hvem Ejeren er, besørger han Indsættelsen bekendtgjort paa Kirkebakken og ved Opslag eller paa anden paa Stedet brugelig Maade.

Den, som har indsat anden Mands Husdyr, har forsvaret at røgte og efter Aarsidens Beskaffenhed at fodre det, men ikke bruge det. Forsømmer Optageren i rette Tid at tilstille Ejeren eller dennes befuldmægtigede Underretning eller bekendtgøre Optagelsen, taber han al Ret til Erstatning, Optagelsespenge og til Erstatning for Foder og Pasning og er pligtig at erstatte Ejeren Afsavnet af hans Dyr.

Omkommer optaget Husdyr ved Hændelse, har den, der indsatte det, intet at fordre hos Ejeren.

§ 5.

Ejeren af det optagne Husdyr har ikke Ret til at fordre det tilbage, førend han har betalt Optagelsespengene, Omkostningerne ved Dyrets Fodring og Røgt, samt den ved Bekendtgørelsen om Optagelsen foranledigede Udgift, eller stiller Sikkerhed for Betaling inden 14 Dage.

Kr. Øre

Optagelsespengene udgøre for en Hingst og en Tyr over 1 Aar, et Svin 1 for en Hoppe eller en Vallak, et Føl, et Stykke Hornkvæg, en Gede-buk, en Vædder over 1 Aar 50 for et Faar, et Lam, en Ged, en Kalv under 1 Aar, en Hund 25 for et Stykke Fjerkra 10

Naar andre Husdyr end de foranævnte optages, bliver der i hvert enkelt Tilfælde

at erlægge de samme Optagelsespenge, som ere fastsatte for det af de ovennævnte Husdyr, med hvilket det optagne Husdyr maa stilles lige.

For hvert Døgn, som forløber mellem Optagelsen og Tilbageleveringen eller Salget, tilkommer der Optageren i Erstatning for Fodring og Pasning Halvdelen af det Beløb, som vil være at udrede i Optagelsespenge, og efter dette Forhold bliver bemeldte Erstatning al ansætte til et mindre Beløb, naar Tilbageleveringen finder Sted tidligere, saaledes, at over $\frac{1}{2}$ Døgn regnes for et fuldt Døgn, og under $\frac{1}{2}$ Døgn, men over $\frac{1}{4}$ Døgn, regnes for et halvt Døgn; for kortere Tid end $\frac{1}{4}$ Døgn bortfalder Erstatning.

Tvivl eller Meningsforskel i Anledning af denne Paragraf afgøres af Sysselmanden (i Thorshavn af Landfogden).

§ 6.

Indløses og afhentes det optagne Dyr ikke af Ejeren eller hans befuldmægtigede inden 24 Timer efter, at Optagelsen er ham meddelt af Optageren, eller inden 14 Dage efter, at Optagelsen er bekendtgjort, kan Optageren lade Dyret sælge efter de om tvungne Auktioner gældende Forskrifter. Udenfor Thorshavn skal Sysselmanden i saadant Tilfælde fungere som Auktionsdirektør.

For Auktionen erlægges intet Gebyr.

Af Betalingen blive de Udgifter, der maatte være medgaaede i Anledning af Auktionen, forlods at afholdes. Resten anvendes til Fyldestgørelse af Optagerens Fordring paa Erstatning for Bekendtgørelse, Fodring og Pleje samt Optagelsespenge.

Bliver, efter at samtlige fornævnte Beløb ere betalte, et Overskud tilbage, deponeeres dette i Kommunens Kasse og tilfalder den kommunale Understøttelseskasse i det Sogn, hvori Optagelsen har fundet Sted, saafremt vedkommende ikke inden Aar og Dag har krævet Beløbet tilbage.

Er det optagne Dyr efter en af Sysselmanden — i Thorshavn af Landfogden — foretagen Vurdering af saa ringe Værdi, at end ikke Udgifterne i Anledning af Auktionen kunne ventes dækkede ved dets Bortsalg, bortfalder denne, og Dyret bliver Optagerens Ejendom.

§ 7.

Naar en Jordbruger forgæves har forsøgt at optage Dyr, der ere komne ind paa hans Grund, skal han være berettiget til at forlange, at Ejeren bøder for Ufred lige

saa meget, som Optagelsespengene vilde have udgjort.

Dog skulle i det her omhandlede Tilfælde nye Ufredsbøder ikke kunne afordres en Ejer for det samme Kreatur, førend det enten er kommet tilbage til ham, eller han efter modtagen Underretning, som snarest muligt bør gives ham, er sat i Stand til at afhente det.

Ulovlige omstrefjende Hunde og Fjerkreaturer, derunder Gæse, skal Jordbrugeren, naar han forgæves har forsøgt at optage dem, være berettiget til, paa hvilken Maade han bedst veed og kan, at tjene fra sin Grund, og Dyrets Ljer er ikke berettiget til nogen Erstatning, om det derved kommer til Skade eller endog omkommer, men han kan kun forlange det dræbte eller beskadigede Dyr tilbage og er fritaget for at betale Optagelsespenge, ligesom han ej heller er ifalden Bøde for Ufred efter foranstaaende Bestemmelse.

Med dræbte eller beskadigede Dyr forholdes for øvrigt, som i §§ 4 og 6 er foreskrevet med Hensyn til optagne Dyr, dog at Underretningen til Dyrets Ljer skal ske uopholdeligt, ligesom de foreskrevne Tidsfrister for Bekendtgørelsen om Optagelsen og angaaende Auktioner efter Omstændighederne bør forkortes eller endog helt bortfalde, naar det skønnes, at det optagne Dyr lider ved Beskadigelsen eller vil tabe sin Værdi ved at henligge i død Tilstand.

§ 8.

Enhver, som ellers uden Nødvendighed eller uden dertil erhvervet Hjemmel færdes paa anden Mands Jorder eller ad saadanne over samme førende Veje eller Stier, med Hensyn til hvilke det paa den i § 3 angivne Maade er tikendegivet, at de ere private, er ifalden en Bøde af 50 Øre til 4 Kroner. For Børn under 15 Aar udredes Bøden af deres Forældre eller af dem, hvem Tilsynet med Børnene paahviler i Forældres Sted.

Som nødvendig Gang anses al Færdsel, der foranlediges af Jordens Dyrkning og af Indhøstningen, for saa vidt den sker i ikke særlig indgærdet Mark. Med lignende Straf anses den, som ikke tillukker anden Mands Laage, eller Laage, som lukker for offentlig Vej, og som han har aabnet.

§ 9.

Den, som beskadiger eller nedriver anden Mands Græder eller Laager, straffes, for saa vidt det passerende ikke er Genstand for offentlig Paatale, med Bøde fra

1—10 Kroner og er desuden pligtig til at yde fuld Erstatning til den forurettede.

§ 10.

Enhver, som tøjrer eller driver Husdyr ind paa anden Mands Jorder eller skaffer dem Adgang ved at aabne Led eller bryde Hegn eller forsætlig tøjrer dem saa nær ved Naboens Jord, at de kunne naa ind paa denne, straffes med Bøder eller simpelt Fængsel.

§ 11.

Hvo, som driver anden Mands Husdyr ind paa sine Jorder, straffes med Bøder eller simpelt Fængsel. Mod lige Straf anses den, som forsætlig løser anden Mands tøjrede Husdyr eller aabner Fold eller lukker Mark for dem, hvorhos han er pligtig til at erstatte Ejeren af de saaledes løsslupne Dyr, hvad denne har maattet udrede i Optagelsespenge, Ufredspenge, Godtgørelse for Foder og Pasning og Skadeserstatning samt Tabet ved Afsavnet af Dyret.

§ 12.

Uvane Husdyr maa ikke holdes gaaende løse paa Marker, som grænse til alfar Vej og ikke ere afhegnede fra denne, ej heller paa alfar Vej. Ej heller maa nogen tøjre sine Kreaturer saa nær ved offentlig Vej eller Gade, at de komme ind paa denne.

Overtrædelser heraf straffes med Bøder.

§ 13.

De i § 12 ommeldte Overtrædelser forfølges som offentlige Politisager og behandles af Sysselmanden for hvert Syssel; de i §§ 3, 8, 9, 10 og 11 forfølges og behandles paa lignende Maade, men kun naar den forurettede begærer det. Søgmaal om Erstatning efter § 2 og til Betaling af Bøder efter § 7 behandles af Sysselmanden som private Politisager. Alle Bøder efter denne Lov tilfalde den kommunale Understøttelseskasse for det Sogn, i hvilket Forseelsen eller Ufreden (§ 7) er begaaet.

§ 14.

Gærde er lovligt, naar det er $2\frac{1}{2}$ Alen

højt samt saa stærkt og tæt, at det freder for Heste, Kvæg, Faar og Gæs.

Det afgøres af Synsmændene, hvor Gærde, naar Terræforholdene gøre det nødvendigt, i enkelte Tilfælde skal være over $2\frac{1}{2}$ Alen. Saadan Overenskomst har ikke Gyldighed for længere Tid end 10 Aar ad Gangen.

Pigtraad til Gærde maa ikke anvendes mod offentlig Vej, ej heller mod Naboejendom, hvor donnes. Ejers modsætter sig saadant.

§ 15.

Afgørelsen af, hvad der herefter skal anses for lovligt Gærde, træffes af Synsmændene.

For hvert Grandestævnredistrikt vælges for 3 Aar ad Gangen 3 Synsmænd og 3 Suppleanter.

Enhver Jordbruger i Alderen 25—60 Aar er forpligtet til at modtage Valg som Synsmand eller Suppleant.

I de ordinære Synsmænds Forfald, enten paa Grund af egen Interesse i Sagens Afgørelse, Sygdom, Fraværelse eller andet Forfald, tiltræde Suppleanterne. Have disse ogsaa Forfald, tilkaldes Synsmænd fra Nabodistriktet.

Synsmændene kunne afæskes edelig Bekræftelse paa deres Afgørelser efter denne Lov.

§ 16.

Nærværende Lov træder i Kraft den 1ste Januar 1902, fra hvilken Tid ophæves, hvad der strider imod denne Lov.

Den 7de September foretoges Sagens 2den Behandling. Gennem Formiddags- og Eftermiddagsmøde behandledes Lovforslaget paragrafvis, hvorefter Spørgsmaal om Sagens Overgang til 3dje Behandling sattes under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 15de September foreslog Ordføreren (Müller) at udsætte Sagen til næste Aar, hvilket Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

VIII. Oplag af Stenolie m. m. i Thorshavn.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende Oplag af Stenolie m. m. i Thorshavn. *)

Ved Sagens foreløbige Behandling vedtoges efter Forslag af Finsen at henvise den til Udvalget for forskelligartede Sager.

Den 12te September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Nærværende Sag er foranlediget ved et motiveret Forslag fra Landfogden. Sagen forelæa i Tinget i sidste Samling, men udsattes da til i Aar efter at have undergaaet en Behandling, og efter at Thorshavns Kommunalbestyrelse havde afgivet Erklæring om Landfogdens Forslag.

Forslaget sigter til at forebygge Brandfare, som hidrører fra Oplag af Stenolie og andre brandfarlige Stoffer, og vil særlig finde Anvendelse paa de handlendes Oplag af brandfarlige Varer. Ved Fastsættelse af de heromhandlede Bestemmelser bør vel Hensynet til Forebyggelse af Brandfare tillægges overvejende Betydning, men man bør paa den anden Side ikke vanskeliggøre Handelen med disse Varer mere end nødvendigt. Dette kunde let føre til følelig Forhøjelse af Prisen paa dem, hvilket særlig for saadanne Varer som Petroleum, der benyttes af alle, vilde have skadelige Følger.

De af Kommunalbestyrelsen foreslaaede Ændringer i Landfogdens Forslag lyde saaledes:

1. § 1. første Stykke i. f. Ordene »og ikke udenfor Hus« udgaa.
2. § 1. tredje Stykke i. f. Ordene »dog ikke i Kælde« udgaa.
3. § 1. fjerde Stykke: I Stedet for »800 Potter« sættes »4 Fade à c. 200 Potter«.
4. § 2. Ordene »til Udsalg af Brænde, Stenkul, Tørv og andet Brændsel,

Tømmer og Brædder samt« udgaa; 2det Punktum »Til... Tilladelse« udgaa.

5. § 5. sidste Stykke efter Ordet »Lager« tilføjes: »hvori der findes brændbare Varer.«
6. Samtlige Borgerrepræsentanter foreslaa derhos, at den i § 1, § 2 sidste Stykke og § 3 i. f. Bygningskommissionen tildelte Virksomhed bør henlægges til Politiet.

Angaaende disse Ændringsforslag bemærkes:

Til Punkt 1.

Opbevaring af Petroleum m. m. udenfor Hus kan efter Omstændighederne være uden særlig Brandfare, f. Eks. naar den foregaar i en aflukket Gaard og Omgivelserne ikke ere brandfarlige. Det er derfor tilstrækkeligt at bestemme, at Oplag af Petroleum m. m. kun maa have paa Steder, hvor de efter Bygningskommissionens Skøn ikke kan antages at medføre Brandfare.

Til Punkt 2.

I Tilfælde af Ildløs i en Kæld, hvor der opbevares Petroleum, vil denne, naar den antændes og flyder ud, let bane sig Vej ud af Kælden og derved forplante Ilden til Omgivelserne. Denne Ændring kan derfor ikke tilraades.

Til Punkt 3.

Da de handlende stedse modtage Petroleum i Fade paa c. 200 Potter, tør det være rigtigst at betegne Beholdningen med Antallet af Fade.

Til Punkt 4.

Man skønner ikke, at Oplag under aaben Himmel af Brænde, Stenkul, Tørv og andet Brændsel. Tømmer og Brædder ere særlige brandfarlige i vort fugtige Vejr. Paa den anden Side bør Iis og Halm ikke opbevares udenfor Hus inde i Byen, selv om Opbevaringen ikke sker til Udsalg. Man kan derfor tiltræde den foreslaaede Ændring.

Til Punkt 5.

Pakhuse og Lagere, hvori der ikke forefindes brændbare Varer, (de kunne f. Eks. indeholde udelukkende Salt, saltet

*) Se Beretningen for 1899 Side 12—13.

Fisk eller Klipfisk) ere ikke brandfarlige. Man kan følgelig ogsaa tiltræde denne Ændring.

Til Punkt 6.

Man anser Landfogdens Forslag for det heldigste.

Det foreliggende Forslag har, som foran bemærket, alene til Hensigt at forebygge Brandfare, som hidrører fra Oplag af brandfarlige Stoffer. Der turde imidlertid være Anledning til at undersøge, om Loven af 28de Januar 1856 om Brandvæsenet i Thorshavn og den i Forbindelse hermed staaende Lov af s. D. om Bygningsvæsenet sammesteds endaa er tidssvarende eller maatte trænge til Ændringer. Førstnævnte Lov er vel bleven ændret ved Anordning af 13de August 1886, men Ændringerne angaa kun Ildsteder. Ser man hen til, hvorledes Forholdene m. H. t. Brandfare for Tiden ere i Byen, og sammenligner dem med de tilsvarende Forhold i 1856, vil man finde:

at den gamle og hebyggede Del af Byen, hvori bl. a. Kirken og Realskolen findes, s. T. er i ualmindelig Grad udsat for Brandfare,

at denne Del af Byen siden 1856 vistnok er bleven mere brandfarlig, i alt Fald naar man ser bort fra Ændringerne vedrørende Ildsteder (med Skorstone m. m.),

at den nye Del af Byen er opført med tilfærligt Hensyn til Forebyggelse af Brandfare.

En stor Del af Aarsagen til den gamle Bys Brandfarlighed beror vel paa, at man i samme kan opbevare brandfarlige Stoffer uden nogen Indskrænkning, men Hovedaarsagen er den tætte Bebyggelse med brandfarlige Bygninger. Det har øjensynlig været Brandlovens Mening, at Bebyggelsen efterhaanden skulde reguleres saaledes, at Husene kom til at staa mindre tæt. Imidlertid er Loven ikke bleven fulgt. Bygningerne staa vistnok ikke mindre tæt og ere blevene mere brandfarlige ved, at de for de nyopførtes Vedkommende ere betydelig større, navnlig højere, og indeholde mere brændbart Materiale. Ved den nylig anlagte Vandledning er der vel indført nogen Formindskning af Brandfare; men Vandledningen er ikke af saa stor Betydning i denne Henseende, navnlig saa længe der ikke er truffet yderligere Foranstaltninger til at forebygge Vandmangel ved forefaldende Fejl i Lødnings eller Beholderen.

Uagtet Udvalget skønner, at der er Anledning til nærmere at drøfte Spørgs-

maalet om en Revision af Lovene om Brandvæsenet og om Bygningsvæsenet i Thorshavn, har Udvalget af forskellige Grunde ikke fundet sig foranlediget til at beskæftige sig hermed. Man har navnlig ment, at der, om Sagen skal gives et saadant Omfang, bør af Tinget nedsættes et særligt Udvalg til dens Behandling, eller at den henvises til det Udvalg, som formentlig i næste Samling vil blive nedsat til at overveje den allerede i Aar foreliggende Sag om Ændringer i Byens kommunale Forfatning.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa:

A. At Tinget vedtager det af Landfogden udarbejdede Forslag til Tillæg til Lov af 28de Januar 1856 angaaende Brandvæsenet i Thorshavn med følgende Ændringer.

1. Til § 1. første Stykke i. f. Ordene »og ikke udenfor Hus« udgaa.
2. Til § 1. tredje Stykke. I Stedet for »800 Pottere« sættes »4 Fade à c. 200 Potter.«
3. Til § 2. Ordene »til Udsalg af Brænde, Stenkul, Tørv og andet Brændsel, Tømmer og Brædder samt« udgaa.
4. Til § 5. sidste Stykke. Efter Ordet »Lagere« føjes: »hvor der findes brandbare Varer.«

B. At Tinget anmoder Amtmanden om at indhente Betænkning fra Thorshavns Kommunalbestyrelse om, hvor vidt samme finder, at der er Anledning til at foretage andre Ændringer end de foreslaaede i Loven af 28de Januar 1856 angaaende Brandvæsenet i Thorshavn samt ogsaa at ændre Lov af s. D. om Oprettelse af en Bygningskommission sammesteds, og i bekræftende Fald, hvilke Ændringer Kommunalbestyrelsen kan tilraade.

C. Tinget anmoder derhos Amtmanden om at forelægge Sagen for næste Lagting, eventuelt i Form af Lovforslag.

I Udvalget for forskelligartede Sager, Lagtinget den 13de September 1900.

R. C. Effersø. J. Z. Nielsen.
S. J. Sørensen.

Den 13de September foretoges Sagens 2de Behandling. Spørgsmaalet om Sagens 3die Behandling sættes under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

Den 14de September foretoges Sagens 3dje Behandling. Følgende Ændringsforslag af Udvalget fremlagdes:

I Stedet for Indstillingspunkt A. Nr. 3 sættes:

Til § 2. Ordene »til Udsalg af Brænde, Stenkul, Tørv og andet Brændsel, Tømmer og Brædder samt« ændres til »af«

Ordene: »maa.....eller« ændres til »maa inde i Byen ikke have udenfor Hus eller«

I Stedet for Ordet »saadant« sættes:

»Brænde, Stenkul, Tørv og andet Brændsel, Tømmer og Brædder, samt Hø og Halm.«

I Stedet for Indstillingspunkt A. Nr. 4 sættes:

Til § 5 sidste Stykke. Ordene »Høhuse, Pakhuse og Lagere« ændres til: »Høhuse samt endvidere i Pakhuse og Lagere, hvori der findes brændbare Varer.«

Som ny § 5 indsættes:

»Foranstaaende Bestemmelser gælde for Thorsbavns Kommune. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvilke Dele af Kommunens Grund, der skulle

henregnes til den egentlige By (§ 1 4de Stykke, § 2 1ste Stykke).

§ 6 ændres til § 7.

At dette Ændringsforslag toges under Forhandling, tillodes med 13 Stemmer mod 0. Lovforslaget behandlede i følgende Afsnit.

§ 1 sættes under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

§ 2. Udvalgets Forslag sættes under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

§§ 3—4 betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

§ 5 med Udvalgets Forslag sættes under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Ny § 6. Udvalgets Forslag sættes under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

§ 7 (§ 6) betragtedes som vedtagen uden Afstemning.

Afstemningen over Sagen i dens Helhed udsattes til et følgende Møde.

Den 15de September fortsattes 3dje Behandling.

Udvalgets Forslag A-C sættes samlet under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

IX. Foranstaltninger til Ædruelighedens Fremme.

Den 10de August fremlagdes følgende af 2872 Indbyggere paa Færøerne underskrevne Adresse*) til Tinget:

Til Færøernes Lagting!

Under den raske Udvikling af Handel og Søfart, som har fundet Sted i den sidste Menneskealder, har Nydelsen af berusende

Drikke vist sig i høj Grad fordærvelig for Befolkningens økonomiske Velfærd samt nedbrydende for Sædeligheden og ødelæggende for Sundheden. Med den lettere Adgang til at faa Drikkelysten tilfredsstillet er Spiritusforbruget steget i en foruroligende Grad, saa at flere og flere have faaet Øjnene op for, at her er et Samfundsonde, som bør bekæmpes ved kraftige Forholdsregler.

Det har derfor allerede i en lang Aarrække været et levende Ønske hos Fler-tallet af den færøske Befolkning, at Ind-

*) Senere indkom yderligere Eksemplarer af Adressen, saaledes at det samlede Antal af dennes Underskrifter udgjorde 3141.

først af berusende Drikke maatte blive forbudt ved Lov. Efter den Skæbne, et tidligere Andragende har haft, maa det formentlig anses for haabløst at arbejde for et Indførselsforbud. Vi skulle derfor indskrænke os til at begære et almindeligt Forbud mod Udsalg og Udskænkning af Spirituosa eller eventuelt, at det maa blive overladt til Beboerne i de enkelte Kommuner ved Afstemning at afgøre, hvorvidt eller i hvilket Omfang saadant Udsalg eller Udskænkning maa finde Sted.

I Forvisning om, at Lagtinget vil skønne, hvad der tjener til Samfundets Tarv, anbefale vi denne Sag til Tingets velvillige Forsorg i den tilstundende Samling.

Den 13de August sattes Sagen under foreløbig Behandling. R. Effersø foreslog at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer. Forslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes i næste Møde (15de August): R. Effersø, Provsten, J. Poulsen, Michelsen og C. Olsen.

Den 25de August fremlagdes og henvistes til Udvalget en Skrivelse fra Amtet af S. D., hvormed fulgte de i omstaaende Tabel I og II indeholdte statistiske Oplysninger.

Den 14de September fremlagdes følgende Betænkning og Forslag fra Udvalget:

Til Lagtinget er i dettes indeværende Samling indkommet et af 3141 Personer underskrevet Andragende om, at der ad Lovgivningens Vej maa blive udvirket et almindeligt Forbud mod Udsalg og Udskænkning af Spirituosa, eller eventuelt, at det maa blive overladt Beboerne i de enkelte Kommuner ved Afstemning at afgøre, hvorvidt eller i hvilket Omfang saadant Udsalg eller Udskænkning maa finde Sted.

Undertegnede Udvalg, der af Tinget er nedsat i Anledning af nævnte Andragende, har ved Amtmandens Velvilje modtaget værdifulde Oplysninger vedrørende Indførselen af spirituose Drikke-

varer til Færgerne. Skønt det af disse Oplysninger fremgaar, at Alkoholforbruget paa Færgerne, sammenlignet med, hvad der forbruges af Alkohol mange andre Steder, ikke kan siges at være særlig stort, saa maa Udvalget med Underskrivne af Andragendet være enig i, at Nydelsen af berusende Drikke for vor Befolkning har saa fordærlige Følger i flere Retninger, at der er al Grund til ogsaa ad Lovgivningens Vej at træffe Foranstaltninger til Indskrænkning af Drikkeriet. At slaa ind paa den i Andragendet foreslaaede Vej har Udvalget dog haft Betænkneligheder ved, idet man har anset den for vanskelig fremkommelig, dels paa Grund af den i Rigsdagen paa dette Punkt herskende Opfattelse, og dels paa Grund af de i Henhold til Lov af 3dje Marts 1860 bestaaende Brændevinsbevillinger.

Derimod har Udvalget særlig haft sin Opmærksomhed henvendt paa de Misbrug og Ulemper, der følge af, at Udsalg og Udskænkning af Vin og undergæret Øl kan foretages af enhver, som har læst almindelig Handelsbevilling. Man har derfor udkastet hoslagte Forslag til Lov om særlige Bevillinger for Udsalg og Udskænkning af nævnte Drikkevarer, nærmest i Overensstemmelse med de tilsvarende Bestemmelser i det af Tinget i 1894 vedtagne Forslag til Forandring i nævnte Lov af 3dje Marts 1860.

Da flere af Udvalgets Medlemmer paa Grund af Arbejde i andre Sager have været ude af Stand til paa denne Sag at ofre saa megen Tid, at den kunde bringes til Afslutning i indeværende Samling, maa Udvalget tillade sig at foreslaa Tinget til Vedtagelse:

Sagen udsættes til næste Aar.

I Udvalget angaaende Foranstaltninger til Adruelighedens Fremme, Thorshavn den 14de September 1900.

Fr. Petersen, D. P. Michelsen.
Ordfører.

R. C. Effersø Joen Poulsen.
(med Forbehold).

C. Olsen.

Tabel I.

Over
Oversigt

Statskassens Indtægter af Indførselsafgift i Henhold til Lov af 30te Marts 1892 om forskellige Skatter og Afgifter paa Færgerne

for

Finansaarene 1892-93 — 1899-1900.

	1892-93		1893-94		1894-95		1895-96		1896-97		1897-98		1898-99		1899-1900	
	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Thorshavn	3796	85	11386	55	9792	75	12674	11	14796	48	13326	14	10959	83	13791	88
Traugisvaag	1339	89	3799	30	5943	35	8939	90	8488	32	7471	97	7584	05	8035	77
Klaksvig	1301	53	1041	60	3762	44	6039	92	7628	96	7160	02	5237	31	6833	36
Sandevaag							19	87			145	73	432	79	733	99
Sand									1	30	0	65				
Kongshavn															203	32
Vestmankavn																
Tilsammen...	6438	27	19227	45	19498	55	27673	80	30915	06	28104	51	24213	98	29598	32

Tabel II.

Oversigt

OVER

Indførselen af Spirituosa og Øl til Færøerne i Finansaaret 1899—1900.

	Samlet Indførsel	Indførsel pr. Individ	Ren Alkohol pr. Individ
	Potter	Potter	Potter
Vin paa Foustager.....	26,900	1.79	0.148
— - Flasker.....	5,474	0.36	0.029
— i alt.....	32,374	2.15	0.172
Brændevin.....	111,805	7.45	3.576
Udvergæret Øl.....	169,696	11.31	0.679
Oververgæret Øl.....	6,097	0.41	0.004
Tilsammen...	319,972	21.32	4.481

Anm. Færøernes Folkemængde i 1899 er beregnet til c. 15,000. Mængden af ren Alkohol (100 pCt.), jfr. Kolonne 3, er beregnet for Vin til 8 pCt., for Brændevin til 48 pCt., for udvergæret Øl til 6 pCt. og for oververgæret Øl til 1 pCt.

Til Sammenligning bemærkes, at det aarlige Gennemsnitsforbrug pr. Individ i Danmark angives for Brændevin [Aarene 1889—96] til 15.16 Potter, for skattepligtigt Øl (indeholdende 2 1/4 Vægtprocent Alkohol eller derover) [Aarene 1892—96] til 35.17 Potter og for skattefrit Øl [Aarene 1892—96] 57 Potter.

En Opgørelse af det aarlige Gennemsnitsforbrug af ren Alkohol i Brændevin, Øl og Vin pr. Individ i Begyndelsen af 1890'erne viser, at det udgjorde i

Norge.....	2-3 Potter
Sverige.....	4 —
Danmark.....	10—11 —
Tyskland.....	11—13 —
England over.....	13 —

Udkast

til

Forslag til Lov

om

Udsalg og Udsænkning af Vin
og udvergæret Øl.

§ 1.

Ret til at forhandle Vin og udvergæret Øl tilkommer herefter kun den, der

enten har Bevilling til Brændevinshandel eller som erhverver en særlig Bevilling, for hvis Meddelelse der erlægges en Kendeelse af 20 Kr., hvoraf Halvdelen tilfalder Statskassen og Halvdelen Amtsfattigkassen, og for hvis Benyttelse der erlægges en aarlig Afgift af 30 Kr., hvoraf 3 Kr. tilfalder Statskassen og Resten Amtsfattigkassen.

§ 2.

Ret til at udsænke Vin og udvergæret Øl tilkommer herefter kun den, der

enten har Bevilling til Udskænkning af Brændevin, eller som erhverver en særlig Bevilling, for hvis Meddelelse der erlægges en Kendelse af 20 Kr., hvoraf Halvdelen tilfalder Statskassen og Halvdelen Amtsfattigkassen, og for hvis Benyttelse der erlægges en årlig Afgift af 100 Kr., hvoraf 10 Kr. tilfalder Statskassen og Resten Amtsfattigkassen.

§ 3.

Bevilling til Forhandling af de her omhandlede Drikke maa ikke forenes med Bevilling til Udskænkning af dem, ligesom denne ej heller maa forenes med almindelig Handelsbevilling i Henhold til Lov af 21de Marts 1855 § 10. Ingen maa derhos drive Handel eller Beværtning med de nævnte Drikke paa mere end eet Sted.

I øvrigt gælde om Erhvervelsen og Benyttelsen af disse Bevillinger saavel som om deres Kassation og om Afgiftens Berigtigelse de samme Regler, som ved Lov af 3dje Marts 1860 ere fastsatte med Hensyn til Bevillinger til Handel med og Udskænkning af Brændevin.

§ 4.

Denne Lov træder i Kraft den

Ved Sagens 2den Behandling, den 15de September, sattes Udvalgets Forslag om Sagens Udsættelse under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

X. Andragende om Oprettelse af en Landbrugsskole.

Den 31te Juli fremlagdes følgende Andragende:

Til Løgtingið.

Vit undirskrifaðir umbiðja hervið lögtingið at taka við og fremja hotta uppskotið, sum vit leggja fram um at fáa í lag ein sameinaðan búnaðarskúla fyri dreingir og gentur.

Spursmálið um almannahjálpi til skúlar og ymisligar royndir fyri at gera nakað munagott fyri jarðabrúkið í Førum hefur verið frammi fleiri ferðir; longu 1882 kom tað fyrstu ferð fyri tingið, og síðani hefur tað so við og við verið havt á lofti, tó uttan at tað nakratíð hefur verið gjørt nakað alværligt tiltak.

Atvoldirnar í, at einki er komið í lag, kunnu vera mangar, men við tað at mest

alt um hotta er at finna í løgtingsfrágreiðingum, vilja vit einki nevna um tað her.

Av øllum hesum royndum er tað altíð nakað, sum hevur rýnið við, og hugurin hjá fólki á einum betri jarðabrúki er at finna víða hvar um landið.

Av hesu grund, og av tí at vit nú betur kunna vara okkum fyri teimum meinboðum, sum hava stongt fyri, meina vit, at tíðin er komin til at fáa ein búnaðarskúla á gongd fyri at leiða tað arbeiði, sum nú er byrjað, í einum røttum spori og fyri at fáa meiri ferð í allan framburð jarðabrúkinum viðvíkjandi yvir alt okkara land. Vit framleggja tí okkara uppskot, sum fylgir:

Skúlin skal liggja í Kirkjubø, garðurin drívast fyri festarans rokning, og øll hús og amboð, som eru neyðug til garðsins drift, hoyra honum til og haldast við líka av honum. Við tað at nemingarnir skulu læra at brúka allar maskinur og amboð,

krevst meira av hesum enn á oinum leysum garði, og skulu tí hesi amboð, sum nýtast aftur at, keypast og haldast við líka av almanna tilskoti. Öll skúlahús kostast og haldast við líka uppá sama máta.

Lærusveinaarbeiðið og rentan av teimum peninga-útreiðslum, sum fara til at bóta um vegir og byggja neyðsýnligar garðar fyri, bytist upp við at festarin leggur alt sum garðsbrúkinum viðvíkir.

Hesi vilkor standa við makt so leingi skúlin er á garðinum; skal skúlin flytast, so skulu øll óneyðug hús og amboð av tí almenna kostast burturflytt, men skal tó festarin hava keypararrætt til tað, honum lystir.

Til búnaðarskúla krevst ein garður við fullkomnari umsiting, tað er: ein umsiting, hvar alt garðinum tilliggjandi kann gerast tilgøðar uppá mest lønandi máta.

Á Kirkjubøgarði er, sum fyrri kennt, nógv gjørt og nakað komið álciðis móti hesum máli, men fyrri at fáa alt í lag, sum má til, áður skúlin skal byrja, finna vit at nakrir umvølingar mugu gerast, mest við vegir og garðar, umframt viðgering av ymsum byggingum.

Av húsum, sum mugu byggjast av tí almenna, er herberg til: 20 lærusveinar, ein kennara við konu og børnum, ein fyristøðumann (leysur maður) fyri útlarbeiði og eina kenslukvinnu í mjólkaviðgerð, tvær lærustovur og eitt rúm til samlingar, alt í einum húsi; verkstað til jarn- og træsmið og hús til smiðin, eitt upplags- hús fyri kraftfóður og kunstfóð og ein hjallur til annan kennara.

Til gentuskúlan letur festarin loignufrítt tvær skúlastovur og trý gentuherberg; umframt letur hann matgerðstovu til genturnar og borðhaldssalt til allar nemingarnar, eisini frítt, alt móti at tað almenna letur umhanga hesi rúm.

Til tann sameinaða skúlan nýtast hesir kennarar: Ein stýrari, sum er fyrsti kennari; ein annar kennari; ein fyristøðumaður fyri útlarbeiði; ein smiður; ein seyðamaður; ein fyristøðumaður í fjösinum; ein kenslukvinna í húshaldi; ein í heimavirki, so sum vevnað, leting o. a. m.; og ein í mjólkaviðgerð.

Skúlin hevur til endamál at læra upp ungar dreingir og gentur í handahógv og bókligum kunnskapi, jarðabúki og húshaldi viðvíkjandi, soleiðis sum okkara tíð krevur. Sum nú stendur til í landinum, er tað eingin, sum til fullnar kennir til teir nýggju arbeiðsmátar og tey reiðskáp og maskinur, sum jarðabúkið í øllum øðrum londum brúkar, og sum er

ein neyðsýnligur stuðul fyri at tað skal trívast og løna seg.

Fregnast vit eftir hvat orsakin kann vera til, at tað er so skikkað hjá okkum, so finna vit hana í hesum fáum orðum: »Teir vita ikki, hví teir skulu gera so ella so«.

Út frá hesum vilja vit grunda okkara arbeiði við skúlanum, og skal tað náa sinum máli, soleiðis sum frammanfyri uppsett, so kann skúlastkipanin bara vera hendan eina: upplæring í røttum handalagi og bókligum kunnskapum.

Fyri gentuskúlan verður skipanin nakað tann sama.

Lærutíðin fyri dreingir og gentur verður sett til eitt ár.

Greiniligari frágreiðing er ætlan at koma við, um tingið, sum vit vønta, vit ganga saman í ráðagerð við okkum.

Kirkjubø, tann 29. juli 1900.

J. Patursson. M. Winther-Lützen.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 8de August, foreslog Schrøter at vedtage til Protokollen:

»Der svares Andragerne, at Tinget ikke for Tiden finder Anledning til at indlade sig paa denne Sag«.

medens Hentze foreslog at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Schrøters Forslag sattes først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 5 stemte for og ingen imod.

Derefter sattes Hentzes Forslag under Afstemning; men da kun 5 stemte for og ingen mod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: J. Poulsen, J. Jacobsen, R. Effersø, J. H. Poulsen, Hentze, Müller, Sørensen, Weihe og Formanden; — Pinsen, O. Jacobsen, Nielsen, Michelsen, M. Poulsen og Schrøter stemte ikke, medens Provsten, Bærentsen, O. Olsen og C. Olsen vare fraværende. Da Forslaget saaledes ikke blev vedtaget, overgik Sagen, i H. t. Forretningsordenens § 17, til Behandling og Afgørelse i et følgende Møde.

Den 17de August foretoges Sagens 2den Behandling. J. Poulsen foreslog den henvist til Udvalget i Nr. I (Fæstegodsets Overgang til Selvejendom). Hentze foreslog at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer. J. Poulsens Forslag sattes først under Afstemning; men da kun 5 stemte for og 2 imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: J. Poulsen, Pinsen, Provsten, Nielsen, Michelsen, Weihe og Formanden; — nej stemte: Schrøter; — J. Jacobsen, R. Effersø,

O. Jacobsen, O. Olsen, J. H. Poulsen, Hentze, Müller, Sørensen og C. Olsen stemte ikke, medens Bærentsen og M. Poulsen vare fraværende, og var Forslaget saaledes bortfaldet. — Hentzes Forslag sættes derpaa under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes i næste Møde (20de August): R. Effersø, Hentze, J. Jacobsen, J. Poulsen og Provsten.

Den 27de August fremlagdes og henvistes til Udvalget følgende af Andragerne fremsendte Erklæring:

Norges Landbrugshøjskole.

Landbrugskandidat Winther-Lützen har underrettet mig om, at han i Forbindelse med Landbrugskandidat Patursson vil oprette en Landbrugsskole paa Færøerne, og har bedet mig udtale mig herom.

Da Jordbrugsforholdene paa Færøerne er mig bekendt kun fra Omtale, kan jeg ikke danne mig nogen Forestilling om, hvilken Betydning Landbruget har for Befolkningen der, men dersom det forholder sig paa Færøerne paa samme Maade som i det norske Vestlands Fjorddistrikter, tror jeg varmt at burde anbefale Oprettelsen af en Skole for praktisk-theoretisk Undervisning i Jordbrug og Husholdning.

Selv i de bedste vestlandske Fiskebygger har det vist sig, at Jordbruget som Næringsvej har en langt større Betydning end Fiskeribedriften, og det er et ubestrideligt Faktum, at disse Bygders Velstand har øget sig og Indbyggernes Livsvilkår i høj Grad er betrygget og forbedret, efter at Befolkningen begyndte at omfatte Landbrug, Husdyravl og Husindustri med større Interesse. Landbrugsskolerne har under Landbrugets hurtige Udvikling i den senere Tid været uvurderlige Vejledere og Opmuntrere. Der er naturligvis med Hensyn til deres Indretning og Anvendelse begaaet Fejlgreb, som man nu prøver at rette, og deres Indflydelse kunde utvivlsomt været endnu større, men det vil være Tilfældet med enhver ny Sag og enhver ny Bane, som brydes. Herpaa maa man ogsaa være forberedt paa Færøerne, ihvorvel de Erfaringer, man har gjort paa Landbrugsskolernes Omraade i Danmark og Norge, vil komme dem til Nytte, som nu skal begynde paa Færøerne.

Det synes at være en god Plan, at Herrerne vil indrette sin Skole som Fællesskole for Gutter og Jenter, og et etaarigt Kursus maa anses for tilstrækkeligt.

Skolens Trivsel vil først og fremst afhænge af Lærernes Dygtighed og Interesse. D'Herrer Patursson og Winther-Lützen er begge interesserede, dygtige og kundskabsrige unge Mænd, og den ene af dem har jo ogsaa i flere Aar praktiseret Landbrug paa Færøerne. De maa derfor anses vel skikkede for det Arbejde, de nu agter at sætte i Værk, og det var at ønske, at de kunde faa det offentlige Støtte til at oprette og holde sin Skole vedlige og faa Almenhedens Sympati med livlig Interesse og stærk Søgning.

Norges Landbrugshøjskole, den 8de August 1900.

Hirsch.

A. F. Frichsen.
ks.

Den 29de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg er nedsat i Anledning af et fra Kongsbonde J. Patursson og Agronom M. Winther-Lützen til Tinget indkommet Andragende om og Forslag til Oprettelse af en Landbrugsskole.

Skolen, der skal være fælles for Karle og Piger, tænkes oprettet i Kirkbø paa Vilkaar, som nærmere findes udviklede i Andragendet. Der ansættes en Bestyrer, som tillige bliver Førstelærer (det synes at fremgaa, at Posten skal besættes med den nuværende Fæster), en Andenlærer, en Forstander for Udenhusarbejde, en Smed, en Faarehyrde, en Staldmester, en Lærerinde i Husholdning, en do. i Husflid og en Mejer-ske. Fæsteren tillægger Gaardsbruget og en Del Bygninger imod Elevernes Arbejde, Hjælp til nødvendige Veje og Gårder m. v. Af Nybygninger kræves opført for offentlig Regning: En Bygning indeholdende: Herberge til 20 Elever, Beboelseslejlighed for en gift Lærer samt for en ugift Mand og en Kvinde, to Skolestuer og Rum til Samlinger; desuden kræves Smedje, Værksted, Beboelseslejlighed til en Smed, Oplagsrum og en Kæld.

Udvalget er med Andragerne enig i, at en Landbrugsskole vilde være til Gavn for vort Landbrug, og at man bør have sin Opmærksomhed henvendt paa at faa en saadan, efter vore Forhold afpasset Lærestalt oprettet i Forbindelse med Jordbrug, saa at ikke alene Eleverne kunne

lære, men Befolkningen i dens Høhed se, hvorledes færøsk Jordbrug kan og bør drives; men man maa dog tillade sig at formene, at en Skole som den foreslaaede vil være altfor stor og kostbar efter vore Forhold og navnlig under Hensyn til det Antal Elever, den vil kunne paaregne i den nærmeste Fremtid. Om Størrelsen af disse Omkostninger foreligger der imidlertid ikke noget Overslag, og Udvalget ser sig heller ikke i Stand til i Aar at fremkomme med et saadant.

Dernæst anser man det for uheldigt, at Skolen skal oprettes paa en Gaard, der er i en Privatmands Besiddelse; dette vil let kunne føre til Rivninger imellem Besidderen og Skolens øverste Bestyrelse, hvorledes man end tænker sig denne Sag ordnet. Hertil kommer saa, at naar den nuværende Besidder maatte afgaa, vil hans Eftermand kunne opsiges eller ophæve Kontraktforholdet, og alle de opførte Bygninger staa saa til ingen Nytte. Det maa derfor anses for heldigst, om en saadan Skole som her er Tale om, kunde oprettes paa en Gaard, der særlig blev henlagt til det Brug. Man har tænkt sig Muligheden af, at Staten kunde overlade en tæstetelig Gaard eller en af de nuværende Embedsgaarde; men om en saadan passende Gaard for Tiden kan faas, ser man sig ikke i Stand til at oplyse.

Udvalget har forhandlet med Andragerne, men uden at komme til noget bestemt Resultat.

Man har tænkt sig Muligheden af, at Spørgsmaalet om Landbrugsskole bedst og hurtigst vil kunne løses derved, at Tinget nedsætter et staaende Udvalg, til i For- ening med Amtmanden, Landbrugskon- sulenten og andre sagkyndige, deriblandt Underskriverne af nærværende Andragende, at tage Spørgsmaalet under nærmere Over- vejelse til næste Lagtingssamling og even- tuelt fremkomme med detaljerede Forslag til en saadan Skole.

I Henhold til det anførte tillader Ud- valget sig at foreslaa til Vedtagelse:

1. Der svares Andragerne, at Tinget ikke kan fremme Sagen i den af dem fore- slaaede Form, men at Landbrugsskole- spørgsmaalet vil blive taget under fort- sat Overvejelse.
2. Der nedsættes et staaende Udvalg paa 3 Medlemmer til i For- ening med Amt- manden, Landbrugskon- sulenten og andre sagkyndige, deriblandt Underskriverne af det foreliggende Andragende, til næste Aar at overveje Spørgsmaalet om Oprettelse af en Landbrugsskole

og eventuelt fremkomme med detail- lerede Forslag.

I Udvalget angaaende Oprettelse af en Landbrugsskole, Thorshavn den 28de August 1900.

J. Poulsen. R. C. Effersø.
J. M. Hentze. J. Jacobsen.
Fr. Petersen.

Den 30te August fortsattes Sagens 2den Behandling. Der fremkom føl- gende Ændringsforslag fra Schrøter:

Motiveret Ændringsforslag til

Udvalgets Forslag i Sagen om Oprettelse af en Landbrugsskole.

Forinden Lagtinget yderligere beskæf- tiger sig med Spørgsmaalet om Oprettelse af en Landbrugsskole paa Færøerne, bør Interessen for nye og gode Driftsmaader samt andre Forbedringer paa Jordbrugets Omraade være saa meget vakt, at man kan vente, at Skolen eller Lærestalten faar Tilgang af saadanne Elever, som efter endt Skoledannelse kunne ventes at forblive her paa Øerne og beskæftige sig med Jordbrug her. At ofre betydelige Pengemidler for at faa en Skole med Elever, der efter endt Uddannelse dels søge Erhverv ved andre Næringsveje end Jordbruget, saasom Han- delsbetjente, Kontorister og lignende, dels søge til andre Lande for at finde lønnende Beskæftigelse ved Jordbruget der, gavner ikke det færøske Landbrug.

Den førnævnte Interesse kan ikke ventes at komme til Stede, forinden Erfaring viser, at man paa Kirkebøs Mønstbrug eller andetsteds ved de nye Driftsmaader kan drive Jordbruget med Fordel, saa at man opnaar større Udbytte end ved den gamle Driftsmaade, eller i ethvert Fald lige saa stort Udbytte tilvejebragt ved mindre Bekostning paa Arbejdskraft, hvad man jo som bekendt endnu ikke har naaet.

Der er derfor ingen Grund til for Tiden at nedsætte en stor Kommission for at drøfte dette Spørgsmaal.

I Henhold til foranstaaende foreslaas at svare Andragerne i Stedet for det af Udvalget foreslaaede:

Forinden Lagtinget kan beskæftige sig med Spørgsmaalet om Oprettelsen af en Land- brugsskole paa Færøerne, maa Interessen

hos de herværende Landbrugere vækkes i langt højere Grad end nu for nye og gode Driftsmaader paa Jordbrugets Omraade. Denne Interesse kan ikke ventes at blive vakt, forinden Erfaring fra Kirkebøes Mønstbrug eller andensteds viser, at Jordbruget ved de nye Driftsmaader kan drives med Fordel, saa at man opnaar større Udbytte end ved den gamle Driftsmaade, eller i ethvert Fald lige saa stort Udbytte tilvejebragt med mindre Bekostning paa Arbejdskraft.

At dette Ændringsforslag sættes under Forhandling og Afstemning, tillodes med 14 St. mod 0.

Ændringsforslaget sættes først under Afstemning; men da kun 3 stemte for og 4 imod, foretoges Navneopraab

med følgende Udfald: Ja stemte: O. Jacobsen, Michelsen, M. Poulsen og Schrøter: nej stemte: J. Poulsen, Provsten, R. Effersø, O. Olsen, J. H. Poulsen, Hentze og Formanden; — J. Jacobsen, Nielsen, Müller, Sørensen, C. Olsen og Weihe stemte ikke, medens Finsen var fraværende^{*)}, og var Forslaget saaledes forkastet med 7 St. mod 4.

Udvalgets Forslag sættes derpaa under Afstemning og vedtoges: Punkt 1 med 11 St. mod 2, Punkt 2 med 10 St. mod 0.

Til Medlemmer af det staaende Udvalg i Henhold til ovenstaaende Vedtagelse valgtes den 3die September: Hentze, J. Jacobsen og Müller.

^{*)} Bærantsen var afgaaet ved Døden.

XI. Om Ændringer i Tiden for Afholdelse af Valg til Lagtinget og de kommunale Styrelser.

Den 13de August fremlagdes følgende Andragende:

Til
Færøernes Lagting!

Færøernes Skipperforenings Bestyrelse, bestaaende af Skibsførerne Joh. Restorff, Jens Mohr, Napoleon Andreassen, Jacob Joensen og A. Jørgensen, alle af Thorshavn, tillader sig herved at indgaa til det høje Lagting med tilbødigst Andragende om, at det ved Tingets Medvirkning maa blive udvirket, at Valgene af Medlemmer til Lagtinget og til Kommunalforstanderskabene, især til Thorshavns Bys Borgerrepræsentation, maa finde Sted til saadanne Tider af Aaret, at det herved

gøres muligt for Skibsfiskerne at kunne afgive deres Stemme, naar saadanne Valg foregaa.

Det gælder om det færøske Fiskerierhverv, i Særdeleshed Skibsfiskeriet, at dette danner Grundlaget for Færøernes betydelige Fremgang paa det økonomiske Livs Omraade i de to sidste Decennier. De Kapitaler, der, majsommeligt tilkæmpede, have været satte i Fiskerskibene og disses Udredning, have baaet Renter, der er kommet det hele Land til gode. Personlige Ofre til Landets Bedste ere derhos bragte i Form af Skatter og Afgifter af Skibenes Førere saavel som af disses Mandskab, i store Mængder.

Fiskeriet er kort sagt Landets Hovederhverv, og dog har en Del deraf, der

trækker det store Læs, Skibsfiskeriet, hidtil ingen Stemme haft i Henseende til Landets Udvikling. At dette er en Fejl, der snarest muligt bør rettes, forekommer os at være aabenbart.

I Henhold til det anførte gøre vi Regning paa denne Ansøgnings velvillige Modtagelse i det høje Ting.

Thorshavn, den 11te August 1900.

Paa Færøernes Skipperforenings Vegne

erhødeligt

Joh. Restorff.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 15de August, foreslog Müller at nedsætte et Udvalg paa 3 Medlemmer. Finsen foreslog Sagen henvist til Udvalget i Sag Nr. VI (Thorshavns kommunale Styrelse). Endelig foreslog Provsten at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer. Efter at Finsen og Müller havde taget deres Forslag tilbage, vedtoges Provstens Forslag med 15 St. mod 0.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes i næste Møde (17de Aug.): O. Jacobsen, Nielsen, C. Olsen, J. H. Poulsen og Weihe.

Den 29de August fremlagdes saalydende Udvalgs- (Flertals- og Mindretals-) Betænkning:

Ved Skrivelse af 11te dennes har Færøernes Skipperforenings Bestyrelse til Lagtinget indgivet et Andragende om, at det maatte udvirke, at Valgene af Medlemmer til Lagtinget og til Kommunalforstanderskaberne, især til Thorshavns Bys Borgerrepræsentation, kunne finde Sted til saadanne Tider af Aaret, at det kan gøres muligt for Skibsførerne at kunne afgive deres Stemme ved disse Valg.

Undertegnede Udvalg, til hvis Betænkning denne Sag har været henvist, maa erkende, at det har sine Vanskeligheder for Søfarende at kunne udøve deres Valgret, saa længe Valgene finde Sted om Sommeren; men det kan dog ikke bestrides, at hvis Valgene vilde blive afholdte ved Vintertid, vilde langt flere stemmeberettigede ikke kunne møde ved Valgene, end der findes stemmeberettigede Søfolk, navnlig de, der bo paa Udøerne, thi Vælgere paa disse Øer vilde kun

undtagelsesvis kunne komme fra deres Ø ved Vintertid, da daarligt Vejr og Brænding saa tit lægge Hindringer i Vejen. ... Dette gælder ikke alene Lagtingsvalgene, men ogsaa de kommunale Valg; thi bortset fra, at Sysselmændene blive nødt til at rejse og paaføre det Offentlige store Skydsudgifter ved Valgene af de Medlemmer, der skulle vælges af de enkelte Sogne, vil Valget af de Medlemmer, der skulle vælges ved fælles Valg af samtlige til Kommunen hørende Sogne, falde saare ubekvemt for Vælgere at deltage i samme i alle Fælleskommuner.

Udvalget ser sig derfor ikke i Stand til at fremkomme med noget Forslag for at imødekomme Andragernes Ønske og skal foreslaa Tinget at svare:

Tinget ser sig ikke i Stand til for nærværende Tid at imødekomme det af Skipperforeningen indgivne Andragende om, at saavel Lagtings- som de kommunale Valg for Fremtiden maatte henlægges til en anden Tid af Aaret, end nu finder Sted, da en saadan Forandring vilde bevirke, at et langt større Antal Vælgere end Medlemmerne af Skipperforeningen — navnlig fra Udøerne — bleve forhindrede i at deltage i Valgene paa Grund af det ustadige Vejr med høj Søgang og Brænding, som saa hyppig finder Sted ved Vintertid.

I Udvalget, der er nedsat i Sagen om en forandret Valgtid for Lagtings- og de kommunale Valg, Thorshavn den 25de August 1900.

C. Olsen, J. H. Poulsen.

Ordfører.

O. Jacobsen. J. Z. Nielsen.

Undertegnede Mindretal i det Udvalg, der er nedsat til at afgive Betænkning angaaende det fra Færøernes Skipperforening indkomne Andragende om Forandring i Tiden for Valgene til Lagtinget og de kommunale Styrelser, kan ikke tiltræde den af Flertallet afgivne Betænkning. Det forekommer mig, at man i hvert Fald for Lagtingsvalgenes Vedkommende kunde imødekomme Andragerne ved, at Valgene til Lagtinget bleve afholdte paa flere Steder i Kredsen (Præstegældet) og Stemmerne derefter sammen-

talte i et fælles Møde, paa lignende Maade som Tilfældet er med Folketingsvalg i Færøernes Valgkreds.

Herved vilde Folk, ogsaa om Vinteren, paa en nem Maade komme til at afgive deres Stemme. Hertil vil der imidlertid udkræves en Forandring i Lagtingsloven, som ogsaa paa andre Omraader, f. Eks. med Hensyn til Tiden for Tingets Sammentræden m. m. kunde trænge til Revision. Da nu Tiden er for langt fremrykket til i Aar at foretage en saadan Revision, tillader jeg mig at foreslaa:

1. At der foretages en Revision af Lagtingsloven;
 2. Sagen udsættes til næste Aar.
- Lagtingssalen, den 29de August 1900.
H. P. Weihe.

Ved Sagens 2den Behandling, den 1ste Septembor, sættes Flertallets Forslag først under Afstemning, men forkastedes med 9 Stemmer mod 4. Derefter sættes Mindretallets Forslag, Post 1, under Afstemning; men da kun 5 stemte for og 4 imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Finsen, Provsten, Høntze, Sørensen og Weihe; nej stemte: J. Poulsen, R. Effersø og Formanden; J. Jakobsen, O. Jacobsen, Nielsen, Michelsen, M. Poulsen, O. Olsen, J. H. Poulsen, Müller og C. Olsen stemte ikke, medens Schrøter var fraværende, og var Forslaget saaledes bortfaldet. Endelig sættes Mindretallets Forslag, Post 2, under Afstemning og vedtoges med 11 St. mod 0.

XII. Andragende fra „Førja Tøtingafelag“ om Statslaan.

Den 13de August fremlagdes følgende Andragende:

Til

Færøernes Lagting!

Undertegnede Bestyrelse for Aktie- og Andelsselskabet „Førja Tøtingafelag“ tillader sig herved paa Selskabets Vegne ærbødigst at andrage om Lagtingets Bistand i vore Bestræbelser for Udvikling af færøsk Uldindustri. Til Opnaaelsen af vort Formaal vil et Laan af 25,000 Kr. rentefrit i 5 Aar være af uvurderlig Betydning. Vi haabe, at Tinget paa vore Vegne vil indgaa til Regeringen med et Andragende om den fornødne Bevilling af Statskassen og i det hele taget vise Sagen den Velvilje, som vi af forrige Aars Forhandlinger have Anledning til at vente.

Vi tillade os at henvise til, hvad der foreligger fra Lagtingssamlingen 1899,

idet vi fremhæve Betydningen af, at Ulden kan undergaa en højere Forædling her i Landet i Stedet for at blive udsørt til Norge. Foretagendet vil ikke alene have umiddelbar Betydning ved at indføre Andelsdrift og Storindustri med Benyttelse af Vandkraft, men tillige en stor middelbar Betydning for Faarebruget, idet Andelshaverne ville anspores til at indføre Forbedringer for at faa mere og bedre Uld.

Skønt vort Foretagende er noget saa helt ukendt her paa Øerne, at de fleste føle sig overbeviste om, at vi komme til at betale dyre Lærepenge, har Sagen dog allerede paa Grund af sit almenyttige Formaal vundet saa stor Tilslutning, at der af 157 Personer er tegnet 115 Aktier.

Med den hidtil tegnede Kapital vilde vi kun naa at oprette et Spinderi, forudsat at vi ikke vilde begynde med en trykkende Gæld, som kunde hindre Driftens

Udvikling paa forskellige Omraader. Selve Begyndelsen af Driften vil frembyde store Vanskeligheder, idet der dels maa skaffes Arbejdere fra Udlandet, som kræve høj Løn og Godtgørelse af Rejseomkostninger, dels maa benyttes uøvede færøske Arbejdere. Et rentefrit Laan, som af os begæret, vil ikke alene yde os den ligefremme Fordel ved en Rentebesparelse, svarende til 1000 Kr. aarlig i 5 Aar, men den vil ogsaa være en moralsk Støtte og som saadan opmuntre til forøget Aktietegning, hvorved man vil blive i Stand til Anskaffelse af ny og forbedrede Maskiner og til Udvidelse af Driften i forskellige Retninger, som maatte findes fordelagtige.

Efter at have indhentet Oplysninger fra Fagmænd, navnlig en erfarende Driftsbestyrer i Norge, som har Erfaring i Forarbejdning af færøsk Uld, se vi os i Stand til at fremkomme med hoslagte Overslag, som er baseret paa, at vi ved Maskiner med 30 Hestes Kraft ville være i Stand til at forarbejde 30,000 Pd. Uld, saaledes som i Bilagene nærmere opgivet. Ved til Dels at købe brugte Maskiner ville vi være i Stand til at faa det til Kradsuldsværk, Spinderi og fuldstændig Klædefabrik nødvendige Maskineri med Motorer til Vandkraft, Dampkedel, Dynamo, Lysanlæg m. m. for et Beløb af 20,000 Kr.

Ved Anvendelse af Vandkraft antages at fremkomme en Besparelse af 9000 Kr., naar de nødvendige Kul beregnes til den gængse Pris af 4 Kr. pr. Td. Vi nære derfor grundet Forhaabning om, at Driften snart vil blive lønnende, hvorfor Foretagendet er værdt at faa den Støtte, som er nødvendig for at bringe det i et rigtigt Spor.

Idet vi vedlægge Selskabets Love, vedtagne paa Generalforsamlingen 15de Marts dette Aar, skulle vi anbefale Sagen til Tingets Velvilje.

Thorshavn, den 10de August 1900.

Olaf J. Olsen. J. Patursson.

R. C. Effersø. Just Jakobsen.

V. Mohr.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 15de August, vedtoges, efter Forslag af R. Effersø, at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes i næste Møde (17de Aug.): R. Effersø, Pinsen, Müller, O. Olsen og Weihe.

Den 17te September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Bestyrelsen for Andels- og Aktieselskabet »Førja Tøtingafelag« har til Lagtinget indgivet et Andragende om Bistand til Udviklingen af færøsk Uldindustri og fremhæver deri Ønskeligheden af at faa et rentefrit Laan paa 25,000 Kroner. Andragerne fremsatte det Haab, at Tinget vil søge udvirket den fornødne Bevilling af Statskassen og i det hele taget vise Sagen den Velvilje, som der efter forrige Aars Forhandlinger er Anledning til at vente.

Undertegnede Udvalg, som af Tinget er nedsat til at afgive Betænkning i Sagen, skal herved tillade sig at fremkomme med nedenstaaende:

Udvalget kan tiltræde de i Fjor af Andragerne saavel som de af vedkommende Udvalg fremsatte Bemærkninger om Sagens samfundsgavnige Beskaffenhed, og maa ligeledes bifalde, hvad Andragerne i Aar have fremført om det ønskelige i, at Ulden kan gennemgaa en højere Forædling her i Landet i Stedet for at blive udført til Norge. Ligeledes anser man det vigtigt for vore Øers Opkomst at faa paabegyndt en Benyttelse af Vandkraften i Værklidens Tjeneste, og at faa indført Andelsdrift med dens heldbringende middelbare Indflydelse paa den Næringsvej, hvortil Driften støtter sig (i foreliggende Tilfælde Faarebruget).

Siden Tinget i forrige Samling havde Sagen om en paataent Udvalgsfabrik under Behandling, er bemeldte Sag for saa vidt fremmet, som der efter de daværende Andrageres Initiativ er dannet et Selskab, der har vedtaget Love og i Henhold til disse valgt en Bestyrelse, som er fremkommet med det her omhandlede Andragende, bilagt med et Driftsoverslag.

Udvalget skønner ikke rettere end, at Selskabets Love ere betryggende for de enkelte Interessenter.

Hvad det fremlagte Driftsoverslag angaar, ser Udvalget sig ikke i Stand til at fælde nogen kompetent Dom. Man maa dog efter de Udvalget forelagte Oplys-

ninger, som synes at stamme fra kompetent Kilde, formene, at Overslaget er bygget paa fornuftige Beregninger. Paa Overslaget forudsættes den tegnede Kapital at beløbe sig til 25.000 Kr., medens der i Betænkningen angives at være tegnet 20.750 Kr. Denne Uoverensstemmelse har formentlig ikke megen Betydning, da Tegningen fortsættes og snart ventes at naa op over 25.000 Kr.

Saa vidt man kan skønne af de Udvalget forelagte Oplysninger, vilde en Kapital af 80—90.000 Kroner være ønskelig til Opnaaelse af Selskabets Formaal, idet man saa vilde kunne anskaffe et ønskeligt Antal af nye Maskiner og dog have tilstrækkelig Driftskapital tilovers. Imidlertid synes det, som om man uden større Ulemper, under Hensyn til, hvad Kapital der haves, vil kunne indskrænke Spindemaskinens Størrelse og Antallet af Vævestole m. m., samt til Dels hjælpe sig med brugte Maskiner. Desuden er der vistnok Sandsynlighed for, at flere Deltagere ville træde til, efterhaanden som Folk faa Øje for Sagens store Betydning. I saa Henseende vil en pækvær Støtte fra Statskassen og Amtsrepartitionsfonden faa dobbelt Betydning.

Udvalget maa formene, at de foreliggende Oplysninger endnu ikke kunne siges at være tilfredsstillende, men forudsætter, at hvis der bliver forelagt Bevillingsmyndighederne et Andragende om Understøttelse i Form af et rentefrit Laan, saa vil Sagen blive underkastet teknisk-sagkyndig Bedømmelse. Under den Forudsætning, at Andragerne i betimelig Tid fremskaffe de nødvendige Oplysninger, vil Udvalget tilraade at indgaa til Statskassen med et Andragende om et rentefrit Laan paa 20.000 Kroner, idet Tinget samtidig tilsiger Selskabet et Laan paa 5000 Kr., rentefrit i 5 Aar og derefter med 4 pCt. Rente og Afdrag i 10 Aar, alt under Forudsætning af, at Staten yder det begærede Laan.

Da det paa Grund af den stadig tiltagende Udførsel af uforarbejdet Uld maa anses ønskeligt, at Sagen fremmes snarest muligt, har Udvalget ikke villet foreslaa at udsætte Ansøgningen om Statshjælp, indtil mere fyldige Oplysninger foreligge.

I Henhold til foranstaaende tillader Udvalget sig at foreslaa:

1. Der svares Andragerne, at Sagen, saaledes som den foreligger, formentlig er for lidt oplyst til, at der kan være Haab om en Bevilling af Statskassens Midler, hvorfor man vil anbefale snarest muligt at tilvejebringe Tegninger samt fuldstændige Overslag fra sagkyndige Personer, og indsende samme til Regeringen, for at der om muligt kan søges Bevilling paa Finansloven for næste Aar.
2. Under den Forudsætning, at Andragerne i betimelig Tid ville fremskaffe tilfredsstillende Oplysninger, indgaar Lagtinget til Regeringen med et Andragende om, at der til Fremme for færøsk Uldindustri maa blive ydet Andels- og Aktieselskabet »Førja Tøtingafelag« et Laan paa 20.000 Kr., rentefrit i 5 Aar og derefter paa lømpelige Afbetalingsvilkår.
3. Tinget bevilger til »Førja Tøtingafelag« — under Forudsætning af, at der fra Statskassen kan erholdes et rentefrit Laan paa 20.000 Kroner, — af Amtsrepartitionsfondens Midler et Beløb af 5000 Kroner, rentefrit i 5 Aar og derefter med 4 pCt. Rente og Afdrag i 10 Aar.

Lagtinget, den 11te September 1900.

R. C. Effersø,

E. Müller,

Ordfører.

O. Olsen.

H. P. Weihe.*)

Den 13de September foretoges Sagens 2den Behandling. Spørgsmaalet om Overgang til 3dje Behandling satte under Afstemning; men da kun 6 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: R. Effersø, J. Jakobsen, O. Olsen, Müller, C. Olsen, Weihe og Formanden; nej stemte: ingen; J. Poulsen, Provsten, O. Jacobsen, Nielsen, Michelsen og Sørensen stemte ikke; medens Finsen, O. Effersø, M. Poulsen, J. H. Poulsen, Hentze og Schrøter vare fraværende, og var Spørgsmaalet saaledes bortfaldet.

*) Finsen var frav. ved Betænkningens Afgivelse.

XIII. Andragender om Statstilskud til Skoler.

A. Andragende om Statstilskud til Skolebygningen i Vestmanhavn.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes Andragende fra Forstanderskabet for Vestmanhavns Sogns Kommune om Tingets Medvirkning til Opnaaelse af et Statstilskud paa 1000 Kr. til Istandsaettelse og Udvidelse af Skolebygningen i Vestmanhavn.^{*)}

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 13de August, vedtoges det efter Forslag af Weihe at henvise den til Kirkekasseudvalget, som afgav følgende, den 31te August fremlagte

Udvalgsbetænkning.

Forstanderskabet for Vestmanhavns Sogns Kommune har ved Skrivelse af rode f. M. ansøgt Lagtinget om dets Medvirkning til, at der til Omlægning af Taget paa Skolebygningen i Vestmanhavn og til Opførelse af en Kvistbygning paa samme af Statskassen maa blive bevilget et Beløb af 1000 Kr., idet der henvises til, at Vestmanhavns Sogns Kommune i sin Tid kun har faaet 3000 Kroners Tilskud fra Statskassen til Skolebygningen, medens andre Kommuner til lignende Byggeforetagender have faaet et Statstilskud paa 4000 Kroner.

Undertegnede Udvalg, som nævnte Skrivelse er bleven henvist til, skal, efter at have undersøgt Sagen, til Forklaring af, at Vestmanhavn i sin Tid har faaet et mindre Tilskud til sin Skolebygning end andre Kommuner til deres, tillade sig at oplyse, at nævnte Tilskud er blevet givet i Henhold til et til Lagtinget i 1876 indsendt Andragende fra Nordstrøms Forstanderskab om at faa renten som Gave eller som rentefrit Laan et Beløb af 3000 Kroner til Opførelsen af en Skolebygning i Vestmanhavn.

Der er altsaa af Statskassen blevet bevilget til den omhandlede Skolebygning det Beløb, som Forstanderskabet dengang ansøgte om, og den Omstændighed, at der

senere her er blevet bevilget større Beløb til mange andre lignende Skolebygningers Opførelse, synes ikke at give tilstrækkelig Grund til nu at frømkomme med Ansøgning om en yderligere Bevilling.

Det paatænkte Bygningsarbejde, i Anledning af hvilket Statstilskud nu søges, nemlig en Hovedreparation af Skolebygningens Tag og en ønskelig Udvidelse af Lærerens Beboelseslejlighed, vil heller ikke kunne paaheraabes som noget ekstraordinært Byggeforetagende, og Udvalget har derfor Betæneligheder ved at anbefale Andragendet, særlig fordi der netop nu til forskellige andre Øjemed, f. Eks. til den lokale Dampskibsfart og Oprettelsen af et nyt Distriktslægeembede i Thorshavn, fra Færøerne stilles saa store Krav til Bevillingsmyndighederne.

Udvalget tillader sig derfor at foreslaa Tinget at vedtage:

Der svares Forstanderskabet for Vestmanhavns Sogns Kommune, at Lagtinget ikke for Tiden mener at kunne andrage paa, at der ydes Tilskud af Statskassen til den paatænkte Hovedreparation og Udvidelse af Skolebygningen i Vestmanhavn.

1 Udvalget for de Kirkekasserne vedkommende Sager, Thorshavn den 31te August 1900.

Fr. Petersen. J. H. Poulsen.
Ordfører.

H. P. Weihe.

Ved Sagens 2den Behandling, den 1ste September, sættes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 12 St. mod 0.

^{*)} Andragendet er nærmere refereret i Udvalgsbetænkningen.

B. Andragende om Oprettelse af en særlig Skole paa Svinø.

Den 15de August fremlagdes Andragende fra Beboere af Svinø om Tingets Medvirkning til Opnaaelse af et aarligt Statstilskud paa 200 Kr. til en særlig Lærer eller Lærerinde for Svinø Sogn.^{*)}

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 17de August, vedtoges det efter Forslag af Provsten at henvise den til Kirkekasseudvalget, som afgav følgende, den 24de August fremlagte

Udvalgsbetænkning.

Fra et stort Flertal af Beboerne paa Svinø er der med anbefaling fra vedkommende Skolekommission og Kommunalforstanderskab til Lagtinget indkommet et Andragende om Tingets Bistand til af Statskassen at faa bevilget et Beløb af 200 Kr. aarlig til en særlig Lærer eller Lærerinde for Svinø.

Andragendet begrundes ved, at den hidtil bestaaende Ordning af Svinø Sogns Skolevæsen, ifølge hvilken den oprindelig for Fuglø alene ansatte Lærer i en Trediedel af Aarets Skoledage skal give Undervisning paa Svinø, ikke i Længden vil kunne bibeholdes, idet de c. 30 Skolebørn, der nu findes paa Svinø, med saa lidt og spredt Skolegang umulig ville kunne til egne sig de Kundskaber, der fordres nu til Dags.

Som deres eget Bidrag til den eventuelle Lærer eller Lærerinde tilbyde Andragerne at yde aarlig:

Fri Bolig, anslaaet til	40 Kr.
200 Løb Tørv å 45 Ø.	90 —
6 Lam å 4 Kr.	24 —
Penge	30 —

Tils.... 204 Kr.

Undertegnede Udvalg, til hvilket denne Sag er bleven henvist, mener vel, at det bør noteres som et glædeligt Tegn paa vaagnende Sans for Oplysningens Betydning, at Beboerne af Svinø, for at kunne sættes i Stand til at give deres Børn en fyldigere Undervisning end hidtil, frivilligt tilbyde at ville paatage sig de med Oprettelsen af et særligt Lærerembede forbundne Udgifter, men skønner dog ikke

^{*)} Andragendet er nærmere refereret i Udvalgsbetænkningen.

rette end, at der fra Lagtingets Side, inden dette kan gøre videre Skridt til Oprettelsen af dette Lærerembede, maa kræves, at der af vedkommende Sogn ydes mere til Læreren Lønning, end der i Andragendet tilbydes, idet Prisen paa de der nævnte Naturalydelser uægtelig er sat meget for højt. Udvalget maa i det hele taget anbefale, at Tinget, ved her at kræve Sognets Bidrag erlagt i Penge, een Gang for alle slaar fast, at det at lønne Lærere med Naturalydelser ikke længere kan anses for tidssvarende.

Inden endelig Beslutning tages om Oprettelsen af et særligt Lærerembede paa Svinø, bør der formentlig for Tinget foreligge Oplysninger fra vedkommende kommunale Myndigheder om, hvorledes Skoleforholdene paa Fuglø tænkes ordnede, og navnlig hvorledes den hidtil for Fuglø og Svinø Sogne ansatte Lærer vil blive lønnet, naar hans Lærervirksomhed paa Svinø skal ophøre.

I Henhold til det anførte skal Udvalget tillade sig til Tingets Vedtagelse at indstille:

at der svares Forstanderskabet for Nordøernes Præstegaards Kommune ogsaa til videre Bekendtgørelse for Andragerne —, at Tinget, uagtet det paaskønner Andragernes Bestræbelser for at forbedre Skoleundervisningen i Sognet, ikke vil kunne anbefale Oprettelsen af et særligt Lærerembede paa Svinø, medmindre der af Sognet til den eventuelle Lærers Lønning tilbydes mindst 200 Kr. i Penge og det forinden foreligger oplyst, hvorledes Skoleforholdene paa Fuglø og den nævrende Lærers Lønningsforhold skulle være, naar den paatænkte nye Ordning træder i Kraft.

I Udvalget for de Kirkekasserne vedkommende Sager, Thorshavn den 23de August 1900.

Fr. Petersen, J. H. Poulsen,
Ordfører,
H. P. Weihe.

Ved Sagens 2den Behandling, den 27de August, vedtoges Udvalgets Forslag med 13 St. mod 0.

XIV. De af Amtmanden ene afgjorte Sager.

Fra »Udvalget for de af Amtmanden ene afgjorte Sager« fremkom følgende Betænkning, der fremlagdes den 31te August:

Udvalget, der er nedsat af Lagtinget for at gennemgaa de af Amtmanden paa Tingets Vegne ene afgjorte Sager, har eftersat Lagtingets Journal, Kopibog og Regningsprotokol fra Begyndelsen af forrige Samling og til Begyndelsen af indeværende Samling.

Udvalget har ikke fundet Anledning til at gøre nogen speciel Indstilling til Tinget, men har dog ment, at der er nogle Punkter, som kunde trænge til en nærmere Drøftelse af Tinget, og har derfor fundet Anledning til at henlede Opmærksomheden paa disse Punkter, samtidig med, at Udvalget har søgt statistisk at paavise de betydeligste Udgifter, der hvile paa de under Tinget sorterende Kasser.

A. Vedrørende Kirkekasserne.

Af Regnskabet for Thorshavns Kirkes særlige Kasse fremgaar, at der i Aarets Løb er medgaaet til Lys til Kirkens Brug i alt 121 Kr. 28 Øre, hvilket har forekommet Udvalget at være en særdeles stor Udgift.

B. Vedrørende Amtsrepartitionsfonden.

1. I det offentlige Sundhedsvæsens Interesse er i sidste Aar medgaaet c. 3500 Kr., hvoraf Størsteparten, c. 2000 Kr., skyldes den rundt paa Øerne optrædende tyfoide Feber. Ifølge Epidemiloven af 30te Marts 1895 vil Halvdelen af ovennævnte c. 2000 Kr. blive refunderet af Statskassen, idet Sygdommen af Oversundhedskommissionen er beordret taget under offentlig Behandling.

Udvalget har haft sin Opmærksomhed henvendt paa de store Udgifter, der i Anledning af nævnte Epidemii er medgaaet til Hospitalsophold, Lægernes Rejser og Diæter, samt til Desinfektion; saaledes er der i sidstnævnte Anledning alene til Bygden Sørrvaag medgaaet c. 470 Kr. til Desinfektionsmidler.

For Behandling af veneriske Sygdomme er der medgaaet temmelig betydelige Beløb, alene for en enkelt Patients Vedkommende c. 366 Kr.

Udvalget har tænkt at henstille til Tingets Afgørelse, om hvorvidt man kunde finde Anledning til at anmode Amtmanden om for Fremtiden at lade Lægernes Regninger blive forelagte Fysikus til Erklæring, førend Anvisning til Udbetaling fandt Sted, samt, hvor Forholdene tillode det, lod Patienter, lidende af venerisk Syge, blive behandlet paa Færø Amts Hospital.

Til Fysikus' Rejser til Jordemoderkonferencer, Visitats af Distriktslægerens Medicinalbeholdning, til Rejser i det offentlige Sundhedsvæsens Interesse, til bakteriologiske Undersøgelser m. m. er medgaaet c. 690 Kr.

Til Peter Winther af Thorshavns Henliggen paa Færø Amts Hospital er medgaaet c. 300 Kr.; idet han af Politiet var indlagt som farlig for den offentlige Sikkerhed. I Lighed med, hvad der er Tilfældet i det øvrige Kongerige, bæres lignende Udgifter af Amtskommunen, og Byrden falder utvivlsomt saaledes for Færøernes Vedkommende paa Amtsrepartitionsfonden.

2. Til Delinkventvæsenet er ligeledes i det forløbne Aar medgaaet et meget betydeligt Beløb, nemlig 1161 Kr.
3. For Afgrænsning af forskellige Lodder samt Assistance ved Kortlægning af Indmarken paa Sand er til Sysselmand Schrøter udbetalt c. 113 Kr., hvad Udvalget ligeledes har fundet Anledning til at bemærke, da dette formentlig er en ny Udgift paa Amtsrepartitionsfonden.

Lagtingssalen, den 30te August 1900,

Pinsen, Just Jakobsen.

Ordfører.

J. M. Hentze.

Den 1ste September behandlede denne Betænkning punktvis.

XV. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender.

Til de staaende Udvalg i Henhold til Forretningsordenens § 8 og Tillægget vare valgte:

for de Amtsrepartitionsfonden vedkommende Sager:

O. Jacobsen, Müller og O. Olsen;

for de Amtsfattiggkassen og Landkommunerne i Almindelighed vedrørende Sager:

Müller, Nielsen, C. Olsen, J. Poulsen og Schrøter;

for de Kirkekasserne vedkommende Sager:

Provsten, J. H. Poulsen og Weihe;

for de den økonomiske Fond, Grindegarnet i Vestmanhavn samt Renterne af det Hansenske Legat vedrørende Sager:

Provsten, Hentze og Michelsen;

for de Skydskassen vedrørende Sager:

J. Jakobsen, J. Poulsen og M. Poulsen;

for de øvrige under Lagtingets Decision hørende offentlige Kasser

samt for de forskellige Andragender, som henvises til Udvalget, (Udvalget for forskelligartede Sager):

R. Effersø, Nielsen og Sørensen;

for de af Amtmanden ene afgjorte Sager:

Hinsen, Hentze og J. Jakobsen.

1. Vedkommende Amtsrepartitionsfonden.

a) Med Hensyn til Paaligningen til Amtsrepartitionsfonden for Aaret fra Olaidag 1900 til Olaidag 1901 vedtoges, efter Forslag af Udvalget:

at Størrelsen af den samlede Udskrivning fastsættes til 9582 Kr. 16 Øre,

at $\frac{2}{3}$ deraf lignes paa det matrikulerede Jordegods, 4258 $\frac{2}{3}$ ₁₀₀ Skattemarker, med 1 Kr. 50 Øre pr. Skattemark eller i alt 6388 Kr. 11 Øre,

at $\frac{1}{8}$ ligned paa Kommunerne i Amtet
med et samlet Beløb af 3194 Kr.
5 Øre og
at den Kjerdedel af sidstnævnte Beløb,

som i Henhold til Lov af 6te Fe-
bruar 1880 skal fordeles efter Lag-
tingets Skøn, fastsættes som paa
nedenstaaende Repartition anført.*)

*) Med Hensyn til det til Fordeling paa Kommunerne bestemte Beløb, 3194 Kr. 5 Øre, er af Amtet i Henhold
til Lagtingets Vedtagelse foretaget følgende

Repartition:

Kommunernes Navne.	Efter Marketal. ($\frac{1}{2}$)			Efter Folkemængde. ($\frac{1}{4}$)			I Henhold til Lagtingets Vedtagelse ($\frac{1}{4}$)		Til- sammen for Sognet.		For Kommunen i det hele.	
	Skattemark.	Kr.	Ø.	Folketal.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
I. Norderøernes Præstegælds Kommune.												
Vaag Sogn	166,58	62	46	534	32	91	50	„	145	37		
Husum —	64,03	24	34	134	8	25	8	„	40	59		
Mygledal —	69,03	25	89	118	7	27	8	„	41	16		
Kunø —	94,11	35	30	176	10	84	10	„	56	14		
Viderø —	150,37	56	39	297	18	30	15	„	89	69		
Svinø —	54,51	20	44	124	7	64	7	„	35	8		
Fuglø —	67,24	25	21	145	8	94	7	„	41	15		
											449	18
II. De forenede Sogne i Østersø Præstegæld.												
Fuglefjord Sogn	152,03	57	2	497	30	63	9	„	96	65		
Andefjord —	129,63	48	63	330	20	34	13	„	81	97		
Funding —	125,26	46	98	305	18	79	7	„	72	77		
											251	39
III. Næs og Gøte Sognes Kommune.												
Næs Sogn	200,17	75	6	554	31	15	15	„	124	21		
Gøte —	128,75	48	29	329	20	28	8	„	76	57		
											200	78
IV. Sjøv Sogns Kommune.												
	180,62	67	74	492	30	33	11	51	...	...	109	58
V. Ejdes Sogns Kommune.												
	154,44	57	92	501	30	88	8	„	...	...	96	80
VI. De forenede Sogne i Nordstrømø Præstegæld.												
Kvivig Sogn	125,98	47	25	374	23	6	14	„	84	31		
Kollefjord —	120,54	45	21	284	17	50	9	„	71	71		
Kvalvig —	128,66	48	25	238	14	67	9	„	71	92		
Haldersvig —	79,70	29	88	305	18	79	9	„	57	67		
Saksen —	49,60	18	60	56	3	45	7	„	29	5		
											314	66
VII. Vestmanhavn Sogns Kommune.												
	121,32	45	49	316	21	33	18	„	...	...	84	82
Overføres	2363,55	886	35	6139	378	35	242	51			1507	21

b) Fra flere Jordbrugere i Strøms indkom Andragende om en aarlig Bevilgning til Andreas Niclasen af Thorshavn for at sætte ham i Stand til at

rejse omkring og vejlede Folk ved Indførelse af ny Jordbrugsredskaber. Efter Forslag af Schrøter vedtoges at bevilge ham 100 Kr. af Amtsrepar-

Kommunernes Navne.	Efter Marketal. (1/2)			Efter Folkemængde. (1/1)			I Henhold til Lagtingets Vedtagelse (1/4)		Til- sammen for Sognet.		For Kommunen i det hele.	
	Skattemark.	Kr.	Ø.	Folketal.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Overført . .	2363.55	886	35	6139	378	35	212	51			1507	21
VIII. De forenede Sogne i Sydstrøms Præstegæld.												
Kirkebø Sogn	163.49	61	31	220	13	56	13	"	87	87		
Kalbak —	94.58	35	46	100	6	16	9	"	50	62		
Thorshø udenbys —	99.68	37	38	173	10	66	7	"	55	4	193	55
IX. Nolsø Sogns Kommune. . .	67.56	25	33	209	12	89	12	"	...	...	50	22
X. Vaagø Præste- gælds Kommune.												
Midvaag Sogn . . .	123.95	46	48	374	23	6	14	"	83	54		
Sandevaag — . . .	111.38	41	77	295	18	18	14	"	73	95		
Sørvaag — . . .	80.60	30	24	366	22	56	13	"	65	80		
Bø — . . .	64.22	21	9	119	7	34	6	"	37	43		
Myggenæs . . .	66.68	24	99	152	9	38	9	"	43	37	304	9
XI. Sandø Præste- gælds Kommune.												
Sand Sogn . . .	166.13	62	41	541	33	54	15	"	110	95		
Skaalevig — . . .	69.74	26	14	147	9	6	11	"	46	20		
Husevig — . . .	87.24	32	72	198	12	21	12	"	56	93		
Skud — . . .	44.41	16	65	104	6	41	5	"	28	6	242	14
XII. De forenede Sogne i Suderø Præstegæld.												
Famien Sogn . . .	40.78	15	29	116	7	16	9	"	31	45		
Porkere — . . .	121.67	16	75	415	25	59	12	"	84	31		
Vaag — . . .	86.44	32	42	416	25	65	20	"	78	7		
Sumbø — . . .	96.99	36	33	396	24	41	8	"	68	74	262	60
XIII. Kvalbø Sogns Kommune . .	138.79	52	5	518	31	91	17	"	...	...	100	99
XIV. Frodebø Sogns Kommune . .	112.60	42	23	650	40	8	100	"	...	...	182	31
XV. Thorshavns Kommune. . .	55.05	20	64	1303	80	32	250	"	...	...	350	96
Summa . .	4258.74	1597	3	12954	798	51	798	51			3194	5

titutionsfonden som Opmuntring til fortsat Arbejde for Indførelse af ny og bedre Driftsmaader paa Jordbrugets Omraade, hvorhos Tinget lovede at tage Sagen, der først var indkommen den 10de September, under nærmere Overvejelse i næste Samling.

- c. Efter Forslag af J. Jakobsen og J. H. Poulsen vedtoges det af Amts-repartitionsfonden at bevilge 300 Kr. til Understøttelser for Elever ved den ny Højskole paa Bordsø.

2. Vedkommende Amtsfattiggkassen.

- a. De fra Kommunerne indkomne Forsørgelsesplaner og Status-Oversigter vare gennemgaaede af Udvalget, og bleve Planerne approberede.
- b. Det vedtoges af Kassens Indtægter for 1899—1900 at henlægge 500 Kr. til Grundfonden.
- c. Til uheldig stillede Kommuner bevilgedes for Aaret 1900—01, i Henhold til Fattigloven af 10de April 1895, følgende Beløb:

1. Norderøernes Præstegælds Kommune:	
til Vaag Sogn	300 Kr.
Mygledal	10 —
	310 Kr.
2. Næs og Gøte Sognes Kommune:	
til Næs Sogn	250 —
3. Sjøv Sogns Kommune	60 —
4. Vaagø Præstegælds Kommune:	
til Sørvag Sogn	20 —
5. Sandø Præstegælds Kommune:	
til Sand Sogn	310 —
6. De forenede Sognes Kommune i Suderø Præstegæld:	
til Sumbø Sogn	50 —
7. Thorshavns Kommune	500 —

Tilsammen . . . 1500 Kr.

- d. Til Færø Amts Hospital bevilgedes for 5 Aar, fra 1ste Oktober 1900 til 30te September 1905, 800 Kr. aarlig imod at Hospitalet yder frit Vagthold til alle indlagte Patienter, der ere hjemmehørende paa Færøerne.
- e. For Aaret fra 1ste Oktober 1900 til

30te September 1901 bevilgedes til Sygehuset i Klaksvig 400 Kr.

- f. Skibsfører J. Jespersen af Tveraa havde andraget om at faa tilbagebetalt et Beløb af 25 Kr., der i Henhold til Lov af 30te Marts 1892 § 15 var blevet ham afkrævet som Kendelse i Juli 1895, da han fra sin Kutter »Peders« solgte Hvalkød til Indbyggerne. Andrageren anførte, at han kun havde handlet med Hvalkød. — Andragendet bevilgedes.

3. Vedkommende Skydskassen.

Efter Forslag af vedkommende Udvalg vedtoges til Bestridelse af Skydsudgifterne for Aaret fra 1ste Oktober 1900 til 30te September 1901 at paaligne et samlet Beløb af 4196 Kr. 11 Øre, der fordeles saaledes imellem Kommunerne, som paa omstaaende Tabel anført.

4. Vedkommende den økonomiske Fond.

- A. Godtgørelse for Bortførelse af Grinde-indvolde.

Sysselmanden i Vaagø Syssel havde indsendt Fortegnelser fra vedkommende Sognekommisioner over udført Pligtarbejde til Bortskaffelse af Indvolde og andet Affald af de i August Maaned 1899 i Sørvag, Midvag og Sandevaag indtrufne Grindfangster. Sysselmanden havde nemlig ikke kunnet faa disse Ting bortskaffede paa sædvanlig Maade, for Dagløn eller efter Akkord, og havde derfor henvendt sig til Sognekommisionerne. Nu havde han indstillet, at der gaves Mandskabet en passende Godtgørelse. — Efter Udvalgets Forslag vedtoges for 1892 Timers Arbejde at udbetale 121 Kr. 64 Øre, foruden 10 Kr. 50 Øre for Benyttelse af Baade og andre Redskaber.

- B. Andragender om Tilskud til Landingssteder:

a. Forstanderskabet for Norderøernes Præstegælds Kommune havde andraget om, at et til Istandsættelse af en i afvigte Vinter af Brænding ødelagt Vej over Storegjov ved Kirke paa Fugle medgaaet Beløb

Nr.	Kommunernes Navne.	Folke- tallet.	Særlige Skyds- udgifter.		Fælles Skyds- udgifter.		Samlet Beløb.	
			Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1	Norderøernes Præstegælds Kommune .	1528	173	57	397	28	570	85
2	De forenede Sognes Kommune i Østerg Præstegæld	1132	95	54	294	32	389	86
3	Næs og Gøte Sognes Kommune . . .	883	74	53	229	58	304	11
4	Fjdes Sogns Kommune	501	42	28	130	26	172	54
5	Sjov — — — — —	492	41	53	127	92	169	45
6	De forenede Sognes Kommune i Nord- strøms Præstegæld	1257	76	53	326	82	403	35
7	Vestmanhavn Sogns Kommune . . .	346	21	6	89	96	111	2
8	De forenede Sognes Kommune i Syd- strøms Præstegæld	493	30	7	128	18	158	19
9	Thorshavns Kommune	1303	79	33	338	78	418	11
10	Nolsø Sogns Kommune	209	12	72	54	34	67	6
11	Vaagø Præstegælds Kommune . . .	1306	52	14	339	56	391	70
12	Sandø — — — — —	993	57	*	258	18	315	18
13	Kvalbø Sogns Kommune	518	14	82	134	68	149	50
14	Frodebo — — — — —	650	18	59	169	*	187	59
15	De forenede Sognes Kommune i Suderø Præstegæld	1343	38	41	349	18	387	59
	Tilsammen	12954	828	6	3368	4	4196	10

- af 76 Kr. 55 Øre til Materialier og 24 Kr. til Formandsløn (Smedearbejde) maatte blive bevilget. — Andragendet bevilgedes.
- b. Fra Beboerne af Skuø var indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om Hjælp til Udbedring af Øens Landingssted og Opgangen derfra, hvilket i afvigte Vinter var ødelagt af Brænding, samt til et Gangspil. Overslaget lød paa en kontant Udgift af 383 Kr., hvoraf 100 Kr. til Formandsløn. — Det vedtoges, at Udgifterne til Materialier og Formandsløn, naar Arbejdet er blevet udført og specificeret Regning over de medgaaede Udgifter foreligger, ville kunne ventes godtgjorte med et Beløb af indtil 383 Kr. paa Betingelse af, at den lønnede Formand under Arbejdets Udførelse gennemsnitlig har 4 Mand af Pligtmandskabet til Hjælp.
- c. Fra Beboerne af Kvalvig paa Suderø var indkommet et af vedkommende Forstanderskab varmt anbefalet Andragende om Understøttelse til Indkøb af Materialier til Istandsættelse af Bygdens Lan-

dingssted, der var blevet ødelagt under Stormen den 16de Februar. Overslaget lød paa 545 Kr. til Materialier og 50 Kr. til Formandsløn. — Udvalget, som mente, at kun Halvdelen af dette Beløb vilde medgaa til den Del af Arbejdet, der tilsigter saavidt muligt at gøre det ufarligt at lande paa Landingsstedet, foreslog og Tinget vedtog at svare, at Udgifterne til Materialier til Istandsættelse af dette Landingssted, naar Arbejdet er blevet udført og specificeret Regning over Udgifterne foreligger, ville kunne ventes refunderede af økonomisk Fond for de to Trediedele Vedkommende, højst dog med 200 Kr.

- d. Beboerne af Velbestad havde, med Anbefaling fra Forstanderskabet, andraget om Hjælp til Istandsættelse af deres Landingssted. Overslaget lød paa 356 Kr. 25 Øre, hvoraf 90 Kr. i Formandsløn. — Efter Forslag af Udvalget vedtoges at svare, at to Trediedele — højst dog 180 Kr. — af de til Materialier medgaaende Udgifter ville kunne ventes refunderede af Fonden, naar Arbejdet er blevet ud-

ført og specificerede Regninger over Udgifterne foreligge.

C. Andragender om Tilskud til Broer og Veje:

- a. Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune havde andraget om Tilskud til en paa Staalskinner anlagt Bro over »Herså« i Bygden Sand. (Se Beretningen for 1899, Side 59.) Ifølge vedlagte Regninger var medgaaet 136 Kr. 39 Øre, hvoraf til Materialier 86 Kr. 39 Øre. — Efter Udvalgets Forslag bevilgedes 60 Kr.
- b. Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune havde andraget om at faa udbetalt det til Broen over Elven paa Myggenæs i forrige Samling lovede Bidrag. (Se Beretningen for 1899, Side 59.) — Efter Forslag af Udvalget bevilgedes 20 Kr.
- c. Fra Forstanderskabet for Nolsø Sogns Kommune indkom Andragende om et Pengebeløb, tilstrækkelig stort til at dække de nødvendige Udgifter ved Opførelsen af en Bro paa Staalskinner eller en Stenbro paa c. 16 Alens Længde over »Grøften« paa Nolsø Ejde i Stedet for den i afvigte Februar Maaned bortskyllede Træbro. Omkostningerne ved en Staalskinnebro ansloges til 200 Kr., en Stenbro det dobbelte. I øvrigt henvistes til et Overslag, der vilde blive indsendt. Senere indkom en anden Skrivelse om, at Beløbet var for lavt anslaaet, idet der ikke var beregnet noget for Cementarbejde, hvorhos der atter henvistes til Overslaget. — Efter Forslag af Udvalget vedtoges det at svare, at Lagtinget ikke for Tiden kan give noget Løfte om Tilskud til denne Bro, da det Overslag, hvortil der i Andragendet henvises, endnu ikke er indkommet til Tinget.
- d. Fra B. M. Gjerdum, Strænder, var indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om Bidrag til en Bro over »Berbiså« nede ved Stranden. Overslaget lød paa 57 Kr. 8 Øre. — Efter Udvalgets Forslag vedtoges at svare, at Lagtinget ikke vil kunne bevilge noget Tilskud til den paa-tænkte Bro, da vedkommende Forstanderskab ikke anser Broen for at være af den Nødvendighed, at

det vil paatage sig nogen Forpligtelse til at holde den vedlige.

- e. J. M. Hentze, J. Joensen, P. H. N. Joensen og Hans Johannesen, alle af Trødum paa Sandø, havde andraget om, at der af økonomisk Fond eller en anden under Lagtinget sorterende Kasse maatte blive ydet Støtte til Anlæggelse af en Kørevej fra Trødum mod Nord langs »Sandsvatn«. (Se Beretningen for 1899, Side 59.) — Efter Udvalgets Forslag vedtoges at bevilge 25 Kr. som Hjælp til Anlæggelse af et Stykke Kørevej paa 100 Favne med en Bredde af mindst 4 Alen — sine Steder 6 Alen — fra Trødum mod Nord langs »Sandsvatn«, imod at Andragerne, naar Arbejdet er blevet udført, til Lagtinget indgive nøjagtig Beretning om, hvor mange Arbejdsdage de have anvendt paa dette Vejanlæg. Beløbet udbetales, naar der foreligger Attest fra vedkommende Forstanderskab om, at Arbejdet er forsvarligt udført.

D. Andragender om Erstatning for Lægemsskade i Anledning af Grindfangst:

- a. Der bevilgedes — efter Udvalgets Forslag — Johan Michael Ludvig af Næs-Porkere som Erstatning for Lægemsskade ved Grindfangst et Beløb af 20 Kr.
- b. Kaldsmand Hans Simonsen af Sandevaag, der ved Numerering af Grinden i Sandevaag den 8de August f. A. med en Kniv blev stukken i højre Haand, hvorved han blev uarbejdsdygtig i 8 Dage og halvt uarbejdsdygtig i 6 Dage, havde andraget om en passende Erstatning for lidt Arbejdstab. — Efter Forslag af Udvalget svarede, at da han havde faaet den ommeldte Skade ikke i Grindedrabet, men bagefter dette, under Udførelsen af et ham som Bestillingsmand paahvilende lønnet Arbejde, kan Lagtinget ikke tilstaa ham den ansøgte Erstatning.
- c. Z. Ole-Jacobsen af Bø havde andraget om en passende Erstatning i Anledning af en ham ved Grinden i Midvaag den 22de August f. A. paadragen Forkølelsessygdom, mod hvilken han maatte søge Lægehjælp og holde Songen fra 24de August til 7de September. Lægen

havde attesteret, at han den 3die September havde behandlet Andrageren for akut Mavekatarrh i Forbindelse med Feber. -- Efter Forslag af Udvalget vedtoges det at svare, at Lagtinget ikke kan tilstaa Andrageren nogen Skadeserstatning i Anledning af den Forkølelsessygdom, som han mener at have paadraget sig ved Grinden i Midvaag, da nævnte Sygdomstilfælde formentlig ikke vil kunne komme ind under Begrebet »Mandskade».

E. I Anledning af de fra Sysselmændene modtagne Indberetninger paalagdes det:

- a. Forstanderskabet for Næs og Gøte Sognes Kommune at drage Omsorg for, at Broen over Geilen paa Tofte og Rækværket om Broen over Nordregøte Aa bliver repareret, og navnlig at den Beskadigelse, som den med Tilskud af Statskassen foretagne Udbedring af Landingsstedet i Ridevig i afvigte Vinter har lidt, snarest muligt bliver afhjulpen;
- b. Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Østerø Præstegæld at sørge for, at den øverste Bro over »Aará» i Lervig bliver istandsat;
- c. Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune at drage Omsorg for, at Vejen vest for Niclas Jørgensens Hus i Midvaag bliver sat i forsvarlig Stand;
- d. Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune at sørge for, at Broen over den »store Elv« i Skopen bliver forsynet med Rækværk og Vejene i Bygden Sand sættes i forsvarlig Stand;
- e. Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Suderø Præstegæld at drage Omsorg for, at Broene over Kirkeaa og »Ain mikla« i Famien samt over Gjoveraa og Skaaleaa i Vaag blive satte i forsvarlig Stand.

5. Vedkommende Kirkekasserne.

- a. Den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende Hegn om Skopen Kirke (se Beretningen for 1899, S. 60) og et Andragende fra vedkommende Kirke-

værge angaaende Istandsættelse af Gærdet om Kirkegaarden paa Sand udsattes -- efter Forslag af Provsten -- til næste Aar.

- b. Forstanderskabet for de forenede Sogne i Østerø Præstegæld havde paa vedkommende Beboeres Vegne andraget om, at der af Østerø Præstegælds Kirkekasse maatte blive bevilget det nødvendige Beløb til Erhvervelse af Grund til en Kirkegaard for Bygden Lervig. -- Efter Forslag af Udvalget vedtoges: Til Erhvervelse af et Grundstykke paa 1600 □ Alen til den for Bygden Lervig paatænkte Kirkegaard, hvis Beliggenhed vil være at bestemme af nævnte Bygds Beboere i Forbindelse med vedkommende Distriktslæge og Sognepræst, til nødvendige Materialier samt til en Formand ved Arbejdets Udførelse bevilges der af Østerø Præstegælds Kirkekasse et Beløb af indtil 200 Kr. paa Betingelse af, at alt Arbejdet ved Kirkegaardens Anlæggelse, der ikke kræver særlig Fagdannelse, bliver udført uden Udgift for Kirkekassen.
- c. Kirken i Vaag paa Norderøerne var i en orkanagtig Storm kommen til at hælde til den ene (nordre) Side. Ved et over Kirken afholdt Syn var det foreslaaet, for at støtte Kirken, at opføre 2 Sidebygninger, saaledes at den blev til en Korskirke. -- Lagtinget vedtog efter Forslag af Udvalget:
 1. Det til en Afstivning af Kirken i Vaag paa Norderøerne nødvendige Beløb bevilges af Norderøernes Præstegælds Kirkekasse.
 2. Amt og Provsti anmodes om at bevirke, eventuelt gennem Afholdelse af Oversyn, at Afstivningen ikke sker ved Tverstivere inden i Kirken, men ved Afstivere paa Kirkens nordlige, udvendige Side.
- d. Til Posten som Kasserer for Kirkekasserne, hvilken Post var bleven ledig ved den hidtilværende Kassers dodelige Afgang, valgtes eksam. juris S. E. Müller fra 1ste Januar 1901, idet Forretningerne indtil nævnte Dato skulde varetages af den afdøde Kassers Datter, Frk. H. Bærentsen.

6. Vedkommende de enkelte Landkommuner.

- a. Efter Forslag fra vedkommende Forstanderskaber approberedes, at Forholdet mellem Skatten paa Formue og Læjlighed og Skatten paa Jordegodset i Kommunerne for de næste 3 Aar fra 1ste Oktober d. A. til 30te September 1903 fastsættes saaledes, at der paa Jordegodset lignedes:

i Nordergernes Præstegælds Kommune.....	$\frac{1}{10}$
- De forenede Sognes Kommune i Østerø Præstegæld.....	$\frac{1}{10}$
- Næs og Gøte Sognes Kommune.....	$\frac{1}{2}$
- Sjøv Sogns Kommune.....	$\frac{1}{2}$
- De forenede Sognes Kommune i Nordstrøms Præstegæld....	$\frac{1}{3}$
- Vestmanhavns Sogns Kommune.....	$\frac{1}{3}$
- De forenede Sognes Kommune i Sydstrøms Præstegæld.....	$\frac{1}{3}$
- Nolsø Sogns Kommune.....	$\frac{1}{6}$
- Vaagø Præstegælds Kommune:	
Midvaag og Bø Sogne.....	$\frac{1}{6}$
Sandeaa og Myggenæs Sogne.....	$\frac{1}{4}$
Sørvaag Sogn.....	$\frac{1}{6}$
- Sandø Præstegælds Kommune.....	$\frac{1}{6}$
- Kvalbø Sogns Kommune.....	$\frac{1}{5}$
- Frødebø Sogns Kommune.....	$\frac{1}{15}$
- De forenede Sognes Kommune i Suderø Præstegæld:	
Vaag Sogn.....	$\frac{1}{3}$
Porkere og Sumbø Sogne....	$\frac{1}{6}$
Famien Sogn.....	$\frac{1}{2}$

dog at Beløbene altid afrundes til hele 10 Øre pr. Skattemark.

Fra Forstanderskabet for Ljdes Sogns Kommune forelaa intet Forslag, hvorfor Amtmanden anmodes om at indkræve saadant og derefter paa Tingets Vegne meddele den fornødne Approbation.

- b. Den fra forrige Samling udsatte Sag om, at Thorshavns udenbys Sogn henlægges til Thorshavns Kommune, forelaa atter i Aar, og vedtoges det at svare Andragerne: Da Thorshavns Kommunalbestyrelse ikke vil gaa ind paa, at der sker en Indlemmelse, helt eller delvis, af Thorshavns udenbys Sogn i Thorshavns Kommune, hvorimod den vil stille sig imødekommende med Hensyn til Fællesskab i Skolevæsen, kan Lagtinget ikke fremtvinge en saadan. Ovenstaaende Vedtagelse kommuniseres vedkommende kommunale Styrelse.
- c. Fra Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune forelaa en Skrivelse, hvori gjordes gældende, at det Forhold,

hvorefter Udgifterne til de fælles Fattiglemmer i Præstegældet udredes af Sognene, ikke længer er passende, idet de enkelte Sognes Skatteevne er undergaaet betydelige Forandringer, siden dette Forhold blev fastsat; bl. a. formentes nu Kvalbø Sogn at udrede for meget, medens Vaag og navnlig Frødebø Sogn yde for lidt. — Efter Forslag af det kommunale Udvalg vedtoges det at svare: Da Uddelingen af Amtsfattiggælden Tilskud til Sognene bliver foretaget under Hensyn til disses samlede Fattigbyrde, og der ogsaa fremtidig vil blive taget Hensyn hertil, finder Tinget ikke tilstrækkelig Anledning til at udvirke nogen Forandring i Lov af 28de Februar 1872 om Landkommunernes Styrelse i den af Forstanderskabet antydede Retning.

- d. Handelsmand J. P. Thomsen af Andefjord havde indsendt Besværing over den ham for Aaret 1899-1900 til Andefjord Sogn paalignede Formue- og Læjlighedsskat. Sagen var mangelfuldt oplyst saavel fra Klagerens som fra Forstanderskabets Side. — Efter Udvalgets Forslag vedtoges at ned sætte Klagerens Formue- og Læjlighedsskat med 5 Kr.
- e. Fra Forstanderskabet for Næs og Gøte Sognes Kommune indkom til Approbation Forslag til Sundhedsvedtægt for Gøte Sogn. — Sundhedsvedtægten, der i det væsentlige er overensstemmende med de for Sjøv og Andefjord Sogne gældende Vedtægter, approberedes.
- f. Fra et Flertal af Vælgerne i Haldersvig Sogn forelaa Andragende om, at dette Sogn maatte blive udskilt fra de forenede Sogne i Nordstrøms til at danne en egen selvstændig Kommune. Andragendet var anbefalet af Forstanderskabet. — Efter Udvalgets Forslag vedtoges det at svare: Forinden videre foretages i Anledning af det af en Del Behoere af Haldersvig Sogn indgivne Andragende om Udsøndring af de forenede Sogne i Nordstrøms Præstegæld, maa der foreligge Tinget en Opgørelse af, hvorledes Forholdet er og vil blive ordnet mellem Haldersvig og Kvalvig Sogne med Hensyn til den Kommunaleskat, der paalignes Hvalfanger Grøn af »Gjånøyri«.
- g. Fra en Enke i Hove forelaa en Besværing over, at de derværende offent-

lige Veje vare i uforvarlig Stand. — Efter Forslag af det kommunale Udvalg vedtoges: Forstanderskabet for de forenede Sogne paa Suderø vil have at sørge for, at Kommunens Veje i Hove snarest muligt sættes i forvarlig Stand. Skulde alt det paaligede Pligtarbejde ikke blive udført, vil det resterende være at inddrive ved Udpantning og de indkomne Beløb anvende til Vejenes Istandsættelse ved lejede Folk.

7. Decision af Regnskaber.

Til Tinget vare indkomne efternævnte Regnskaber, forsynede med besvarede Revisionsantegnelser samt Lagtingsrevisors Vedtegnelser:

1. Regnskab for Færø Amts Repartitionsfond for Aaret til Olaidag 1899.
2. Regnskab for Færø Amts Fattigkasse for Aaret til 30te September s. A.
3. Regnskab for Færø Amts Skydskasse for s. A.
4. Regnskab for Færø Amts Skolefond for Aaret 1899.
5. Regnskab for Færø Amts økonomiske Fond for s. A.
6. Regnskab for Grindegarnet i Vestmanhavn for s. A.
7. Regnskab for Fonden for forulykkedes efterladte for s. A.
8. Regnskab for Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger for fattige Almuesbørn paa Færøerne for s. A.
9. Regnskab for Sognepræst Engelsteds Deltagelses- og Erkendtlighedslegat for s. A.
10. Regnskab for Norderøernes Præstegælds Kirkekassee for s. A.
11. Regnskab for Østerø Præstegælds Kirkekassee for s. A.
12. Regnskab for Sydstrømø Præstegælds Kirkekassee for s. A.
13. Regnskab for Thorshavns Kirkes særlige Kasse for s. A.
14. Regnskab for Nordstrømø Præstegælds Kirkekassee for s. A.
15. Regnskab for Vaagø Præstegælds Kirkekassee for s. A.
16. Regnskab for Sandø Præstegælds Kirkekassee for s. A.
17. Regnskab for Suderø Præstegælds Kirkekassee for s. A.
18. Regnskab for Vaag Kirkes særlige Kasse for s. A.
- 19—25. Regnskaber for de til Norder-

- øernes Præstegælds Kommune hørende Sogne for Aaret til 30te Septbr. 1899.
- 26—28. Regnskaber for de forenede Sogne i Østerø Præstegæld for s. A.
 29. Regnskab for Ejdes Sogns Kommune for s. A.
 - 30—31. Regnskaber for Næs og Gøte Sognes Kommune for s. A.
 32. Regnskab for Sjøv Sogns Kommune for s. A.
 - 33—37. Regnskaber for de forenede Sogne i Nordstrømø Præstegæld for s. A.
 38. Regnskab for Vestmanhavns Sogns Kommune for s. A.
 - 39—41. Regnskaber for de forenede Sogne i Sydstrømø Præstegæld for s. A.
 42. Regnskab for Nolsø Sogns Kommune for s. A.
 - 43—47. Regnskaber for de til Vaagø Præstegælds Kommune hørende Sogne for s. A.
 - 48—51. Regnskaber for de til Sandø Præstegælds Kommune hørende Sogne for s. A.
 - 52—55. Regnskaber for de forenede Sogne i Suderø Præstegæld for s. A.
 56. Regnskab for Frødebø Sogns Kommune for s. A.
 57. Regnskab for Kvalbø Sogns Kommune for s. A.
 58. Regnskab for den gensidige Forsikringsforening for Skolebygninger paa Færøerne for s. A.
 59. Regnskab for Pensionsfonden for Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne for s. A.
 60. Regnskab for den gensidige Forsikringsforening for forulykkedes efterladte paa Færøerne for Aaret 1899, gennemset af Foreningens Revisorer.

Samtlige disse Regnskaber decideredes.

8. Valg til kommunale Bestillinger og Ombud.

- a. Til Medlemmer til Valgforstanderskabene for Folke- og Lagtingsvalgene valgtes:

for Norderøernes Præstegæld:
Handelsfuldmægtig N. Jützen af Klaksvig og Lærer S. M. Joensen af Vaag;

for Østerø Præstegæld:
Handelsmand Poul Klein af Gjøv og Lærer J. Poulson af Strænder;

for Nordstrøms Præstegæld:
Købmændene A. S. Reinert af Vest-
manhavn og J. P. Olsen af Kvalvig;
for Sydstrøms Præstegæld:
Landbrugskonsulent R. C. Effersø og
Maler Dione Isaksen, begge af Thors-
havn;
for Vaagø Præstegæld:
Købmand Niclas Niclasen af Sørvag
og Odelsbonde D. P. Michelsen af
Midvaag;
for Sandø Præstegæld:
Lærer A. C. Joensen og Købmand
M. Mohr, begge af Sand;

for Suderø Præstegæld:
Købmand P. Mortensen af Tveraa
og Skolelærer O. N. Skaalum af
Kvalbø.
b. Til Retsvidne for Suderø Syssel valg-
tes i Stedet for Jacob Midjord, der er
afgaaet ved Døden, Handelsfuldmægtig
Joan Pauli Skaalum af Kvalbø.
c. Til Medlem af Færø Amts Skole-
direktion genvalgte Landbrugskonsu-
lent R. C. Effersø af Thorshavn.
d. Til Medlem af Kommissionen for
Thorshavns Realskole genvalgte Sko-
mager Kjelnæs af Thorshavn.

XVI. Andre Vedtagelser.

1. Andragende om flere Lag- tingsmænd for Suderø Præstegæld.

Den fra forrige Samling udsatte Sag
angaaende flere Lagtingsmænd for Suderø*)
forelaa atter i Aar. Ved Sagens foreløbige
Behandling foreslog Schrøter at ned-
sætte et særligt Udvalg paa 3 Medlem-
mer, medens J. Poulsen foreslog at ud-
sætte Sagen indtil videre. Sidstnævnte
Forslag sattes først under Afstemning og
vedtoges med 10 St. mod 1, hvorefter
Schrøters Forslag betragtedes som bort-
faldet.

2. Vedtagelse om Bidrag til et færøsk Museum.

Den fra forrige Samling udsatte Sag
om Bidrag til et færøsk Museum forelaa
atter til Behandling, og vedtoges det at
bevilge 50 Kr. af Amtsrepartitionsfonden.

*) Se Beregningen for 1899, Side 51.

3. Andragende om Fritagelse for at være Lagtingsmand.

Fra Lagtingsmand M. Poulsen frem-
kom Andragende om Fritagelse for at være
Medlem af Tinget. Andragendet blev ikko
bevilget.

4. Vedtagelse angaaende Af- holdelse af Pensionsudgifter.

Under Henvisning til, at det i sin Tid
blev vedtaget, at det Beløb, der af de
herværende Kasser skulde udredes til
Pensionering af de entledigede Lærere A.
Guttormsen og Th. Danielsen, skulde af-
holdes med 100 Kr. af Skolefonden og
133 Kr. 50 Øre af Amtsrepartitionsfonden,
saa længe Understøttelserne nydes af
begge de omhandlede Lærere, havde
Landfogden forespurgt, hvorledes Beløbet
til A. Guttormsen skulde udredes, efter at
Th. Danielsen var afgaaet ved Døden. —
Det vedtoges, at Udgiften skulde deles
halvt mellem Skolefonden og Amtsreparti-
tionsfonden.

5. Vedtagelse i Anledning af en Skrivelse fra Pastor Heilmann.

Pastor Heilmann havde, paa et Baadmandskabs Vegne paa Viderejde, indsendt et Andragende dels om Vederlag for uforstyldt Indkaldelse for Retten, dels om Oprejsning for den uforstyldte Mistanke, som Indkaldelsen forudsatte m. H. t. bemeldte Mandskabs Optraeden lige over for Besætningen paa et forlist norsk Hvalfangerskib. — Efter Forslag af Udvalget for forskelligartede Sager vedtoges at svare:

Skønt den Beskyldning for Pengeafpresning eller Sigtelse for ulovlig og umenneskelig Adfærd, som rejstes ifølge Forklaring fra Mandskabet fra den forliste norske Hvalfanger »Anna Busch«, ved Sagens retslige Undersøgelse fandtes ubegrundet, hvilket for den offentlige Mening kan anses som tilstrækkelig Oprejsning for den forsmædelige Sigtelse, vil Lagtinget gerne yde den begærede yderligere Oprejsning og skal derfor, efter at have undersøgt Sagen, ikke undlade at udtale sin fulde Anerkendelse af deres prisværdige Forhold ved saa hurtig at komme de formentlig nødlidende til Hjælp og siden uden Godtgørelse at bugser de tunge Hvalfangerbaade til Klaksvig.

Tinget vilde gerne yde en Godtgørelse for Tidsspilde i Anledning af den uforstyldte Stævning, men savner Hjemmel til Afholdelse af en saadan Udgift af de til Tingets Raadighed staaende Midler.

6. Vedtagelse angaaende Anskaffelse af en norsk Stamhingst.

Fra Justitsministeriet forelaa Meddelelse om, at der paa Finansloven for 1900—01 var bevilget et Statstilskud paa 1000 Kr. til Anskaffelse af en Stamhingst af norsk Vestlandrace, saaledes, at Hingsten anskaffes af Færøernes Amtsrepartitionsfond, hvis Ejendom den da bliver, og at de i øvrigt til Anskaffelsen, Opstaldningen o. a. fornødne Udgifter udredes af Midler, hvorover Lagtinget har Raadighed. Endvidere forelaa fra Amtet Oplysning om, at en saadan Hingst kunde faas for 1000 Kr. leveret i Bergen. Efter Forslag af vedkommende Udvalg (R. Effersø, J. Jacobsen og Hentze) vedtoges:

1. Amtmanden anmodes om paa Tingets Vegne at iværksætte Indkøb af den i Konsulent Stenersens Skrivelse af 2den August d. A. ommældte Hingst.

2. De til Indkøb og Forsendelse af Hingsten nødvendige Omkostninger udredes af Amtsrepartitionsfonden.

Endvidere vedtoges:

1. Tinget anmoder Amtmanden om paa hensigtsmæssigste Maade at anbringe den med Tilskud af Statskassen anskaffede Hingst foreløbig for et Aar.
2. De til Hingstens Pasning og Underhold medgaaende Udgifter udredes af Amtsrepartitionsfonden.

7. Vedkommende Grindegarnet i Vestmanhav.

Opsynsmand A. S. Reinert havde henledet Tingets Opmærksomhed paa, at Gavle, Døre og Tag paa det Hus, hvori Grindegarnet opbevares, trænge til Eftersyn, og anmodet om nærmere Ordre med Hensyn til Afhjælpningen af de paa pegede Mangler. — Efter Forslag af vedkommende Udvalg vedtoges: Den nødvendige Reparation af Gavle, Døre og Tag paa Grindegarnshuset i Vestmanhavn udføres.

8. Vedtagelse angaaende den færøske Hesteraces Forbedring.

Fra Agronom M. Winther-Lützen forelaa et Andragende om Foranstaltninger til Forbedring af den færøske Hesterace saaledes, at der dels udvikles større og kraftigere Arbejdsheste, dels flere Luksusheste til Udsælsel. Der vedtoges:

1. a. Tinget paaskønner den Interesse, Andrageren viser for Forbedringen af den færøske Hesteavl, men antager ikke, at Dannelse af en særlig forbedret færøsk Hesterace er af saa utvivlsom økonomisk Betydning, at der er Anledning til at ofre store Beløb herpaa, medens man endnu har saa store Bekostninger i Vente for at gennemføre den begyndte Opgave, at danne en Arbejdsrace ved gennemført Krydsning med norske Fjordheste.
- b. Tinget maa foreløbig indskrænke sig til at stille i Udsigt passende mindre Beløb som Præmier eller Anerkendelse af saadanne Jordbrugeres Virksomhed, som bestrebe sig for at bevare de bedste Individuer for vor hjemlige Avl og ved skønsomt Udvalg arbejde hen

til at faa udviklet en Hestebestand, som giver mere fordelagtige Salgsdyr end den nuværende.

2. Tinget anmoder Landbrugskonsulenten om paa sin Omrejse i førstkommande Foraar at udvælge af vor færøske Hesterace en Hingst og to Hopper, som anses tjenligst til Avlsdyr, og derhos ved Forhandling med Ejerne (om fornødent ved Hjælp af et mindre Pengebeløb) sikre Dyrenes Forbliven her paa Øerne, saa at der i næste Lagtingssamling kan tages nærmere Bestemmelse til Racens Forbedring.

9. Andragende om Rejseunderstøttelse.

Baadebygger Elias Johansen af Thorshavn havde andraget om Rejseunderstøttelse (eller anbefaling til at faa en saadan andensteds fra) for at blive i Stand til i Udlandet (Norge) nærmere at gøre sig bekendt med Bygning af Dæks- og Halvdæksbaade. — Efter Forslag af Udvalget for forskelligartede Sager vedtoges:

Tinget anmoder Amtmanden om paa Tingets Vegne at medgive Andrageren den bedste anbefaling ved eventuelle Andragender om Rejseunderstøttelse af offentlige eller private Midler.

10. Vedtagelse angaaende en trykt Lagtingsberetning.

Herom vedtoges et lignende Forslag som forrige Aar. (Se Beretningen for 1899 Side 65.)

11. Angaaende det Hansenske Legats Renter.

Af det Hansenske Legats Renter bevilgedes:

- a. Johannes Dalsgaard af Velbestad 35 Kr. til Indkøb af et Par Kærrehjul.
- b. August Vang af Kalbak Halvdelen af det til Anskaffelse af Seletøj, Plov, Harve med flere Landbrugsredskaber medgaaende Beløb, dog ikke over 30 Kr.
- c. Peter Trondesen af Skaalevig 60 Kr. til Betaling af allerede anskaffet Plov,

Vogn og Seletøj og til Anskaffelse af en Harve.

- d. Joen P. Skaalum af Kvalbø 35 Kr. til Anskaffelse af Vogn og Seletøj.
- e. Ellender Ellenderson af Kvalbø 35 Kr. til Anskaffelse af Vogn og Seletøj.
- f. Skolelærer A. C. Joensen af Sand 60 Kr. til Anskaffelse af Vogn, Seletøj, Plov og Harve.
- g. Kongsbonde Hans Johannessen af Sand 35 Kr. til Anskaffelse af Vogn og Seletøj.
- h. Michel Hentze og Poul Johannes Poulsen af Sand 35 Kr. til Anskaffelse af Vogn og Seletøj.
- i. Kongsbonde Joen Michaelsen af Sand et Bidrag af 35 Kr. til Anskaffelse af Vogn og Seletøj; alt saaledes at Beløbet udbetales hver enkelt, naar han for Amtmanden godtgør, at den paagældende Anskaffelse har fundet Sted.
- j. Fire Mænd i Avevig paa Østerø fik som fattige Nybyggere bevilget 100 Kr. til et nyt Nøst, idet et af dem tidligere opført Nøst, der tillige benyttedes som Forraadsskur, under en ualmindelig Brænding var skyllet bort med Baad og adskillige andre Ting.
- k. Kongsbonde J. Patursson af Kirkebø fik bevilget 45 Kr. til Anskaffelse af et Gerbersk Kontrolapparat til Prøve af Fedtindholdet i Mælk.
- l. Til Kongsbonde Anton Kristian Dalsgaard af Skaalevig, der havde andraget om 600 Kr. til Anskaffelse af en Arbejdshest af norsk Fjordreace, vedtoges at svare: Da Anskaffelse af en Hest af norsk Fjordreace ikke skønnes at være nødvendig for Gaardens hensigtsmæssige Drift, idet Heste af tilstrækkelig Styrke formentlig ville kunne opdrives her paa Øerne, og da Tinget af de under dets Bestyrelse staaende Midler for Tiden maa afholde betydelige Udgifter til allerede trufne Foranstaltninger til Hesteracens Forbedring her paa Øerne, kan Andragendet ikke bevilges, hvorimod der tilstilles Andrageren et Beløb af 100 Kr. som Paaskønnelse for de forholdsvis større Bekostninger, han har haft paa Anskaffelse af Redskaber, og det betydelige Arbejde, han har udført i det Øjemed at indføre en ny og bedre Driftsmaade af Jordbruget paa hans Fæstegaard.
- m. Kongsbønderne Poul Johannes Østerø og M. P. Joensen af Trollemøns havde

andraget om Tilskud til Anskaffelse af 220 Favne Staaltraadsnet til dermed at gøre Gærdet om Bøen søjlehøjt paa Steder, hvor Stengærder ikke kunne anvendes. Der vedtoges at svare: Da Andragernes Arbejde paa at gøre

Gærdet omkring deres Indmark søjlehøjt kun kan have Betydning for dem selv, og da desuden Staaltraadsnet anvendte som Hegn ikke kunne antages at ville blive meget holdbare, kan Andragendet ikke bevilges.

Lagtinget sluttedes den 17de September efter at have været samlet i 50 Dage, i hvilken Tid der var afholdt 39 Møder.

Tillæg.

A. Love og Anordninger udkomne imellem Lagtingssamlingerne 1899—1900.

Bekendtgørelse af 25de April 1900 angaaende forandrede Bestemmelser angaaende Realskolen i Thorshavn.

B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget.

1. Uddrag af Regnskabet for det Hansaske Legats Renter for Finansaaret 1899—1900:

Indtægt.

A. Beholdning den 1ste April 1899, indestaaende i Færø Amts Sparekasse . . . 1631 92

B. Det Hansaske Legats Renter ere tilfaldne Færøerne for de 5 Aar fra 1ste April 1886 til 31te Marts 1891 . . .

C. Renter af det i Sparekassen indestaaende Beløb for Aaret fra 1ste April 1899 til 31te Marts 1900 . . . 44 13

Summa Indtægt . . 1676 05

Udgift.

Kr. Ø.

A. Bevilget i Regnskabsaaret 1898—99 til Kongsbonde Bærent Vang af Kalbak som Godtgørelse for Fragten for et Parti Drænrør . . . 30 "

B. Bevilget i Regnskabsaaret 1899—1900.

1. til Andreas Niclasen af Thorshavn til Anskaffelse af forskellige Landbrugsredskaber . . . 80 "

2. til tiltredende Pæster Daniel J. Michelsen af Upsalum i Anledning af Anskaffelse af forskellige Landbrugsredskaber . . . 80 "

3. til Kongsbonde J. M. Hentze af Sand til Anskaffelse af Vogn og Seletøj . . . 65 "

4. til Odelsejerne Magnus Olsen og Thomas Fr. Petersen af Sand, til Anskaffelse af Vogn og Seletøj . . . 65 "

5. til Mads Andreas Poulsen af Skopen i Anledning af Anskaffelse af forskellige Landbrugsredskaber . . . 80 "

C. Beholdning den 31te Marts 1900, indestaaende i Færø Amts Sparekasse mod 3 pCt. Rente . . . 1276 05

Summa Udgift . . 1676 05

2. Kapitelstakst for Færø Amt for Aaret
fra Olaidag 1900 til Olaidag 1901:

	Kr. Ø.
Uld, uvasket	pr. Pd. „ 34
Lammeskind, nordenfjords	pr. Stk. „ 51
Do. søndenfjords	— „ 34
Hoser, 1 Alens	pr. Par „ 64
Do. $\frac{3}{4}$ do.	— „ 72
Do. Puls-	— „ 96
Trøjer, $1\frac{1}{2}$ Pd.s	pr. Stk. „ 28
Do. 2 —	— „ 75
Do. $2\frac{1}{4}$ —	— „ 11
Talg	pr. Pd. „ 30

Smør	— „ 81
Raafisk, stor	— „ 5
Do. mindre	— „ 4
Klipfisk, stor	— „ 19
Do. mindre	— „ 11
Do. Langer	— „ 18
Tørfisk, stor	— „ 20
Do. mindre	— „ 14
Do. Langer	— „ 17
Rjer	— „ 55
Tran	pr. Pot „ 14

Færø Amt og Provsti, den 29de Juli 1900.

C. Bærentsen. Fr. Petersen.

